

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Sectio Prima. De Essentia Confirmationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

Apostolicarum c. 17. ubi definiens hoc Sacramentum, inquit: *Vnguentum est confirmatio confessionis seu professionis, scilicet fidei.*

Quamvis & alia plura nomina ipsi indita sint, tum à materia, tum à forma, alijsque ritibus qui in administratione solent adhiberi. Vide illa apud Basilium Pontium in particulari tractatu, quem scripsit de hoc Sacramento parte 1. c.1. Nos communi nomine appellabimus Confirmationem, de cujus essentia instituitur

SECTIO PRIMA.

De Essentia Confirmationis.

3.
Datur loco
manus im-
positionis,
de qua in
Actibus Apo-
stolorum
datur.

Florent.

3.
Manuum
impositio
est multi-
plex;

1. *Timoth. 5.*
Ordinatio
& cura-
toria.
Mar. ult.

Reconcilia-
toria.
Araus.

S. Gregor.

Et confir-
matoria.
Eliberi.

Pranotandum Primò ex Concilio Florent. in decreto de Armenis: *Loco illius manus impositionis, de qua in Actibus Apostolorum, datur in Ecclesia Confirmatio.* Nomina quidem diversa, sed idem ritus; alioquin non valeret argumentum Concilij: *Et cum ceteras unctiones simplex Sacerdos valeat exhibere, hanc non nisi Episcopus debet conferre, quia de solis Apostolis legitur (quorum vicem tenent Episcopi) quod per manus impositionem Spiritum sanctum dabant.* Sed de hoc, quia non caret difficultate, latius infra.

Pranotandum Secundò cum Glosa 1. q. 1. c. 74. Verb. *Impositio*; multiplex est hodie in Ecclesia manuum impositio; videlicet Ordinatoria, Curatoria, Reconciliatoria, & Confirmatoria, ut interim taceam simplicem benedictionem, quæ antiquo ritu solebat fieri manuum impositione.

De prima loquitur Apostolus 1. Tim. 5. v. 22. *Manus cuiò nemini imposueris.* Secundam docet Christus Marci ultimo vers. 18. *Super egros manus imponent, & bene habebunt.* Tertiam meminit Concil. Arausicanum l. c. 3. ibi: *Quod si supervixerint, stent in ordine penitentium, ut ostensis necessarijs penitentia fructibus legitimam communionem cum reconciliatoria manus impositione recipiant.*

Eamque reperio apud Gregorium lib. 9. Epist. 61. & refertur c. 44. de consec. dist. 4. hisce verbis: *Ab antiqua Patrum institutione didicimus, ut qui apud heresim in Trinitatis nomine baptizantur, cum ad sanctam Ecclesiam redeunt, aut unctioe Chrismatis, aut impositione manus, aut solâ professione fidei ad sinum matris Ecclesie revocentur.* Vnde Arianos per impositionem manus Occidens, per unctioem vero sancti Chrismatis ad ingressum sanctæ Catholice Ecclesie Oriens reformas.

Neque Confirmatoria silent antiqua Concilia: Elibertinum namque cap. 38. sic

statuit: *Peregrè navigantes: aut si Ecclesia in proximo non fuerit, posse fidelem (qui Lavacrum suum integrum habet, nec sit bigamus) baptizare in necessitate infirmitatis positum Catechumenum, ita ut si supervixerit, ad Episcopum eum perducatur, ut per manus impositionem perfici possit.*

De eadem loquitur Cyprian. Epist. 73. ibi: *Et idcirco, quia legitimum & Ecclesiasticum Baptismum consecutus fuerat (loquitur de hereticis baptizandis) baptizari eos ultra non oportebat: sed tantummodo quod decet, id à Petro & Ioanne factum est, ut oratione habitâ, & manu impositâ invocaretur, & infunderetur super eos Spiritus sanctus.*

Quod nunc quoque apud nos geritur, ut qui in Ecclesia baptizantur, Prepositis Ecclesie offerantur, & per nostram orationem, ac manus impositionem Spiritum sanctum consequantur & signaculo Dominico consummentur.

Similiter Hieron. contra Luciferianos 3. ibi: *Ut baptizatus postea manus imponatur, & ita invocetur Spiritus sanctus.*

Pranotandum Tertiò, sæpe à Patribus Confirmationem confundi cum Baptismo, idque quia consuetum erat in initio Ecclesie simul illa Sacramenta administrare propter paucitatem Apostolorum, qui soli habebant potestatem confirmandi.

Hinc quando Apostolus Petrus Adorum 2. v. 38. ait: *Penitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum: & accipietis donum Spiritus sancti, per Iy Donum Spiritus sancti, intelligit Confirmationem sive manuum impositionem; quippe per solum Baptismum nullibi in Scriptura legitur datus Spiritus sanctus, id est, plenitudo Spiritus sancti. Quoniam ergo Confirmatio perfectio est & complementum Baptismi, idcirco non incongruè ejus nomine interdum appellatur.*

His pranotatis sit

C O N.

CONCLUSIO I.

Confirmatio est verum ac proprium novae Legis Sacramentum.

Ita novissimè, post Florent. in decreto de Armenis, definitur Trident. sess. 7. de hoc Sacramento can. 1. contra hæreticos nostri temporis, inquit: Si quis dixerit Confirmationem baptizatorum otiosam ceremoniam esse & non potius verum & propriè Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quam catechesin quandam, quâ adolescentia proximi fidei suae rationem coram Ecclesia exponebant; anathema sit.

Quòd sit ceremonia aliqua sive signum sensibile nemo potest negare, & luce clarius apparebit ex materia & forma inferiùs assignandis. Porro non esse otiosam, ut somniant A catholici, sed efficere gratiam sanctificantem, colligo ex Scrip. Act. 8. v. 17. Tunc imponebant (Apostoli) manus super eos (baptizatos) & accipiebant Spiritum sanctum.

Et c. 19. v. 6. Et cum imposuisset illis (baptizatis) manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos, utique per gratiam internam sanctificantem, ut essent plene sanctificati (ut verbis D. Cypr. epist. 70. & 72.) filij Dei, & renati utroque Sacramento, Baptismo nimirum & Confirmatione.

Ad stipulatur D. Aug. lib. 3. de Baptismo contra Donatistas c. 16. in principio: Spiritus, inquit, sanctus quia in sola Catholica per manus impositionem dari dicitur, nimirum hoc intelligi maiores nostri voluerunt, quod Apostolus ait: Quoniam charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Ipsa est enim charitas, quam non habent, qui ab Ecclesia Catholica communionem præcisi sunt, ac per hoc etiam si iuguis hominum loquantur & Angelorum, si fecerint omnia sacramenta, & omnem scientiam, & si omnem habeant prophetiam, & omnem fidem, ita ut montes transferant, & distribuunt omnia sua pauperibus, & tradant corpus suum ut ardeant, nihil eis prodest. Non autem habet Dei charitatem, qui Ecclesia non diligit unitatem; ac per hoc recte intelligitur dici non accipi, nisi in Ecclesia, Spiritus sanctus.

Occurrentique responsioni hæreticorum prosequitur: Neque enim temporalibus & sensibilibus miraculis attestantibus (Quid aliud, nisi charitatem diffusam in cordibus?) per manus impositionem modo datur Spiritus sanctus,

sicut antea dabatur, ad commendationem rudis fidei, & Ecclesia primordia dilatanda. Quis enim non hoc expectat, ut y, quibus manus ad accipiendum Spiritum sanctum imponitur, repente incipiant linguis loqui? Sed invisibiliter & latenter intelligitur per vinculum pacis eorum cordibus divina charitas inspirari, ut possint dicere: Quoniam charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.

Ergo secundum D. Aug. accipere Spiritum sanctum per manus impositionem, non est accipere donum linguarum, aut prophetiae, seu alias gratias gratis datas; sed charitatem Dei diffusam in cordibus per Spiritum sanctum; quæ quid aliud est quam gratia justificans, vel ejus augmentum?

Ne autem aliquis scrupulus remaneat de mente tanti Doctoris, audiamus quid ad idem propositum dicat Tract. 6. in Epist. B. Joan. Primis temporibus cadebat super credentes Spiritus sanctus, & loquebantur linguis, quas non didicerant, quomodo Spiritus dabat eis pronuntiare. Signa erant temporis opportuna. Oportebat enim ita significari in omnibus linguis Spiritum sanctum, inhabitantem corda fidelium, per gratiam justificantem, quia Evangelium Dei per omnes linguas cursurum erat toto orbe terrarum: significatum est illud & transijt. Numquid modo quibus imponitur manus, ut accipiant Spiritum sanctum, hoc expectatur ut linguis loquantur? Aut quando imponimus manus istis infantibus; attendit unusquisque vestrum utrum linguis loquerentur? Et cum videret eos linguis non loqui, ita perverso corde aliquis vestrum sicut ut diceret: non acceperunt isti Spiritum sanctum, nam si acceperunt linguis loquerentur, quemadmodum tunc factum est? Si ergo per hæc miracula non fiat modo testimonium presentie Spiritus sancti, id est, charitatis Dei, unde fit, unde cognoscit quisque accepisse se Spiritum sanctum?

Igitur ex mente D. Aug. tunc miracula illa erant testimonium presentie Spiritus sancti per gratiam internam, seu invisibilem, quæ de facto infunditur per impositionem manuum absque aliquo sensibili miraculo.

Accedat aliud testimonium ejusdem Doctoris ex lib. 15. de Trinit. c. 26. ubi loquens de Christo, sic ait: Et manifestius de illo scriptum est in Actibus Apostolorum: Quoniam unxit eum Deus Spiritu sancto. Non utique oleo visibili, sed dono gratie, quod visibilis significatur unguento, quo baptizatos ungit Ecclesia.

Noli ergo cogitare, noli dicere D. Augustinum non agnovisse Sacramentum Confirmationis. Agnovit planè locis jam allegatis: quamvis difficile appareat, quod

CGG 3

ait lib.

Secundum quem idem est accipere Spiritum sanctum per manus impositionem, ac gratiam sanctificantem

ut accipiant Spiritum sanctum, hoc expectatur ut linguis loquantur?

Ad 16. 17.

Ad 16. 17.

De quo non est dubitandum utrum confirmationis sit

5. Probatur conclusio ex Trident.

Item ex Scripturis Act. 8. & 19.

5. Cypr.

6.

Ad stipulatur D. Augustinus. Rom. 2. v. 5.

eramentum agnovetis

ait lib. 3. de Baptismo c. 16. & refertur 1. q. 1. c. 74. Manus autem impositio non sicut Baptismus repeti non potest. Quid est enim aliud nisi oratio super hominem? Etenim veritas Catholica est, Sacramentum Confirmationis iterari non posse. Quid ergo ad D. Augustinum?

Respondeo eximium & Sanctum Ecclesiae Doctorem illo loco per manus impositionem nequaquam intelligere Confirmatoriam, sed Reconciliatoriam, juxta illud, quod apud eundem lego lib. 5. de Baptismo c. 23. ibi: Manus autem impositio, si non adhibetur ab heresi venienti, tanquam extra omnem culpam esse indicaretur, propter charitatis autem copulationem, quod est maximum donum Spiritus sancti, sine quo non valent ad salutem, quaecumque alia sancta in homine fuerint, manus hereticis correctis imponitur.

Quod non semper per manus impositionem intelligit;

Unde & priori loco subjungit: Nam quod in typo unitatis Petro Dominus dedit potestatem, ut id solveretur in terris, quod ille solvisset, manifestum est quod illa unitas, etiam una columba perfecta sit dicta. Ut quid allegaret potestatem solvendi, si non intelligeret impositionem manuum reconciliatricem penitentis? Certè hæc, non sicut Baptismus, repeti non potest, sed potius instituta est ut sæpius iteretur.

Chm manus impositio aliqua sit reconciliatoria,

8.

Vocat autem illam, Orationem; non quod absolutio sacramentalis sit deprecatoria (contrarium quippe ostendam proprio loco) sed vel propter preces antecedentes & subsequentes; quemadmodum totum, quod dicitur in officio divino, appellatur oratio, licet etiam legantur historiae, quæ solum sunt narratio; vel quia implicite continet orationem, quæ Sacerdos nomine Christi efficaciter petit remissionem peccati.

Ad Confirmatoriam autem requirit unctionem,

9.

Per manus impositionem Apostolorum temporibus

Confirmatur; quia ad manus impositionem Confirmatoriam requirit unctionem lib. 2. contra lit. Petilianum c. 104. ibi: Et in hoc unguento Sacramentum Chrismatum vult (Petilianus) interpretari, quod quidem in genere visibilium signaculorum sacramentum est, sicut ipse Baptismus, sed potest esse in hominibus pessimis, ratione scilicet characteris; uti etiam ipse Baptismus, cui Aug. comparat hoc Sacramentum in sanctitate; comparaturus etiam proculdubio in non iterabilitate, si sermo ita exegisset. Hæc de mente D. Aug.

Sed revertamur ad Scripturam, unde digressi sumus. Profectò non est verisimile in primitiva Ecclesia temporibus Apostolorum omnibus baptizatis per manus impositionem concessum fuisse donum linguarum & prophetiæ. Alioquin quomodo

diceret Apostolus 1. Cor. 12. v. 29. Num. quid omnes Apostoli? numquid omnes prophetae? ... numquid omnes linguis loquantur?

Multa (inquit D. Aug. lib. 3. de Bapt. c. 16.) operationes sunt Spiritus sancti, quas idem Apostolus cum quodam loco (1. Cor. 12. v. 8.) quantum sufficere arbitratus est commemorasset, ita conclusit (v. 11.) Omnia autem hæc operatur unus atque idem Spiritus, dividens singulis prout vult. Ergo non omnibus baptizatis indifferenter conferbantur hæc operationes Spiritus Sancti, five gratis gratis data: per manus impositionem.

Accedit, quod donum linguarum, prophetiæ, &c. possint esse in peccatore, ut patet 1. Cor. 3. v. 1. & 2. Si linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem autem non habuero &c. Et si habuero prophetiam, & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum.

Quod etiam advertit S. Aug. supra dicens: Cum ergo sit aliud Sacramentum, quod habere etiam Simon Magus potuit (ratione characteris animæ impressi) aliud operatio Spiritus (externa) quæ in malis hominibus etiam fieri solet: sicut dicitur, 1. Reg. 19. habuit prophetiam; aliud operatio (interna) eiusdem Spiritus, quam nisi boni habere non possunt, sicut est finis præcepti charitas de corde puro &c.

Atque hi sunt qui opere & veritate per manus impositionem accipiunt Spiritum sanctum, sicut accepit Cornelius vir iustus, religiosus, ac timens Deum Act. 10. v. 44. & 45. Adhuc loquente Petro verba hæc, cecidit Spiritus sanctus super eos, qui audierant verbum. Et obstupuerunt ex circumfusione fidelitatis Spiritus sancti effusa est, tum visibiliter per donum linguarum; sequitur enim v. 46. Audiebant illos loquentes linguis & magnificantes Deum: tum invisibiliter per charitatem diffusam in cordibus eorum: siquidem Tunc respondit Petrus (v. 47.) Numquid aquam quis prohibere potest, ut non baptizentur hi, qui Spiritum sanctum acceperunt, sicut & nos?

Idem significat Princeps Apostolorum c. sequenti v. 15. Cum autem cepissent loqui, cecidit Spiritus sanctus super eos, sicut & in me in initio. Et v. 17. Si ergo eandem gratiam dedit illis Deus, sicut & nobis, qui credidimus in Dominum Iesum Christum: ego quis etiam, qui possem prohibere Deum? Quis autem ambigat, Apostolos in die Pentecostes, post adventum visibilem Spiritus Sancti in linguis igneis, accepisse augmentum gratiæ sanctificantis?

Unde

Unde fideles ex circumfione auditis, quæ dicebantur à Petro, tacuerunt, & glorificaverunt Deum, dicentes: Ergo & Gentibus penitentiam dedit Deus ad vitam. Ibidem v. 18. Quæ illa vita, nisi interior hominis sanctificatio?

11. Manuum impositio Apostolica non fuit ceremonia otiosa;

Itaque impositio manuum, per quam Apostoli olim dabant Spiritum sanctum, non fuit ceremonia aliqua otiosa, neque usurpata tantum ad conferendum donum linguarum; minus, ut falsò existimat Calv. lib. 4. instir. c. 19. ut ipso gestu Apostoli significarent se Deo commendare, & velut offerre eum, cui manus imponebant.

Alioquin cur Apostoli, qui erant Hierosolymis, cum audissent, quòd recepisset Samaria verbum Dei, cur, inquam, tam festinè ad eos misissent Petrum & Joannem? Nonne absentes æquè ac præsentem poterant illos Deo offerre? An Simon Magus adeò stultus erat, ut vellet pecunià emere potestatem offerendi Deo fideles, quam quilibet Christianus habet?

Quid ergo? Vidit solis Apostolis à Christo ordinatis permitti hoc ministerium; vidit ipsos per manuum impositionem dare Spiritum sanctum visibiliter per donum linguarum & prophetiæ; credidit dare Spiritum sanctum invisibiliter per gratiam sanctificantem, vidit, credidit & obtulit eis pecuniã dicens: Act. 8. v. 19. Date & mihi hanc potestatem, ut cuiuscumque imposuero manus, accipiat Spiritum sanctum. Petrus autem dixit ad eum: Pecuniã tuã tecum sit in perditionem: quoniam donum Dei existimasti pecuniã possideri.

12. Ador. 8.

Sed collati-va plenitudinis gratiæ sanctificantis.

Ador. 1.

Quod donum Dei? Ordinationem Episcopalem, donum linguarum, & plenitudinem gratiæ sanctificantis; de qua plenitudine dicebat Christus Apostolis suis Act. 1. v. 5. Quia Ioannes quidem baptizavit aquã; vos autem baptizabimini Spiritu sancto non post multos hos dies, utique in die Pentecostes; nam ut ostendimus disp. 1. Apostoli probabilis ante passionem Christi abluti erant lavacro regenerationis.

12. De qua plenitudine loquitur Joël Pro-phetia, Ador. 2.

De eadem plenitudine loquitur Deus apud Prophetam Joël. c. 2. v. 28. Et erit post hæc: effundam Spiritum meum super omnem carnem.

Nota ly Super omnem carnem, quod generaliter ut sonat intellexit Apostolus Petrus Act. 2. v. 17. Et erit, inquit in novissimis diebus (dicit Dominus) effundam de Spiritu meo super omnem carnem; & prophetabunt filij vestri &c.

Ad quam Scripturam alludens Christus Joannis 7. v. 38. ait Qui credit in me, sicut dicit Scriptura, flumina de ventre eius fluent

aquæ vivæ. Ubi Evangelista subjungit: Hoc autem dixit de Spiritu (id est plenitudine gratiarum) quem accepit erant credentes in eum, per manus impositionem. Nondum enim erat Spiritus datus, quia Iesus nondum erat glorificatus; nam solum in Pentecoste Apostoli, & post Pentecosten alij fideles, quorum sine dubio plures ante Ascensionem Christi fuerant baptizati, per Sacramentum Confirmationis augmentum, robur, perfectionemque gratiæ baptismalis acceperunt.

Et Christus apud Joannem Evangelium c. 7.

Et quis credat hunc Spiritum in Ecclesia Christi non amplius dari? Fallitur ergo, aut fallit æterna Veritas, quæ Joan. 14. v. 16. promittit Spiritum mansurum nobiscum in æternum, id est, usque ad finem mundi? Et ego, inquit, rogabo Patrem & alium Paraclitum dabit vobis ut maneat vobiscum in æternum Spiritum veritatis.

13. Nec dubitandum quin adhuc detur in Ecclesia; Joan. 14.

Abstine à nobis ut Deum falli aut fallere posse dicamus. Non enim, inquit D. Aug. lib. de natura & gratia c. 49. ut stulti putant, ideo non erit omnipotens, quia nec mori potest & negare se ipsum non potest. Nam, ait idem S. Doctor lib. 1. de Symb. ad Catech. c. 1. si mori posset, non esset omnipotens: si mentiri, si falli, si fallere, si inique agere, non esset omnipotens, quia si hoc in eo esset, non fuisset dignus, qui esset omnipotens.

S. Aug.

Finio verbis D. Hieron. contra Luciferianos: An nescis, (heretice) Ecclesiarum hunc esse morem ut baptizatis postea manus imponatur, & invocetur Spiritus Sanctus? Exigis ubi scriptum sit? In Actibus Apostolorum. Etiam si Scriptura auctoritas non subesset, totius orbis in hanc partem consensus instat præcepti obtineret. nam & multa alia, quæ per traditionem in Ecclesijs observantur, auctoritatem sibi scriptæ legis usurpaverunt.

14. S. Hieron.

Uti probatur auctoritate Ecclesiæ.

Quæris unde constet ille consensus. Respondeo ex testimonijs sedecim Pontificum incipiendo à Clemente Rom. plurimorum Conciliorum, ac SS. Patrum, quæ videri possunt apud Basil. Pontium supra parte 1. c. 2. à numero 3. usque ad 8. Bellarminum, & alios Controversistas. Ego in re tam clara superledeò singulorum verbis exleribendis.

Et communis consensus Patrum & Doctorum.

Fateor, per Baptismum dari potuisset gratia, quã homo non solum regeneraretur, verum etiam in fide, quam accipit, perficeretur: Equidem conveniens fuit hæc Sacramentorum varietas, quia diversum beneficium est generari spiritaliter, quod fit per Baptismum, & roborari in Spiritu accepto, ad quod instituta est Confirmatio, & nutririi seu ali, quod proprium est cibo & potui Eucharistico.

15. Et rationabili convenientia.

Et

Et ideo Apostolis, absque dubio spiritaliter regeneratis, imò & communione Eucharistiæ refectis dictum est à Christo Act. 1. v. 8. Accipietis virtutem superventis Spiritus Sancti in vos, utique ad fidei publicam confessionem, & eritis mihi testes in Ierusalem, & in omni Iudea, & Samaria, & usque ad ultimum terra.

Si Apostolis præter gratiam Baptismi & Eucharistiæ, erat necessaria specialis gratia Spiritus sancti ad fortiter Christi fidem propugnandam, & propagandam; quantò magis cæteris Christianis, tantò imbecillioribus in confessione fidei, quantò imperfectioribus in amore?

Ita ergo se habet de Confirmatione definita sententia voluntatis Dei, communi Patrum consensu recepta, & perpetuo usu Ecclesiæ confirmata, contra quam disputare insolentissima insania est.

Definitur autem seu potius describitur hoc Sacramentum ex Doctore Subtili 4. dist. 7. q. 1. n. 1. *Unctio hominis viatoris aliquantulum consentientis, vel libero arbitrio nunquam usi, facta in fronte in figura crucis cum Chrismate sanctificato, & hoc à ministro idoneo, simul cum intentione debita inungente, & certa verba proferente, significans efficaciter ex institutione divina unctioem anime per gratiam roborantem ad consistendum cum constantia fidem Christi.*

Cujus descriptionis singulas partes antequam cum Scoto aggrediar explicare, quæro tempus institutionis. Quæro, inquam, & vix invenio: interim, salvo meliori, dico

CONCLUSIO II.

Sacramentum Confirmationis institutum fuit à Christo quoad materiam & formam in nocte ultimæ Cœnæ, quoad ministrum Joannis 20.

DE tempore & modo institutionis hujus Sacramenti, sic loquitur Doctor Subtilis supra n. 3. *Supponitur institutum esse à Deo, licet tempus, & modus huius institutionis in Scriptura non legatur: forè quia historiographi Scripturam usque ad tempus illud non produxerunt: non enim produxerunt ultra tempus Apostolorum, nec etiam usque ad plures annos ante mortem eorum: toto autem tempore Apostolorum forè mansit donum linguarum in Sacramento Confirmationis.*

Ubi quando audis, forè, cogita Doctorem nihil determinatè & absolutè asserere, sed proponere se doctoribus examinandum.

Addit: *Necessè improbabile multa esse tradita auctoritatè à Christo Ecclesiæ per Apostolos, quæ tamen in Scriptura non legimus, ut dicit Damascenus lib. 4. c. 4. ubi loquens de adoratione imaginum, ait: Est autem nobis tradita ista traditio, quemadmodum oportet ad orientem adorare crucem, & alia plurima his similia.*

Ecce petra scandali & lapis offensionis, sed ijs, qui timent, ubi non est emendandum. Non videtur, inquit Pontius supra parte 1. c. 3. n. 11. reprehensione carere Scotus quem sequuntur Nonnulli Scotistæ, qui in 4. dist. 7. q. 1. docere videtur institutionem hujus Sacramenti esse à Christo factam, non constare ex sacra Scriptura, sed haberi ex doctrina à Patribus & Apostolis accepta.

Sed age Basili, producat textum sacre pagine, in qua Christus instituit unctioem Chrismatis pro materia hujus Sacramenti, pro forma autem hæc verba, aut æquipollentia: *Signo te signo crucis &c. & credimus tibi.* Nonne tu ipse cum alijs doces parte 2. c. 6. Apostolos Act. 8. & 19. confirmasse sine unctioe Chrismatis per nudam manuum impositionem?

Præterea inquiri: legisti aliquando in Scriptura Apostolos confirmasse sine visibile descensu Spiritus sancti? Ex quo ergo loco ostendis Apostolos confirmasse cum Chrismate & unctioe?

Si dixeris, ex Apostolo 2. Cor. 1. v. 21. *Qui autem confirmat nos vobiscum in Christo, & qui unxit nos Deus, qui & signavit nos, & dedit pignus Spiritus in cordibus nostris.* Proficèd te ipso teste parte 1. c. 3. n. 7. multi confirmandi verbum intelligunt de Confirmatione per gratiam, & fidem, sive ea detur in Sacramento, sive extra. Ita Chryl. Theodoretus, Theoph. Hier. S. Thom. & plures alij.

Illud etiam verbum, *Unxit nos* multi intelligunt de unctioe per gratiam uti & ly, *Signavit nos*, nonnulli ex citatis explicant de signatione per gratiam, quæ discernuntur prohi ab improbis. Alij de obligatione per Spiritus sancti dona, & gratias gratis datas. Aliqui de obligatione per characterem. Alij de obligatione per auxilium efficaciter. Cæteri de obligatione per signum Crucis. Quare non inde probatur efficaciter Sacramentum Confirmationis.

Si adduxeris testimonium ex Apostolo 1. ad Ephel. v. 13 *In quo, scilicet Christo, credentes signati estis Spiritu promissionis sanctæ,* qui est,

Act. 1.

Imò morali necessitate suscipiendi hoc Sacramentum,

16.

Cujus descriptio a Scoto,

17. Item institutionis tempus, & modus,

Sect. 1. De Essentia Confirmat. Concl. 2. 425

qui est pignus hereditatis nostrae. Et cap. 4. vers. 30. Nolite contristare Spiritum sanctum Dei: in quo signatus est in diem redemptionis. Te quidem iudice, quamvis probabilis expositio sit ea, quae hæc testimonia de Sacramento Confirmationis interpretatur: attamen non est convincens. Nam communior explicatio est apud Sanctos Patres, quæ de signaculo per gratiam, & charitatem explicant, quo feceruntur boni à malis.

Et 4. Saltem effaciter convincentem.

20. Talis non est locus Joannis Apostoli tunc ipse Pontio.

Sed inquit; apud Joan. Epist. 1. c. 2. v. 27. legimus: *Et vos unctionem quam accepistis ab eo, maneat in vobis.* Et v. 20. *Sed vos unctionem habetis à Sancto, & noscitis omnia.* Quem locum plurimi interpretantur de unctione chrisimatis in Sacramento Confirmationis.

Respondeo cum Pontio supra num. 9. probabilis quidem interpretatio, sed non concludens. Nam Hier. in c. 3. Habacuc, & Cyrillus Alexandrinus in oratione ad Presbyteros, & Diaconos, nomine *Unctionis* Baptismum intelligunt, in quo unguimur etiam in vertice capitis. Et Emanuel Sa intelligit Christianismum. Lorinus gratiam justificantem cum dono intellectus. Alij fidem Christianam.

21. Dices rursus; Apostolus ad Heb. 6. v. 2. inter doctrinæ Christianæ rudimenta post Baptismum proximè enumerat, *Impositionem manuum*, dicens: *Baptismatum doctrinæ, impositionis quoque manuum, ac reurrectionis mortuorum, & iudicij æterni.* Et quidem testimonium hoc, inquit Pontius supra n. 10. majori cum probabilitatis specie (ergo non evidenter) adducitur ad probandum Sacramentum Confirmationis. Nam de illo intelligunt plerique Patres tam Græci, quàm Latini, & recentiores Interpretes, excepto Salmerone, qui disp. 14. in Epist. ad Heb. Ad 2. intelligit de impositione manuum super Catechumenos, & Energumenos ad expellendos demones, quem sequitur Justinianus. Ambrosius quoque Catherinus de impositione manuum in Ordinis Sacramento explicat.

Imò nec Apostoli Pauli ad Hebr. 6.

Esto tamen loquatur Apostolus de Sacramento Confirmationis, quid inde? Num Doctor Subtilis supra negat Sacramentum Confirmationis exprimi in Scriptura? Imò affirmat dicens: *Toto tempore Apostolorum fortè mansit donum linguarum in Sacramento Confirmationis.*

Et paulò superius: *Cum Apostolis etiam in primitiva Ecclesia potuit dispensare, & maxime, quia in Confirmatione collata (utique Actor. 8. & 19. quam Scotus non potuit ignorasse) erant aliqua signa sensibilia, pura*

communiter descensus Spiritus sancti super confirmatos, & donum linguarum.

Manuum itaque impositionem reperio in Scriptura, & dubio procul Scotus legit. Sed ubi Chrisimatis unctio? ubi forma: *Signo te signo crucis &c.*? Quærat Pontius diligenter, & cum invenerit, digito monstret locum, ut eundem penitus inspectentes, aliquà veri specie dicere cum ipso possimus: Non videtur reprehensione carere Scotus.

Qui profectò nihil aliud intendit, quàm Sacramentum Confirmationis, ut hodie in Ecclesia ministratur per unctionem Chrisimatis, & certam verborum formam, in Scriptura non legi: ut patet ex contextu istius n. 3. in quo sibi objicit contra materiam & formam simul (illam indubie, quam expresserat in sua definitione, & num. 2. explicaverat, unctionem pura factam in fronte in figura crucis cum Chrisimate sanctificato, & verba ordinaria *Signo, vel configno te &c.*) objicit, inquam, *Quia Christus non sic instituit.* Respondet autem Deum sic quidem instituisse, licet tempus & modus huius institutionis in Scriptura non legatur. Hæc pro defensione nostri Doctoris.

22. Mandis quidem impositio legitur in Scriptura;

22. Sed hæc Scotus non negavit in Scriptura contineri

Sed modum, quod nunc confirmatio datur.

Nunc ostendo primam partem conclusionis (supponendo cum communi sententia, omnia Sacramenta, adeoque Confirmationem immediatè à Christo fuisse institutam) ex Fabiano Papa Epist. 2. c. 1. sibi: *In illa die Dominus Iesus, postquam cenavit cum discipulis suis, & lavit eorum pedes, sicut à Sanctis Apostolis prædecessores nostri acceperunt, nobisque reliquerunt, Chrisma conficere docuit: puta ad usum in Sacramento Confirmationis.*

23.

1. pars Conclusionis probatur ex Fabiano Papa,

Ergo credibile est tunc etiam præscripsisse formam: maxime cum secundum communem phrasim in libris Ecclesiasticis *Chrisimatis* nomine, Confirmationis Sacramentum intelligatur, ut sensus Pontificis sit: *Conficere docuit Sacramentum Confirmationis in Chrisimatis unctione, & certâ verborum formâ.* Colligo, quia subdit: *Ipsa lavatio pedum nostrum significat Baptismum, quando sancti Chrisimatis unctione perficitur, & confirmatur.*

Cujus verbi expositio

Dices; multiplex est usus Chrisimatis in Ecclesia, in Confirmatione nempe, Ordinatione, consecratione Basilicarum, Altarium & vasorum, in quibus Sanguis Christi conficitur. Potuit ergo Christus doctrinam Chrisimatis ad alia tradere eâ nocte, etiamsi non instituerit hoc Sacramentum.

24.

Respondeo potuisse; sed unde constat fecisse, & non potius contrarium, quando-

H h h

quidem

Et de confirmatione
Chrifti
confirmato-
rij intelli-
guntur.

quidem nulla sit ratio afferendi, alias chris-
mationes, præter Confirmatorias, à
Christo immediatè esse institutas? Cer-
tè nullus hæc tunc asseruit unctiorem Or-
dinandi esse materiam essentialem. Et quis
ambigat unctiões Altarium, & similes,
esse merissimi juris Ecclesiastici? Quo ergo
fundamento dicemus hujusmodi chrisma-
tiones à Christo in ultima cœna edoctas,
& non potius solam unctiorem Chrifti
essentialem Sacramento Confirmationis,
quod à solo Christo poterat institui, ut do-
cuimus disp. 1. sect. 2. concl. 1.?

25.
Ergo pro
tunc non-
dum esset
institutus
Sacramenti
minister
Matth. 26.

Nec moveat quemquam, quòd tunc
necdùm esset institutus minister, ut patet
ex 2. parte Conclusionis; etenim Chriftus
instituit Eucharistiam, cùm dixit Matth.
26. v. 26. *Hoc est corpus meum*, & tamen
necdùm erat institutus minister, scilicet
Sacerdos; cùm postea sint Apostoli facti
Sacerdotes per sequentia verba apud Euan-
gelist. Lucam cap. 22. v. 16. *Hoc facite in
meam commemorationem*, teste Concil. Tri-
dent. sess. 22. c. 1. ibi: *Ac sub earundem
rerum Symbolis*, id est, speciebus panis &
vini, *Apostolis*, quos tunc novi Testamenti
Sacerdotes constituat, ut sumerent Corpus
suum & Sanguinem tradidit Chriftus, & eis-
dem, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut of-
ferrent, præcepit per hæc verba: *Hoc facite in
meam commemorationem*.

Ut conti-
git in insti-
tutione Eu-
charistie.
Trident.

Aliud simile, quod Pontius supra c. 4.
num. 14. adfert, de Baptismo instituto
in Jordane antequam Apostoli haberent
potestatem baptizandi, multum claudi-
cat; nam in primis non constat in Jordane
fuisse determinatam materiam, & formam
essentialem Baptismi, ut ostendimus disp.
præced. sect. 1. conclus. 1. & Patres, qui
citantur pro illa opinione commodè pos-
sunt intelligi. Vide ibi dicta.

Simile de
de Baptis-
mo in Jor-
dane insti-
tuto mul-
tùm claudi-
cat.

Deinde dato quòd fuerit ibi Baptismus
institutus; unde probatur Apostolos eo
ipso non habuisse potestatem baptizandi?
An quia illam non exercuerunt illicò ba-
ptizando? Non dubito quin statim ab in-
stitutione, quilibet homo viator ratione
utens fuerit idoneus minister hujus Sacra-
menti; cùm ad valorem Baptismatis, ut
patet ex dictis disp. præced. sect. 5. con-
clus. 1. non esset necessaria specialis aliqua
potestas, per specialem Dei voluntatem mi-
nistro communicanda; qualis tamen requi-
rebatur in ministro Eucharistie, Ordina-
tionis, Pœnitentiæ, Extremæ Unctiões,
atque Confirmationis.

26.
Non est
implicanti-
a institui Sa-

Quidquid ergo sit de Baptismo; ipsa
ratio dicat, nullam esse repugnantiam in
eo, quòd Sacramentum aliquod institua-

tur quoad materiam & formam, priusquam
instituitur causa ipsius ministerialis; cer-
tum quippe est causam efficientem non per-
tinere ad essentiam effectus. Porro ritus,
vel contrarium factum fuisse in præsentem
Sacramento, Scriptura expressè non men-
dit; sed tantum reperio Chriftum in ulti-
ma cœna sæpius promississe Apostolis, &
in ipsis omnibus fidelibus Spiritum san-
ctum, dandum videlicet aliqua sensibili ce-
remonia, qui est effectus hujus Sacramenti.

Illud, inquam, tantum reperio; ex quo
tamen, junctâ traditione, de qua supra Fa-
bianus Pontifex, verosimiliter concludo;
ergo in nocte ultimæ Cœnæ instituta seu
determinata fuit à Christo essentia Con-
firmationis, nisi aliud tempus opportunius
assignetur.

Assignas Primò, quando Chriftus im-
ponebat manus parvulis: Matth. 19.
vers. 15. *Et cùm imposisset* Chriftus eis pa-
rvulis manus, *abiit inde*. Per quam imposi-
tionem manuum multi intelligunt Confir-
mationem.

Sed contra; hi parvuli nondum erant
baptizati; neque ulla eo loco extat causa,
quare Chriftus extraordinariè eos confir-
masset. Deinde Joan. 7. v. 39, dicitur:
Nondum erat Spiritus, ad robur, seu ad in-
trepidè & audacter subeundam mortem
pro fide Chrifti, *datus, quia Iesus nondum erat
glorificatus*. Ut omitam non decessisse ali-
quem confirmari ante Apostolos.

Et dato quòd Chriftus ibi per manuum
suarum impositionem extraordinariè con-
tulerit eundem effectum, quem modò cau-
sat Sacramentum Confirmationis; an id-
circo bene sequitur; ergo Chriftus eo tem-
pore determinavit Chrifti confirmationem pro ma-
teria, & instituit certam verborum formam?

Non quaeritur hæc, ubi Chriftus aut
Deus plenitudinem Spiritus sancti dederit;
quid enim aliud clamat Dies Penteco-
cotes, in quo, ut legitur Act. 2. v. 3.
Apparuerunt, Apostolis, aliisque discipulis,
*dispertite lingue tanquam ignis, sedens super
singulos eorum: & repleti sunt omnes spiritu
sancto, & ceperunt loqui variis linguis, prout
spiritus sanctus dabat eloqui illis?* Quis hoc
nesciat? At dico non propterea illo die
fuisse determinatam materiam & formam,
quâ hodie utitur Ecclesia in collatione hu-
jus Sacramenti, ut optime intellexit Do-
ctor Subtilis loco statim citando.

Assignas Secundò, quando Chriftus
post resurrectionem Apostolis Spiritum
sanctum dedit insufflando, eisque dixit
Joan. 20. v. 22. *Accipite spiritum sanctum*. Ita
inquit Suarez de hoc Sacramento disp. 32.
sect.

sect. 2.) videtur significare Scotus in 4. dist. 7. qu. 1. in 1. objectione; in solutione vero indicat, fortasse non fuisse institutum ante Christi ascensionem, neque toto illo tempore, quo Apostoli non fuerunt usi materiâ & formâ hujus Sacramenti.

Sed hoc posterius neque ipsi Scoto placet, neque est probabile: alioquin vel dicendum esset hoc Sacramentum non fuisse immediatè à Christo institutum, aut iterùm ad terras descendisse ad instituendum illud, vel certè in cælo existentem illud instituisse, & Apostolis per mundum dispersis revelasse, quæ omnia improbabilia sunt. Huc usque Suarez.

29. Quod male attribuitur Scoto. Sed quid dicam? sicuti alibi, ita & hic deceptus est, aut certè alios decepit, qui ex ipso illam sententiam Scoto affinxere. Accipite verba Doctoris Subtilis supra numero 3. Et si obijciatur primò contra materiam & formam simul, quia Christus non sic instituit, ut patet Ioannis 20. quando insufflavit, & dedit discipulis Spiritum sanctum. Et similiter Act. 2. quando misso Spiritu sancto, in linguâ igneis confirmabantur.

En obiectio, in qua Suario videtur significare Scotus Christum instituisse hoc Sacramentum (id est, unctionem Chrismatis, & certam verborum formam) Joan. 20. Certè pari ratione potuisset ipsum citare pro tertia sententia, quæ existimat hoc Sacramentum institutum in Pentecoste, quod tamen non facit.

30. Sed qualis amabo consequentia? Scotus ait: Et si obijciatur primò contra materiam & formam simul, quia Christus non sic instituit, ut patet Ioan. 20. & c. Ergo Scotus videtur significare Christum instituisse materiam & formam hujus Sacramenti, quâ de facto Ecclesia utitur, Joan. 20.

Sententia alicujus Auctoris non est intelligenda ex objectionibus, sed ex earum solutionibus. Alicujus Auctoris sententia (inquit Pontius supra cap. 4. num. 11. ubi Scotum vindicat ab hac consequentia Suarii & aliorum) non est intelligenda ex objectionibus, quas contra conclusionem, aut veritatem proponit, sed ex earum solutionibus.

31. Solutio Scoti. Quam verò existimatis Doctorem adhibuisse solutionem huic objectioni? Attendite. Ad primum, inquit, istorum, dicendum, quòd Christus non alligavit potentiam suam Sacramentis, & ideo ipse sive in terris, sive post ascensionem in cælo existens potuit confirmare Apostolos sine tali materiâ & tali forma. Quid clariùs dicere poterat?

Admittit quod in objectione petebatur, scilicet Christum non instituisse ma-

teriam & formam, neque Joan. 20. neque Act. 2. esto alioquin ibi Apostolos confirmasset per extraordinariam potentiam; quemadmodum sine prævia confessione absolvit paraliticum Matth. 9. v. 2. dicens. *Conside fili, remittuntur tibi peccata tua.*

Pergit Doctor: Cum Apostoli etiam in primitiva Ecclesia potuit dispensare, & maxime, quia in Confirmatione ab eis collata erant aliqua signa sensibilia, puta communiter descensus Spiritus sancti super confirmatos & donum linguarum. Sed tamen cessantibus talibus miraculis debuerunt hanc materiam & hanc formam servare: supponitur enim institutum esse à Deo, licet tempus & modus huius institutionis in Scriptura non legatur.

Si instituit ex mente Scoti (ut videtur Suario) Joannis 20. quomodo verum est quod hic dicit: Licet tempus & modus huius institutionis in Scriptura non legatur? An non legerat Scotus Scripturam Joan. 20.

32. Spectastis solutionem Scoti? In hac (inquit Suarez supra) indicat, fortasse non fuisse institutum ante Christi ascensionem. Sed cur hoc? Quia (reponis) Apostoli non sunt usi illâ materiâ & formâ.

Quid? Nonne D. Thom. & antiqui ferè Scholastici omnes docent in primitiva Ecclesia Apostolos baptizasse ex dispensatione, in nomine solius Christi? Ipse Suarez fatetur disp. 21. sect. 3. Et idcirco consequens erit pro illo tempore non fuisse institutam, formam baptizandi *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*? Imò contrarium verum est; ubi enim non est lex, nec dispensatio, utpote quæ non sit aliud, quàm revocatio seu relaxatio juris pro certo tempore, vel quoad personam particularem.

Cùm itaque Scotus supponat dispensationem pro toto tempore quo Apostoli confirmarunt per visibilem descensum Spiritus sancti, potius indicat etiam ante illud tempus materiam & formam communem fuisse à Christo determinatam, licet illa determinatio in Scriptura non expressè legatur.

33. Petes, quomodo ergo intelligendum sit, quod Scotus ait 4. dist. 2. q. 1. n. 4. De Confirmatione patet institutio Ioan. 20. Accipite Spiritum sanctum & c. vel in die Pentecostes Act. 2.

Respondeo, patet institutio; tum quia Joan. 20. consummata fuit institutio, quando Christus constituit Apostolos Episcopos, & per consequens ministros ordinarios hujus Sacramenti, ut inferiùs edissero; tum quia in die Pentecostes acceperunt Apostoli

Solutioem Scoti non bene inspicit Suarez.

33

Scotus dixit institutio nem esse factam Joan. 20. quia tunc instituit ministros

per extraordinariam Dei providentiam Spiritum Sanctum ad robur, qui est specialis effectus Confirmationis.

Nota autem quod non dicat Doctor: *Pater Sacramentum Confirmationis* (id est, signa sensibilia, quibus nunc utitur Ecclesia) fuisse institutum Joan. 20. &c. sed, *Pater institutio*. Deinde isto loco non tradit exactam rationem institutionis singulorum Sacramentorum; ait enim: *Breviter ostendo hic* (omnia Sacramenta à Christo vel Deo esse instituta) *quia de singulis in locis eorum proprijs plenius apparebit.*

Hactenus pro vindicatione Doctoris Subtilis, quem Dicastillo disp. unicâ de hoc Sacramento dub. 2. n. 18. excusat dicens: Quamvis etiam non omnino firmus in hac re sit. Sed profectò nec firmus, nec infirmus, ut sic loquar; oppositam quippe rem ad oculum demonstravimus.

Procedam ergo ad secundam partem conclusionis, quæ satis colligitur ex eo, quod minister hujus Sacramenti sit Episcopus, ut inferius explicabitur: porro Ordo Episcopalis fuit institutus Joan. 20. quando Christus dixit Apostolis suis: *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos.... Accipite Spiritum sanctum: quorum remisistis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt.* Ut communiter illa verba intelligunt DD. Theologi, & sacræ Scripturæ Interpretes.

Quamquam enim Apostoli ante resurrectionem in ultima cœna essent facti Sacerdotes quoad consecrandum Corpus Christi verum, tamen nullam adhuc acceperant potestatem super corpus Christi mysticum; sed illam (promissam ante resurrectionem Matth. 18. v. 18. his verbis: *Amen dico vobis quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo: & quaecumque solveritis super terram, erunt soluta & in celo*) dedit eis Christus, postquam à mortuis resurrexit Joan. 20. verbis supra citatis; prout ea semper Catholica Ecclesia intellexit: per prima quidem clavem jurisdictionis; per postrema autem: *Accipite &c.* potestatem Ordinis, utique omnimodè perfectam & completam, quam sciebat & disponebat Christus necessariam ad conferendum Sacramentum Confirmationis ac Ordinationis.

Vel ergo hîc, vel non apparet ubi Christus constituerit Apostolos suos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo. Non est autem credibile Christum ascendisse in cœlum ante ordinationem Ecclesiasticæ Hierarchiæ, ad quam primò perierunt Episcopi, quorum proprium munus est confirmare, & ordinare.

Itaque tunc demum fuit perfectè & consummatè institutum Sacramentum Confirmationis, utpote in eo statu, in quo administrari, & recipi poterat.

Contra; simplex Sacerdos ex commissione potest confirmare: atqui Apostoli in ultima cœna erant Sacerdotes; ergo etiam ministri Confirmationis. Respondeo negando consequentiam; quippe pro tunc necdum erat institutus minister ordinarius, seu potens delegare.

Adde idcirco nunc simplici Sacerdoti posse committi hoc ministerium, non quia habet potestatem super corpus Christi verum; sed quoniam ex vi ordinationis suæ capax est potestatis super corpus Christi mysticum, quæ ordinatio seu capacitas proxima solum post resurrectionem Joan. 20. communicata fuit Apostolis.

Et sanè quis credat institutum fuisse potestatem secundariam ac delegatam ante collationem potestatis ordinariæ? Planè potestas delegata pendet ab ordinaria; & non è converso.

Sed Arguis iterum; Concil. Trident. ex illis verbis Joan. 20. *Accipite Spiritum sanctum &c.* sess. 14. c. 1. colligit tunc præcipuè Christum instituisse Sacramentum Pœnitentiæ, ibi: *Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit cum à mortuis excitatus, insufflavit in discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum sanctum &c.* Ergo similiter tunc præcipuè instituit Sacramentum Confirmationis; ergo non solum ministerium, qui est pars minis principalis, imò quid extrinsecum essentia Sacramenti, sed etiam materiam & formam, quod repugnat primæ parti conclusionis.

Respondeo negando primam consequentiam, quamvis aliqui sic loquantur apud Pontium supra cap. 4. num. 13. moti auctoritate Concil. Trident. mox citati, & hâc ratione; quia ut aliquid sit perfectè Sacramentum non sufficit institutum esse signum gratiæ conferendæ, sed debet esse data hominibus potestas per illud gratiam conferendi; aliàs non esset signum efficax gratiæ, quia numquam conferret. At quæstio est de nomine & modo loquendi, qui admitti potest, si intelligamus perfectionem aliquam extrinsecam, & consummationem ipsius potius institutionis, quam Sacramenti instituti, de qua institutione supra locuti sumus, quando diximus, demum Joan. 20. hoc Sacramentum fuisse perfectè & consummatè institutum, id est, Joan. 20. institutionem hujus Sacramenti fuisse consummatam.

Quod

34.
Creando
Apostolos
Episcopos,

Joan. 20.

Quos in
ultima cœna
consecra-
verat Sacer-
dotes:

Matth. 18.

37. Quia eius materia & forma non est instituta Jo. an. 20.

Quod ad rem attinet, nullus istorum Auctorum, qui sic loquuntur, docent tunc materiam & formam fuisse determinatam, cum nullum earum vestigium ibi appareat; uti nec etiam in Pentecoste; præsertim cum tunc Christus cælos ascendisset, non videtur autem ascendisse, nisi consummato Ecclesiæ edificio, cujus præcipuæ columnæ sunt Sacramenta. Omnes etiam admittunt personam ministri non esse partem essentialem Sacramenti, adeoque totam essentiam huius Sacramenti fuisse determinatam ante illa verba Christi.

Sicuti materia & forma Sacramenti Pœnitentiæ.

Insuper communis sententia est, illis verbis Joan. 20. Christum non tantum determinasse ministrum Sacramenti Pœnitentiæ, sed etiam instituisse materiam, & formam, & necessitatem, quæ antea determinata non fuerant. Colligitur ex potestate data ad absolvendum, & retinendum peccata. Quid enim aliud est Sacramentum Pœnitentiæ, quam absolutio peccatorum legitime confessorum? quæ certè sine potestate intelligi nequit.

38. Porro longè diversa est ratio Sacramenti Confirmationis, quod essentialiter constituitur ex unctione Chrismatis, & certa verborum forma, quæ quidem, ut in re sint Sacramentum, & actu conferant gratiam, postulant idoneum ministrum, proinde in ministro potestatem confirmandi; verumtamen in ipsa illa potestate non determinatè includuntur, quemadmodum in potestate absolvendi à peccatis legitime confessis, determinatè intelligitur materia & forma Sacramenti Pœnitentiæ.

Igitur Sacramentum Pœnitentiæ secundum suam intrinsecam institutionem Joan. 20.

Cumque potestas absolvendi non legatur in Scriptura concessa Apostolis ante Resurrectionem, sed promissa dumtaxat; oprime Concil. Trident. ex verbis Christi Joan. 20. colligit tunc præcipuè hoc Sacramentum fuisse institutum. Nihil autem cogit ad idem asserendum de Sacramento Confirmationis, cujus materia essentialis, & per consequens etiam forma probabilius existimantur non solum promissa, sed etiam determinata & instituta in ultima cœna, ut in prima parte conclusionis ostendimus.

Confirmatio in ultima cœna.

Sicuti ergo rectè dicitur, Sacerdotium essentialiter & completè intrinsecè, imò præcipuè institutum fuisse in ultima cœna, licet Joan. 20. primò Apostolis fuerit data potestas ordinandi & absolvendi, tamquam extrinsecum aliquod complementum, & perfectio accidentalis Ordinis Sacerdotalis; ita quoque meliùs dicitur Confirmatio essentialiter & completè intrinsecè, imò præcipuè fuisse instituta in nocte ultimæ

cœnæ, quamvis potestas ministerialis demùm fuerit concessa Apostolis Joan. 20.

Ex his patet responsio ad Tridentinum. Ad rationem dico non esse de necessitate Sacramenti, sive non pertinere ad ejus essentiam seu intrinsecam perfectionem, ut aliquando conferat gratiam, sed satis est, si natum sit causare gratiam, dum ministratur subiecto disposito: unde non definitur, *Signum efficiens, sed, efficax gratiæ*. Patet in Sacramento Eucharistiæ, quod disp. 1. sect. 1. conclus. 2. admittimus verum esse Sacramentum, etiam dum actu nullam confert gratiam, nec umquam conferet defectu debitæ applicationis.

39. Ad essentiam Sacramenti satis est, quod possit causare gratiam.

Ad hoc sufficit, quod possit causare gratiam.

Ad hoc sufficit, quod possit causare gratiam.

Sic explicatà institutione Confirmationis, transeamus ad investigandam ejus materiam & formam. Cum autem, ut loquitur Scotus supra, *possit distingui de materia, sicut distinctum est de materia in Baptismo* disp. præced. sect. 1. conclus. 2. hinc pro materia remota proponitur

CONCLUSIO III.

Materia remota est Chrisma compositum ex oleo olivæ & balsamo, & sanctificatum specialiter ab Episcopo, vel ab alio, cui talis sanctificatio poterit committi.

Sunt verba Doctoris Subtilis 4. dist. 7. q. 1. n. 2. definita pro potiori parte à Concilio Florentino, in decreto unionis ibi: *Secundum Sacramentum est Confirmatio, cuius materia est Chrisma.*

40.

Hæc conclusio pro potiori parte est à Florentino definita.

Et ne relinqueretur ambigua significatio istius nominis, illic addit: *Confectum ex oleo, quod nitorem significat conscientiæ, & balsamo, qui odorem significat bonæ famæ, per Episcopum benedicto.*

Trident.

Concil. autem Trident. supponens explicationem vocis, sess. 7. de hoc Sacramento can. 2. ait: *Si quis dixerit iniuriosus esse Spiritui sancto, eos qui sacro Confirmationis Chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.*

41.

Chrisma dicitur compositum ex oleo olivæ & balsamo.

Sed quoniam hæc conclusio plures habet partes easque satis difficiles, oportet singulas singillatim exponere. Ac primò quidem occurrit compositio Chrismatis ex oleo (quod interpretamur, olivæ, quia verba Conciliorum propriè intelligenda sunt, nisi aliquid obster) & balsamo sive orientali, sive occidentali; quamvis fortè

H h h 3 specie

specie inter se different; sicuti vina fortè specie inter se differunt, & tamen omnia sunt materia apta consecrationi. In hanc compositionem sive mixtionem consentiunt omnes Scholastici post SS. Patres, & Pontifices, quorum aliqui expressè meminerunt olei & balsami.

Inter cæteros Fabianus Papa Epist. 2. ad Episcopos orientales ibi: *Litteris vestris inter cætera insertum invenimus, quosdam regionis vestrae Episcopos à vestro nostro ordine discrepare, & non per singulos annos in cæna Domini Chrisma conficere, sed duos aut tres annos consecrationem sancti Chrismati semel actam conservare. Dicunt enim, ut in memoratis apicibus invenimus, nec balsamum per singulos annos posse reperiri &c.*

Cujus compositionis meminit Fabianus Pontifex,

Et Innocent. III. c. 1. extra de sacra unctioe,

Clarius Innoc. III. c. 1. extra de sacra Unctioe ibi: *Ad exhibendum autem exteriori & visibilem unctioem, benedicatur oleum, quod dicitur Catechumenorum vel infirmorum: & conficitur Chrisma, quod ex oleo fit & balsamo, mysticà ratione &c.*

Citatur præterea Greg. 1. in c. 1. Cantic. Cyprianus, vel Auctor sermonis de unctioe Chrismati, Greg. Turonensis in lib. de gloria Martyrum c. 40. & liber antiquus, qui inscribitur Ordo Romanus.

Alij SS. Patres, ut Clemens Rom. lib. 7. constit. Apostolicarum c. 44. Dionysius lib. de Ecclesiastica Hierarchia c. 4. & plures cum ipsis, quamvis expressè non nominent balsamum, tamen asserunt materiam odoriferam; nulla autem alia, præter balsamum, unquam fuit in usu Ecclesiæ.

Alijque Sancti PP.

Itaque licet nomen *Chrismati* ex vi significationis suæ extendi possit ad quodlibet unguentum, ex usu tamen & appropriatione Ecclesiastica secernitur à simplici oleo, & accipitur pro unguento confecto seu composito ex varijs materijs, puta ex oleo & balsamo.

42. Compositio ista fit ex balsamo sive orientali sive occidentali.

Dixi autem, sive orientali, sive occidentali; quia quamvis in principio Ecclesiæ solum usi fuerint Episcopi balsamo Palæstino, Indico necdum cognito; postea tamen declararunt Pontifices balsamum Indicum licet colore ab alio differat, & fortè etiam specie, esse verum balsamum, adeoque materiam hujus Sacramenti.

Hujus rei extat vivæ vocis oraculum Pij IV. in bullario Rodrig. fol. 404. quod ad supplicationem Fratris Ferdinandi Armellones dudum provincialis Del Peru concessit (de quo sunt litteræ testimoniales D. Cardinalis tit. S. Crucis) quod in provincia Del Peru Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi ex balsamo Indico illarum

partium, Chrisma & oleum sacrum conficere, & consecrare possint, quia in provincia Del Peru suppetit (legendum videtur, non suppetit) sufficiens copia balsami orientalis. Ita habetur in registro Ordinis familiaria Hispaniæ fol. 18. Hæc Rodriguez.

Cæterum nulli dubium esse potest, quin saltem ex præcepto hæc mixtio sit necessaria. Si autem interrogas, an etiam sit de necessitate Sacramenti; statim oritur dissentio inter DD. Catholicos, plerisque tuentibus partem affirmativam; nonnullis propugnantibus necessitatem solius præcepti; & hi adhuc divisi sunt, aliquibus asserentibus præceptum divinum, alijs Ecclesiasticum tantum.

Quæris à me, quam sententiam judicem veritatem & probabiliorem? Respondeo citò, sicuti verba Scripturæ sacræ, juxta doctrinam D. Aug. alibi commemoratam, propriè sunt intelligenda, nisi aliquid obster; ita etiam verba Conciliorum, maxime in materia fidei; alioquin si unumquodque pro libitu suo possit illa interpretari, quid certi habebimus?

Subsumo: atqui Concilium Florent. supra relatum simpliciter & absque ulla distinctione decernit materiam Confirmationis esse Chrisma confectum ex oleo & balsamo; quemadmodum pro materia Baptismi assignat aquam veram & naturalem; & pro materia Eucharistiæ panem triticeum, & vinum de vite; ergo licet aqua vera & naturalis est materia essentialis Baptismi, & panis triticeus ac vinum de vite materia essentialis Eucharistiæ; similis consequentiâ Chrisma confectum ex oleo & balsamo erit materia essentialis sive necessaria necessitate Sacramenti Confirmationis, & non solum necessitate præcepti, sive divini, sive humani.

Pro contraria opinione citatur primò Melchior Canus, cui, ut ait Valent. lib. disp. 5. q. 1. puncto 2. placuit utrumque, scilicet & oleum & balsamum, esse de substantia materiæ, sed disjunctivè, tanquam partes scilicet integrales materiæ: quemadmodum in Eucharistiæ Sacramento dicimus substantiam materiæ consistere in pane & vino; non quia nequeat illud Sacramentum constare, nisi ex utroque conjunctim, sed quia ex utroque potest, & etiam ex quolibet disjunctivè.

Sed quis credat virum, alioquin in rebus theologis apprime versatum, tam intricatam concinnâ similitudine, imò potius clarâ dissimilitudine voluisse persuadere novam & inauditam ante sua tempora doctrinam? Cautè facit Valent. quod non experiri

Sect. 1. De Essentia Confirmat. Concl. 1. 431

Sed non ex-
plicit lo-
cum ubi hoc
habeat.

locum ubi Canus id doceat, ne forte ocu-
lus arguat eum falsa impostura.

Enimvero quæ comparatio vel simili-
tudo Confirmationis cum Eucharistia?
Quis umquam somniavit duplex Sacra-
mentum Confirmationis, sicuti verè est
duplex partiale Sacramentum Eucharistia?
An fortè quispiam dixerit etiam esse duas
partiales formas Confirmationis, sicuti est
duplex partialis forma Eucharistia?

45.
Admittit
eam per se
non esse in-
telligibili,
esse careat
sufficiens
auctoritate
ex ratione.

Idcirco bene subjungit Valent. supra:
Hæc sententia licet intelligibilis ipsa per
se non sit: caret tamen sufficienti auctori-
tate & probatione: quare cum sit merè
voluntaria, non est tuta in quæstione tam
gravi. Potuisset quidem Christus instituisse
duplex partiale Sacramentum Confirma-
tionis ex unctiōe balsami folius cum for-
ma proportionata, & unctiōe folius olei
similiter cum forma correspondente; ita
ut alterutra sufficeret ad essentiam, licet
non ad integritatem, prout satis probabile
est quinque unctiōnes quinque sensuum
esse partialia Sacramenta integrantia unum
Sacramentum Extremæ Unctiōnis; sed
quis Melchiori (si verè est Auctor illius
doctrina, quod non puto) revelavit ita
factum esse?

Satis refe-
ratur ex per-
petuo usu
Ecclesiæ.

Certè perpetuus usus Ecclesiæ unice
unctiōnis cum Chrismate ex oleo & bal-
samo confectio, satis evidens testimonium
est Sacramentum Confirmationis ex illa
parte esse unicum unitate indivisibilitatis,
& non solum moralis integritatis, veluti
Sacramentum Eucharistia, aut extremæ
Unctiōnis.

46.
Cajetanus
docuit bal-
satum non
esse de ne-
cessitate Sa-
cramenti.

Hæc ergo sententiâ explosâ, primus
omnium Cajetanus in 4. q. 72. a. 2. do-
cuit balsamum non esse de necessitate hujus
Sacramenti, sed cum solius olei unctiōne
validè ferri: quem secuti sunt Scotus,
Victoria, Navarrus, Covarruvias, Estius,
& pauci alij, novissimè Dicastillo de hoc
Sacramento disp. unicâ dub. 3. n. 29. asse-
rens mixtionem balsami esse quidem ne-
cessariam ex præcepto Christi (in quo se-
quitur Estius 4. d. 7. §. 8.) non tamen
esse necessariam necessitate Sacramenti.

Quem plu-
res alij sunt
secuti.

Cajetanus
magis con-
sequenter
solum ne-
cessitatem
præcepti Ec-
clesiastici
admittit.

Cajetanus, & quidam alij astruunt solum
præceptum Ecclesiasticum, & meo videri
magis consequenter. Quippè præcepta di-
vina de materia & forma Sacramentorum,
respicunt essentialia seu necessaria ad va-
lorem, nisi aliquid obstat, ut patet indu-
ctione in omnibus Sacramentis. Quare
hoc ipso urgemus mixtionem aquæ in Sa-
crificio non esse præceptam à Christo; quia
aliàs esset de necessitate Sacramenti.

47.

Respondet Dicastillo supra n. 40. etiam

in Sacramento Penitentia ex præcepto
divino requiruntur tres actus penitentis
tamquam materia, & tamen certum est
satisfactionem non esse partem essentialem,

Eodem modo responderi posset ad prin-
cipale nostrum fundamentum supra de-
sumptum ex Concilio Florentino; siqui-
dem idem Concilium pro materia Peni-
tentia statuit tres actus penitentis contri-
tionem, confessionem & satisfactionem,
& nemo tamen propterea docet satisfactio-
nem esse partem essentialem.

Dicastillo
necessitate
præcepti
divini.

Sed contra; ideo signanter dixi, Nisi
aliquid obstat. Interrogas quid hic obstat?
Respondeo, perpetuus & universalis sen-
sus Ecclesiæ, quæ semper & ubique docuit
satisfactionem solum esse partem integra-
lem, utpote quæ sæpe satis longo tempore
sequitur Sacramentum jam positum. Prò
quo

Qui non be-
ne fundatur
in eo quod
satisfactio
sit necessa-
ria jure di-
vino.

Nota bene neque Florentinum neque
Tridentinum tres illos actus penitentis
simpliciter nominare materiam, sed cum
addito, Quasi. Florent. in decreto unionis,
ibi: *Quantum Sacramentum est Penitentia, cu-
ius quasi materia sunt actus penitentis, qui in
tres distinguuntur partes.* Trident. sess. 14.
c. 3. ibi: *Sunt autem quasi materia huius Sa-
cramenti ipsius penitentis actus, nempe Contri-
tio, Confessio & Satisfactio.*

48.

Quia Flo-
rentinum
vocat illam
quasi mate-
riam, uti &
Tridentinæ.

Ac ne libera nobis tribueretur errandi
ocasio, volens significare non omnes esse
partes essentielles, addit: *Qui quatenus in
penitente ad integritatem Sacramenti, ad ple-
nam, & perfectam peccatorum remissionem
(etiam quoad penam temporalem) ex Dei
instituzione requiruntur, hæc ratione penitentia
partes dicuntur.* Eodem modo loquitur can.
4. ejusdem sessionis.

Quid simile dixit Florentinum de mate-
ria Confirmationis? *Materia, inquit, est
Chrisma confectum ex oleo & baptismo.* Quis
autem ante Cajetanum cœpit distinguere
inter materiam Confirmationis necessariam
necessitate præcepti, & necessitate Sacra-
menti?

Non sic lo-
quitur Flo-
rent. de ma-
teria Con-
firmationis.

Certè testimonio ipsius Dicastillonis n.
35. antiqui Doctores, Scorius supra, D. Tho.
hic quæst. 72. artic. 2. S. Bonavent. 4.
dist. 7. n. 1. q. 2. ad 1. & alij absolutè &
simpliciter respondent Chrisma, quod est
materia hujus Sacramenti, componi ex oleo
& balsamo.

49.

Nemo tamen illorum (prosequitur
idem Auctor) ait balsamum requiri essen-
tialiter ad hoc Sacramentum: sed cum illa
parte, quæ requiritur ex necessitate Sacra-
menti, incluserunt etiam illam, quæ requi-
ritur ex necessitate præcepti divini. Quæ
etiam

etiam ratione solent quandoque dicere Doctores, vinum aqua mixtum esse materiam Eucharistiae, non quod mixtio aquae essentialiter requiratur; sed quia ex praecipito debet vino admisceri ante consecrationem. Haec ille. Et eadem responsio adhiberi posset Concilio Florentino.

allineo
Basilien
mense
1431

50.

Sed simplici-
ter dicit
materiam
esse Chri-
stina

50.
Sed simplici-
ter dicit
materiam
esse Chri-
stina

50.
Sed simplici-
ter dicit
materiam
esse Chri-
stina

50.
Sed simplici-
ter dicit
materiam
esse Chri-
stina

50.
Sed simplici-
ter dicit
materiam
esse Chri-
stina

51.

De qua
mixtione
aliter loqui-
tur Florent.
quam de
mixtione
aqua in sa-
crificio.

Attamen gratis & sine fundamento. Interrogo siquidem, Concilium ait oleum requiri essentialiter? Ajunt hoc Doctores antiqui? An non simpliciter & absolute respondent materiam hujus Sacramenti esse Christina compositum ex oleo & balsamo? Quis ergo indicavit Cajetano, & ejus sequacibus, magis oleum requiri essentialiter, quam balsamum? An forte Ecclesia aliquando usa est solo oleo in Confirmatione, quemadmodum saepius absolvit a peccatis nulla imposita satisfactione?

Profecto Fabianus Pontifex supra hisce verbis reprehendit Episcopos, qui propter raritatem balsami asserbant non fore necessesse per singulos annos Christina conficere: Errant, qui talia excogitant & mente vesana potius, quam recta sentientes, haec dicunt. Quid putaris dicturum fuisse de his, qui ausi fuissent illo tempore docere, solum oleum in necessitate valere? Nam & illi Episcopi necessitatem allegabant.

Si mixtio balsami solum erat praecipiti Ecclesiastici, uti est mixtio aquae in Sacrificio, cur Pontifex non potius dispensasset ob raritatem praetensam, quam insinualisset tales Episcopos erroris & vesaniae? Insinualavit tamen. Cur hoc? Quia judicabat balsamum ex Christi voluntate adhibendum; atque ex lege Ecclesiastica singulis annis Christina esse renovandum.

Vultis autem videre quam diversimode loquatur Concilium de mixtione aquae in Sacrificio, & mixtione balsami in Confirmatione? Tertium (inquit florent. supra) est Eucharistiae Sacramentum, cuius materia panis triticeus, & vinum de vite, cui ante consecrationem aqua modicissima admisceri debet.

Si diceret; Materia Eucharistiae est liquor compositus ex vino & aqua; aut materia Confirmationis est oleum, cui debet admisceri balsamum, posset argumentum a simili transire; & tunc nisi aliud obstarret, vel aqua esset materia essentialis, vel balsamum non esset. Nunc autem quae similitudo istarum locutionum: Materia Confirmationis est Christina compositum ex oleo & balsamo, & Materia Eucharistiae est vinum, cui debet aqua misceri? Sanè vix ulla.

Non attingo quod Concilium Trident. sess. 22. cap. 7. expressè doceat mixtionem aquae in calice esse juris Ecclesiastici, ibi:

Monet deinde sancta Synodus, praecipuum esse ab Ecclesia Sacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miscerent.

Item 76
decalice

Unde si Doctores aliquando dicunt, vinum aqua mixtum esse materiam Eucharistiae, per compendium loquuntur, supplices ex communi sensu Ecclesiae aquam non esse partem essentialem; ut apertissimis verbis docent Rubricae generales Missalis Tit. de defectibus in celebratione Missarum occurrentibus c. 4. de defectu vini n. 7. Si autem celebrans ante consecrationem calicis advertat non fuisse appositam aquam, statim ponat eam, & proferat verba consecrationis. Si id advertat post consecrationem calicis, nullo modo apponat, quia non est de necessitate Sacramenti.

Et Rubrica
Missalis.

Dices iterum cum Dicaillone n. 41. quando res aequaliter concurrunt ad Sacramentum quodlibet, & aequalis est traditio de illarum necessitate; dicere debemus eas omnes res esse aequaliter necessarias necessitate Sacramenti; secus verò affirmandum est quando vel traditio Ecclesiae non est omnino similis, vel res non simili modo concurrunt ad Sacramentum: in nostro autem casu, cum nulla fuerit dubitatio, quin oleum requiratur essentialiter ad Confirmationem (nisi forte cujusdam levioris momenti Auctoris) controversia verò sit an balsamum essentialiter requiratur, & ulterius pars negans inferatur ex responso Pontificis, quod refertur c. 1. extra de Sacramentis non iterandis, peculiaris ratio est ex parte olei, quae non est ex parte balsami. Haec ille.

Arguendo
tam Dicaillone
collocat
qua sine
certa
causa
comparat

Ex quo
non
est
certitudo

Præterea tam parum balsami miscetur, quod credibile sit frequenter ministrari hoc Sacramentum sine ejus reali concurrentia; liquores enim (inquit idem Auctor. n. 35.) olei & balsami non ita possunt inter se secundum minutissimas partes dividi & commisceri, ut in vastissima olei quantitate modicum quid balsami ita diffundatur, ut nulla sit pars olei quae adhiberi possit ad confirmandum, in qua non sit aliquid balsami.

Maxime
non
est
certitudo

Responsionem exordior ab ultimo, & dico moraliter non contingere aliquem chrismari sine reali concurrentia balsami formalis, id est, secundum substantiam, seu virtualis, id est, secundum qualitates, maxime odorem, quem constat afficere omnes partes; neque enim benedicuntur integrum vas olei; sed unica dumtaxat ampulla, ut patet ex Pontificali Romano tit. de Officio in feria 5. Cænae Domini. ibi: Manè itaque sacrista, vel ille ad quem spectat, omnia quae ad oleorum benedictionem & Chri-

19

Sed hoc
non
est
certitudo

matia

Sect. I. De Essentia Confirmat. Concl. 3. 433

matris confectioem necessaria sunt, parat, videlicet: tres ampullas oleo mundissimo plenas, quas in sacrario ponit, & diligenter custodit; unam ad oleum Infirmorum, aliam ad oleum Catechumenorum, tertiam, que maior sit, ad Chrisma.

Vis autem scire quantæ magnitudinis sit hæc ampulla, aut quantum olei capiat? Audi quid eodem titulo præscribat Pontificale: *Diaconus, qui oleum ad sanctum Chrisma portat, à dextris vadit.* Ecce vastissima olei quantitas, quam portat unus solus Diaconus tenens ampullam sinistro brachio circumdatam, ut ibidem dicitur. Et verò quæ necessitas benedicendi vastissimam olei quantitatem, cum singulis annis Chrisma debeat renovari?

Et quis scit an non propterea, saltem partialiter, id Ecclesia ordinaverit, ut tantò melius balsamum, quod, quia carum, in modica quantitate miscetur, posset omnibus partibus olei commiseri, saltem communicando illis suas qualitates?

Profectò ad hoc sunt solliciti Episcopi, ne exponant Sacramentum periculo nullitatis secundum communionem sententiam. Immo solliciti esse debent etiam in altera sententia, cum concurrentia balsami sit ad minus præcepti Ecclesiastici, quod utique debent curare impleri.

Unde quo casu fieret hac in re transgressio præcepti humani, vel, secundum Dicastillonem, divini, secundum nos fieret Sacramentum nullum. Et sicut modus institutionis non probat, quin sit præceptum divinum, sic non probat quin sit de necessitate Sacramenti.

54. Video instari posse; præceptum divinum non respicit nisi mixtionem, minimè autem immediatum concursum, sive secundum substantiam, sive secundum qualitates balsami; porro non est credibile, inquit Dicastillo supra n. 35. ad substantiam Sacramenti requiri quamdam materiam sensibilem & realem, quæ non in quolibet Sacramento realiter adhibeatur.

Realiter proximè, vel remotè: Respondeo cum distinctione, quæ non realiter adhibeatur proximè, vel remotè, concedo: quæ non realiter & immediatè semper concurrat, nego. Probabilissimum siquidem est quod docet D. Thom. 4. dist. 24. quæst. 1. art. 1. q. 5. ad 3. & alij multi apud Dianam parte 2. tract. 16. resol. 3. & parte 3. tract. 4. resol. 185. contactum physicum instrumentorum, adeoque & ipsa instrumenta esse materiam necessariam necessitate Sacramenti Ordinationis; nec minùs probabile, imò moraliter certum, teste ipso Dicastillone tract. 6. de Sacramento Ordinis disp. 1. dub. 14. n. 205. valere Ordina-

tionem in eo, qui tangit physicè calicem & patenam, quamvis digitis non pertingat ad hostiam vel vinum.

Cur ergo non erit credibile, Christum de facto instituisse materiam essentialem Confirmationis compositam ex oleo & balsamo, quamvis balsamum immediatè non semper tangeret confirmandum? Semper enim tangit mediatè ratione olei, cum quo constituit unum aliquod compositum sive mixtum, sicuti tangitur mediatè vinum ratione calicis, in quo continetur, similiter hostia ratione patenæ, cui superposita est.

Et dato quòd nihil simile in alijs Sacramentis reperiretur, quid tum? Etenim materia essentialis pendet à voluntate Christi, qui non instituit extra Confirmationem. & fortè Ordinem, pro materia aliquod mixtum ex diversis rebus. Hæc pro ultimo.

Venio ad primum, & interrogo Dicast. quis ante tempora Cajetani (prætereo levioris momenti Auctorem, quem ipse vocat Canum) quis, inquam, dubitaverit magis de necessitate balsami, quàm olei? An non ipso teste n. 30. mixtio balsami observata fuit in Ecclesia à temporibus Apostolorum? Epistola Fabiani supra allegata tollit omne dubium.

Accedat nihilominùs Dionysius lib. de Eccl. Hierarchia c. 4. ubi Chrisma vocat: *Collectionem quamdam suaviter spirantium materiarum, quæ in se magnam vim & copiam fragrantium qualitatum continent, cuius qui facti sunt participes, odorem bonum ex se emittunt, proportionem fragrantie communionis, quæ in eis inest.*

Quin & hoc unicum est fundamentum (sed debile) quo Dicastillo asserit obligationem præcepti divini; nam (inquit) ut docet D. August. lib. 4. de Baptismo c. 24. Quod universa tenet Ecclesiæ, & semper retentum est, auctoritate Apostolicâ fuisse traditum rectissimè creditur.

Sed quid D. Hieron. Epist. 56. ad Marcellam? *Quadragesimam* (inquit) *secundum traditionem Apostolorum toto anno congruo tempore ieiunamus.* Num propterea quadragesima est juris divini? *Apostolica institutio* (utor verbis D. Leonis ser. 6. de Quadragesima) *quadragesima dierum ieiunij impletur.* Si Apostolica, quomodo divina? Potuit ergo & mixtio balsami à temporibus Apostolorum usurpata fuisse, non ex institutione seu præcepto Christi, sed Apostolico.

Nonne omnes libenter fatentur mixtionem aquæ in calice offerendo auctoritate Apostolicâ fuisse traditam? *Aqua, quippe ideo admiscetur* (verba sunt Florentini in decreto Unionis) *quoniam iuxta testimonia SS. Patrum, creditur ipsum Dominum in vino aquâ permixto*

111

Proximè, quando balsamum immediatè tangit confirmandum.

Remotè, quando solum ratio, ne olei.

55.

Unde ante Cajetanum nunquam est magis dubitatum de necessitate balsami quàm olei.

S. Dionys. Areop.

S. Hieron.

56.

Florent.

hoc

hoc instituisse Sacramentum. Deinde quia convenit dominica passionis representationi. Inquit enim B. Alexander, Papa 5. à B. Petro: in Sacramentorum oblationibus, quæ intra missarum solemnias Domino offeruntur panis tantum & vinum aqua permixtum, in Sacrificium offerantur.... quia utrumque, id est, sanguis & aqua ex latere Christi profuxisse legitur. Et tamen docet Dicastillo de Sacramento Eucharistie disp. 2. dub. 8. n. 117. cum communi sententia, hanc mixtionem aquæ solùm esse præceptum Ecclesiasticum, quod habuit initium à tempore Apostolorum.

Dicastillo.

Imò talis mixtio ostenditur essentialis, ex eo quòd sit iuris divini.

57.

Quod idem dici potest de consecratione utriusque speciei.

Trident. Isto verum in unica specie consecratur Sacramentum.

58.

Nullibi sic definitum in solo oleo consecratur Sacramentum.

Dicastillo.

Igitur aliunde scire nequeo mixtionem balsami esse iuris divini magis, quàm mixtionem aquæ, nisi quia illa est essentialis, hæc autem accidentalis: etenim solius Christi est determinare essentiam, Ecclesiæ verò disponere de accidentibus.

Dices; Christus præcepit consecrationem utriusque speciei, & tamen non est de essentia seu necessitate Sacramenti.

Respondeo; Christum eam præcepisse propter Sacrificij integritatem, sive requisivisse ad Sacramentum Eucharistie completum & integrum in ratione convivij, & quidem eatenus etiam est de necessitate Sacramenti integri, & non tantùm de necessitate præcepti, quasi in aliquo casu propter ignorantiam, vel inopiam vini aut panis, possit esse Sacramentum perfectum & completum in consecratione unius speciei.

Alioquin vetum Sacramentum sumi, adeoque confici in unica specie definit Trident. sess. 13. can. 3. Si quis negaverit in Venerabili Sacramento Eucharistie sub unaquaque specie, & sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri, anathema sit. Et sess. 21. can. 3. Si quis negaverit, totum & integrum Christum omnium gratiarum fontem & auctorem, sub una panis specie sumi &c. anathema sit.

Ostendat Dicastillo vel alius quispiam similem aliquam definitionem Ecclesiæ, aut saltem decretum aliquod Pontificium, vel auctoritatem antiquorum Patrum, statuentium valorem Confirmationis in solo oleo, & præcurro subscribere ejus sententiæ.

Ostendo, inquis, decretum Innocentij III. c. 1. extra de Sacramentis non iterandis, Quod sic habet: Prætere nos consultare voluisti, an permitti debeat ministrare, qui sine impositione manuum fuerit ad Ordine Subdiaconatus assumptus. Et si Confirmationis Sacramentum in eo debeat iterari, qui per errorem fuit non Chrismate, sed oleo delinitus. Ad quod breviter duximus respondendum, quòd in talibus non est aliquid iterandum, sed eam rem supplendum, quòd incautè fuerat prætermisum.

In qua responsione (inquit Dicastillo su-

pra n 32.) satis significat Pontifex validum fuisse prædictum Sacramentum sine balsamo, & ideo non esse iterandum, sed esse suppleendum, quod fuerat prætermisum, hoc est, esse exhibendum de novo balsami unctionem sine repetitione Sacramenti. Puta solius balsami, quia hoc solùm fuerat prætermisum.

Quis hoc credat? Siquidem inauditum est Ecclesiam cum solo balsamo innoxisse. Accedit, quòd balsamum exhibendum, sicut ex præcepto, ab Episcopo foret benedicendum, secundùm doctrinam Concilij Florentini: præscribat ergo Dicastillo novam aliquam benedictionem pro solo balsamo, quia veterem in Ecclesia Romana non invenit. Quamvis enim aliqua orationes recitentur supra solum balsamum, at aliæ dicuntur post mixtionem cum oleo, & halatur etiam utrumque mixtum, & sine illis halatibus, & orationibus non est finita consecratio.

Si respondeas: repetatur, sive potius suppleatur unctio cum Chrismate, illa enim fuerat prætermisum. Obstat continua praxis Ecclesiæ non adhibendi materiam essentialem sine forma eam determinante. Quid igitur? Suppleatur totum Sacramentum, quia totum prætermisum fuerat; quippe oleum non est materia huius Sacramenti, aut Chrismi; sed neque verba induunt formalem rationem formæ, nisi determinent legitimam materiam.

Dices; ergo aliquid erit iterandum, & tamen ait Pontifex, Non est aliquid iterandum.

Respondeo non esse iterandum aliquid ex accidentalibus ceremonijs, sed cautè suppleendum ipsum Sacramentum: sicuti omitti deberent ceremoniæ accidentales in repetitione Baptismi invalidi, si ante fuissent adhibitæ.

Instas; ergo iterabitur ipsum Sacramentum. Respondeo negando consequentiam; siquidem, ut dicit Glossa ibidem: Non dicitur iterari, quòd prius factum non fuit.

Urget; ergo ridicula est responsio Pontificis; quæretur etenim: Si Confirmationis Sacramentum in eo debeat iterari, qui per errorem fuit non Chrismate, sed oleo delinitus, id est, secundùm nos, in eo, qui non suscepit Sacramentum: ad quod responderet Pontifex, non debere iterari, quia non fuit Sacramentum.

Nec erat quæstio, an posset Sacramentum hoc validè susceptum iterari (quis enim nesciat quòd non?) sed an invalidum fuerit, ut proinde actio prius adhibita debeat repeti: ad quod cum responderet, nihil esse iterandum, planè censet priorem actionem fuisse validam, & verum Sacramentum.

Respondeo negando consequentiam, etsi enim Innocentius aperit potuisset respondere, tamen

Necesse est dendum hoc fuisse Innocentium III.

59.

Etsi dicit in casu publico nihil esse iterandum.

60.

Intelligit iterandum accidentibus.

61. Necesse est esse iterandum.

Quærit aliquis potestatem tamen.

raten verè statuit, quod in praxi servandum erat, scilicet de novo conferendum Sacramentum, quia antea non erat collatum, non tamen repetendas esse solemnitates accidentales adhiberi solitas.

62. Certè magis obscure loquitur in aliorum sententia Eugenius IV. in Concil. Florentino asserens materiam Confirmationis esse Christina confectum ex oleo & balsamo, non distinguens inter materiam necessariam necessitate Sacramenti, & necessitate solius præcepti, veluti priùs fecerat in Sacramento Baptismi dicens: *Materia huius Sacramenti est aqua vera & naturalis (ecce materia essentialis) nec refert frigida sit, an calida: utique ad valorem Sacramenti; nam ex præcepto utendum est aqua baptismali, id est, aqua specialiter ad hoc ministerium benedicta, & in Ecclesia aservata.*

Si ergo Eugenius putasset balsamum solum esse necessarium ad Confirmationem ex præcepto divino vel humano, clarissimè potuisset id explicare dicens: *Materia huius Sacramenti est oleum, cui ex præcepto admisceri debet balsamum.*

63. Et ne aliquibus fortè responsio Innoc. videatur omnino aliena à communi modo loquendi; reperio similem Leonis Papæ Epist. 35. c. 1. & refertur c. 112. de Consec. dist. 4. Hic Pontifex interrogatus à Leone Ravennati Episcopo, an baptizandus esset, cuius Baptismus penitus ignorabatur, respondet hinc verbis: *Scimus quidem inexplabile esse facinus, quoties iuxta hæreticorum damnata à sanctis Patribus instituta, cogitur aliquis lavacrum, quod regenerandis semel tributum est, bis subire &c. Sed in hoc nihil simile formidatur, quoniam non potest in iterationis crimen venire, quod omnino factum esse nescitur.*

Idem decernit Epist. 90. aliàs 92. ad Rusticum c. 16. & refertur ibidem c. 113. In quibus (inquit) quod non ostenditur gestum, ratio non sinit, ut videatur iteratum.

Unde hic non incongruè respondit, hoc est, in solo oleo delinitis, non fieri iterationem Confirmationis, quia valida non præcesserat, quod credebatur debere sciri à consulentibus, cum tunc temporis nulla esset in Ecclesia dubitatio, quin Christina esset materia essentialis, satique constaret chrismationem non solere, ut supra dixi, sine forma adhiberi.

Profectò non est verisimile Papam vetuisse ibi adhibitionem novi Sacramenti, cum prius saltem esset valde dubium; adeoque sub conditione iterabile. Licet enim non sit Sacramentum necessitatis; Clemens tamen VIII. in brevi quadam instructione super aliquibus ritibus Græcorum in casu dubio præcipit hoc Sacramentum iteran-

dum sub hac forma: *Si es confirmatus, ego te non confirmo; sed si non es, ego te confirmo &c.* Unde cominior & sanior pars Doctorum non credit Pontificem ibi præjudicasse suæ opinioni.

Neque obstat, quòd eodem modo loquatur de hoc casu, & de illo, id quo fuerat collatus Subdiaconatus prætermissa impositione manuum, quæ utique solum est accidentalis. Non obstat, inquam, quippe Innocentius studens brevitati, ut patet ex illis verbis: *Ad quod breviter diximus respondendum, dat generale responsum applicandum cum proportione singulis questionibus; quasi diceret: Cùm utrumque Sacramentum non sit iterabile, neutrum est iterandum; nec censetur id fieri, si suppleatur quod ommissum est, sive manus impositio (quæ est accidentalis Sacramento) sive unctio cum chrismate, & forma correspondente; quia prior unctio cum solo oleo nulla fuerit.*

Confirmatur à Pontio supra part. 2. c. 2. n. 16. si balsamum esset materia accidentalis huius Sacramenti secundum Innocentium, ergo eodem modo se haberet atque aqua respectu consecrationis Calicis. At aqua, quia est accidentalis materia, si ommissa fuerit, ut supra dictum est, non infunditur Calici post consecrationem: ergo similiter balsamum omitti omnino debet.

Sed facile quis responderet negando consequentiam. Nam eadem ratione inde sequeretur, neque manuum impositionem in Subdiacono esse suppleendam, cum indubiè sit materia accidentalis, & tamen contrarium ibi secundum omnes decernit Pontifex.

Ratio itaque particularis, ob quam Ecclesia non vult apponi aquam Calici consecrato, est reverentia debita Sanguini Christi, ne videlicet non consecratum miscatur consecrato præsertim cessantibus jam rationibus, propter quas Ecclesia illam mixtionem antecedentem ordinavit.

Unde non simpliciter præcipitur mixtio aquæ, sed mixtio aquæ vino in calice offerendo. Porro quis nesciat post consecrationem calicem jam esse oblatum, & non amplius simpliciter offerendum? Quid ergo mirum si cesset præceptum, ubi cessat materia præcepti?

Hæc dicta abundè sufficerent ad probationem primæ partis conclusionis, nisi aliqui, inter quos Pontius supra n. 13. illam voluissent confirmare argumento desumpto ex veritate forme, quam Eugenius in decreto Unionis ait esse: *Signo te signo crucis & confirmo te Chrismate salutus &c.* Jam autè solum oleum non censetur nomine *Chrismatis*, præsertim illo loco Concilij, in quo Pontifex expressè declarat, & pro materia Sacramenti statuit

64. Neque obstat immpositio in Subdiacono conatu prætermissa esse suppleendam.

65. Basil. Pont.

66. Veritatem conclusionis quidam probant ex veritate forme.

In qua ponitur nomen Chrismatis.

Chrisma confectum ex oleo & balsamo, juxta illud Greg. Magni in cap. 1. Cantico- rum: In Engaddi gignitur balsamum, quod cum oleo Pontificali benedictione Chrisma efficitur.

67. Est per il-
lud quan-
doque in-
tellegatur
simplex
oleum.

Ut ab In-
noc. I.

Item ab
Auguſtino.

7. 1. 9. v.
31.

68. Quod non
enervat
confirma-
tionem
Pontij.

Qui non
facile osten-
det omnia
verba for-
mæ esse ef-
fectualia;

Ex quo occurritur responsioni aliquo- rum dicentium, per Chrisma quandoque intelligi simplex oleum non balsamatum. Ita Innoc. I. in Epist. ad Decentium c. 8. oleum infirmorum, cui non miscetur balsa- mum, vocat Chrisma inquit: *Quod non est dubium de fidelibus aegrotantibus accipi vel intel- ligi debere, qui sancto oleo Chrismatis perungi possunt, quo ab Episcopo confecto non solum Sa- cerdotibus, sed omnibus uti Christianis licet in sua, aut suorum necessitate inungendo.*

Et infra: *Ceterum si Episcopus aut potest, aut dignum ducit, aliquem a se visitandum, & be- nedicere, & tangere Chrismate, sine cunctatione potest, cuius est ipsum Chrisma conficere.*

Eadem nominis acceptione usus fuit D. Aug. 17. de Civit. c. 10. ibi: *Cum enim Christi eius dicerentur omnes Reges (veteris Testamenti) mystico illo Chrismate (id est, oleo) consecrati.*

Et è converso, nomine Olei appellat idem S. Doctor diversis locis materiam hujus Sacramenti, sive Chrisma, sumens denomi- nationem à majori & notiori parte lib. 5. de Baptismo c. 20. ibi: *Si ergo ad hoc valet quod dictum est in Evangelio Deus peccatorem non audit, ut per peccatorem Sacramenta non cele- brentur, quomodo exaudit homicidam deprecan- tem, vel super aquam Baptismi, vel super oleum (puta Confirmationis) vel super Eucharis- tiam, vel super capita eorum, quibus manus im- ponitur? Intellige reconciliatoria per Sa- cramentum Pœnitentiæ.*

Hæc certè responsio non enervat confir- mationem Pontij, nam ut Eugenius tolle- ret ambiguitatem nominis, præmisit for- mæ suæ explicationem ly *Chrismatis*, dicens: *Confectum ex oleo & balsamo.*

Accedit, D. Aug. lib. 2. contra lit. Pe- til. c. 104. quod supra simpliciter appellave- rat oleum, ibi nominare unguentum, quod sonat compositum ex diversis materijs. Et in hoc, inquit, unguento Sacramentum Chris- matis vult interpretari.

Interrogat aliquis, unde Pontio constat omnia verba formæ à Concilio relata esse essentialia? Cur non subsisteret Sacramen- tum, si aliquis diceret: *Signo te signo crucis, & confirmo te oleo salitis &c.*? Numquid va- let forma Græcorum: *Signaculum doni Spi- ritus sancti?* Et illam: *Confirmo te, quis con- vincet invalidam?* Hic hæreo, & solutio- nem expecto à Pontio, vel alio me do- ctore, quia usque modò eam non reperi- o, & ideo non utor illo argumento

Pontij desumpto ex veritate formæ.

Aliam probationem suæ & communis opinionis petit Pontius ex Concilio Trid. sess. 7. de hoc Sacramento can. 2. ubi dicit anathema illi, qui dixerit *Inimicos esse Spi- ritus sancto eos, qui sacro Confirmationis Chris- mati virtutem aliquam tribuunt.* Ex quo sic argumentatur dictus Auctor: illud omne, & solum est pars essentialis Sacramenti, quod est causa gratiæ; atqui in Sacramento Con- firmationis etiam balsamum ex parte mate- riæ efficit gratiam; ergo est pars essentialis.

Sed & hæc probatio parum efficax mihi videtur: nam in primis tempore illius defini- tionis Concilij Tridentini, non erat que- stio cum hæreticis, an solum oleum causaret gratiam, an verò utrumque simul, oleum scilicet & balsamum; sed negabant hæretici unctionem Confirmationis, quæcumque illa esset, instar aliorum Sacramentorum causare gratiam sanctificantem ex opere operato: illud ergo, & non aliud censetur Concilium determinasse, relinquens disputa- tioni Doctorum materiam necessariam necessitate Sacramenti, & solius præcepti.

Utitur autem ly *Sacro Confirmationis Chrismati*, hoc est, Sacramento Confirma- tionis, quod vocat sacrum Chrisma, quia, saltem ex præcepto, Chrismate ut materia confertur, sive jam uterque liquor, ex quo componitur Chrisma, sit causa gratiæ, seu pars essentialis, sive non, de quo ibi non disputat, nec quidquam definit Conci- lium; utique quia parùm hoc curarent hæ- retici, qui absolute negabant illud Sacra- mentum.

Deinde multi probabiliter docent ly *A peccatis tuis*, concurrere ad effectum gratiæ in Sacramento Pœnitentiæ, si præcedat ver- bum, *Absolvo*; non concurrere, si sequatur; & tamen juxta illos Auctores tota forma absolutionis essentialiter consistit in his duobus verbis: *Absolvo te.*

Et ut maneamus in præsentī materiæ, hæc propositio est certa: *Forma Confirma- tionis*: Signo te signo crucis &c. concurrat ad effectum gratiæ. Similiter & ista: *Non omnia verba formæ ordinariæ sunt necessaria necessitate Sacramenti.* Quid ergo prohibet quò minus etiam hæc propositiones sint veræ: *Materia Confirmationis Chrisma scilicet confectum ex oleo & balsamo, concurrat ad effectum gratiæ.* Et: *Non omnes partes istius compositi sunt necessaria necessitate Sacramenti?*

Nonne & aqua admixta vino, secun- dum aliquos, immediate transit in Sanguinem, adeoque concurrat ad effectum gra- tiæ, licet non sit necessaria necessitate Sa- cramenti? Quis itaque ambigat Christum

69.

Unde etiam
sancti pro-
batione
ex Trid.

Quæ parum
efficax mihi
videtur:

Quæ præ-
dictam
obstant ad
parum con-
tra hære-
ticos nihil
debet esse
causa neces-
sitate istius
ligationis

70.

Et illud
prohibet
quò minus
concurrat
ad effectum
gratiæ, licet
non sit ad
effectum ne-
cessaria

Sect. 1. De Essentia Confirmat. Concl. 3. 437

ita potuisse instituire pro materia hujus Sacramenti Christina, ut & balsamum concurreret ad effectum gratiae, quando videlicet simul cum oleo realiter adhiberetur, & simplex oleum sufficeret, quando illo solo confirmandus inungeretur? Potuisse sic fieri satis video: sed factum esse non probatur.

Dices; raritas veri balsami videtur exigere talem institutionem, ne Sacramentum lapsius invalide ministraretur. Præterquam quod probabile sit verum balsamum jam perisisse, nec in orbe terrarum reperiri teste Plinio rerum naturalium indagatore excellentissimo lib. 12. c. 25. ubi sic ait, ut refert Caramuel Theol. fundamentalis (primæ editionis) fol. 645. n. 1292. Balsamum uni terra Judæa concessum pridem perisisse creditur.

Quinque priora verba lego, tria posteriora non reperio apud Plinium (quo ego utor) loco citato: sed ista: *Servit nunc hæc (arbuscula) & tributa pendit cum sua gente in totum alia natura, quam nostri externiq; prodiderant.* Consideret lector an hæc sint synonyma. Attendat quoque verba præcedentia, & subsequenta.

Postquam Plinius dixisset: *Vni terra Judæa (quia India erat ipsi incognita) balsamum concessum,* subjungit: *Quondam in duobus tantum hortis utroque regio. altero ingerum 20. non amplius, altero pauciorum.* Et ut scires tempore Vespasiani balsamum extitisse, sequitur: *Ostendere arbusculam hanc urbis Imperatores Vespasiani. Clarumq; dictu à Pompeio Magno, in triumpho arbores quoque duximus.* Ut autem ostenderet arbusculam illam, è qua balsamum Palæstinum proflebat, non fuisse illius naturæ, quam alii qui putaverant, addidit verba præallegata. *Servit nunc hæc &c.*

Adhuc dubitas an Plinius crediderit balsamum perisisse? Postquam descripsit naturam istius arboris per externas proprietates: *Sæviere, inquit, in eandem Judæi, sicut in vitam quoque suam. Contra defendere Romanis, & dimicatum pro frutice est. Servitq; nunc eam fiscus, nec unquam fuit numerosior aut procerior.* Quomodo igitur Plinius credidit perisisse?

Propter hanc auctoritatem Plinij Caramuel supra dubitat an hodiè sit in mundo balsamum. Certè leve fundamentum dubitandi; imò firmius fundamentum asserendi hodiè in mundo balsamum esse, non solum Indicum, sed etiam Palæstinum.

Esto autem quòd Plinius assereret perisisse; malo credere Pontifici Romano (intelligo Fabianum) graviter, ut supra vidi-

mus ex Epist. reprehendentè ejus Episcopos orientales, nolentes singulis annis Christina renovare, caulantes balsamum per singulos annos non posse reperiri. Profectò injusta fuisset reprehensio, si in orbe terrarum non fuisset balsamum reperibile; & absque dubio, si id verum fuisset, Episcopi nullitatem balsami allegassent, & non solum raritatem.

Omittamus itaque hanc probabilitatem, seu potius improbabilitatem; & prætereamus, ut gratis confictum, quod ibidem n. 1291. idem Auctor tamquam probabile obtrudit, dicens: *Ut nos perierit balsamum probabile illud ad nos non offerri, sed illud unguentum, quod balsamum vulgò vocatur esse confectioem aliam artificialem.* Quis credat omnes mercatores hominibus velle illudere?

Certum est, ut ipse Caramuel supra n. 1292. admittit hodiè magno quaestu balsamum ab Indijs exportari, diversæ speciei sit, an ejusdem cum Palæstino, perinde existimo, dummodo sit verum balsamum, & non adulterinam, quod quidam censent sufficere ad valorem, sed sine fundamento. Alioquin quomodo Episcopi apud Fabianum supra potuissent allegare inopiam balsami, cum adulterinum frequentissimum esse possit?

Quemadmodum ergo per aquam simpliciter positam intelligimus veram & naturalem, non adulterinam, per vinum, verum vinum, cujuscumque demùm sit speciei; similiter per oleum, oleum olivarum, idque quia verba propriè intelligenda sunt, nisi aliquid obstat, ita quoque per balsamum, oportet intelligere verum balsamum (cujuscumque demùm sit speciei) non adulterinum.

Hinc falsò citatur Paulus III. & Pius V. dispensasse cum quodam Episcopo, ut posset uti balsamo incerto sive adulterino; sed declararunt tantummodo ex balsamo Indico, utpote vero balsamo, posse Christum confici.

Balsamum posse adulterari non diffiteor (sed & aqua, & vinum possunt) sic tamen ut verum balsamum à falso humanà diligentia queat discerni. Quòd si aliquando contingat falsum pro vero misceri, dico Sacramentum Confirmationis non magis valere, quàm valeat Baptismus in aqua adulterina, aut Eucharistia in ficto vino.

Sicuti autem validè consecratur vinum, cui aliæ substantiæ admixtæ sunt, quæ non corrumpunt substantiam vini; ita etiam valida erit Confirmatio in balsamo mixto alijs liquoribus non immutantibus ejus substantiam.

no Pontifici oppositum asserenti.

73. Et mercatoribus illud hodie ex Indijs exportantibus.

Non adulterinum, sed verum.

Neque dispensatum ut ex adulterino Christum consecratur à Paulo III. aut Pio V.

74.

Si autem aliq; substantiæ admixtæ fuerint relictæ equales sub-

71. An verum balsamum perisissit. Caramuel.

Perisissit Plinius non credidit.

72.

Esto credidit, magis credendum foret Fabia-

Sanctis balsami valerent sacramentum,

substantiam. Imò juxta Pontium supra parte 1. c. 1. n. ultimo apud Græcos alia aromata cum balsamo sine crimine miscentur, dummodo verè remaneat ejus substantia: Latinis verò propter consuetudinem contrariam sine gravi peccato id non licet.

Cæterùm quod attinet ad raritatem veri balsami, clarum est hæcenus in Ecclesia Dei illud numquam defuisse, quandoquidem modicum quid sufficiat, adeoque non est communiter periculum invalidæ administrationis hujus Sacramenti.

75.

Huc usque de prima parte conclusionis, quam finio declarando similitudinem Chrismatis cum effectu Confirmationis, verbis Doctoris Subtilis supra n. 8. *Materia autem remota, scilicet Chrisma, habet similitudinem cum effectu huius Sacramenti; oleum enim nitorem habet, & supereminet cæteris liquidis, & est materia proxima incendi. Per primum significat castitatem & munditiam: per alia duo significat charitatem. Et balsamum quod habet bonum odorem significat bonam famam, iuxta illud 2. Cor. 2. Christi bonus odor sumus Deo. Balsamo etiam corpora mortuorum conduntur ne putrescant, ideo significat incorruptionem. Per illam ergo materiam, scilicet Chrisma confectum ex oleo & balsamo significatur, quòd confirmatus debet habere munditiam & charitatem & bonam famam: quia sine istis non est multum authentica confirmatio fidei Christiane.*

Congruit in hoc Sacramento miscere balsamum cum oleo.

Scotus.

Sequitur secunda pars conclusionis, quam ad vitandam nimiam prolixitatem, & exinde obscuritatem rursùm subijcio, & explico sequenti conclusione.

CONCLUSIO IV.

Ad valorem chrismatis necessaria est benedictio Episcopi, vel alterius cui illa benedictio committi poterit.

76. Benedictionem Chrismatis agnoscunt Catholici,

Benedictionem Chrismatis agnoscunt Catholici, Irrident hæretici, & tanquam canes mortui maledicunt Domino nostro, id est, Christo, qui eam instituit, & Matri nostræ Ecclesiæ Catholicæ, quæ illâ utitur. Calvinus lib. 4. instit. c. 19. §. 8. vocat Chrisma, oleum diaboli mendacio pollutum. Kemnitius Chrisma excantatum & benedictionem superstitiosam & magicam; illudque summopere explodunt, quòd Ecclesia post Chrismatis benedictionem dicat: *Ave sanctum oleum. Locutio quippe ad res animatas, & rationales*

Irrident hæretici,

dirigitur; Chrisma autem est quoddam inanime.

Sed quid dixit Abisai filius Serviz audiens maledictionem pessimam, quæ Seimei 2. Reg. 16. maledicebat Davidi profugo à facie Absolonis? *Quare, inquit, maledicit canis hic mortuus Domino meo Regi? Vadam & amputabo caput eius. Quæris ò hæretice allocutionem, salutationem & benedictionem rerum inanimatarum & irrationalium, lege Canticum trium puerorum apud Daniele c. 3. à versu 57. & deinceps: Benedicite omnia opera Domini Domino & c. Psalmum quoque Davidicum 148. qui incipit: Laudate Dominum de caelis. Perolve vitam S. Andrea, & scriptum reperies: Salve crux diu desiderata.*

Inspice Deuteronomium c. 28. v. 5. dicit tibi: *Benedicta horrea tua (si audieris, ut dicitur v. 1. vocem Domini Deitui, ut facias atque custodias omnia mandata eius) & benedicta reliquia tue. Perfrutare lib. Sap. c. 14. v. 7. Benedictum, inquit, est signum, per quod fit iustitia.*

An putas Ecclesiam salutare Chrisma physice substantialiter absolute, quasi illud compositum ex oleo & balsamo secundum se sine respectu ad aliud, sit dignum honore & submissione? Erras toto caelo. Quid ergo? *Ave* dicit Ecclesia Chrismati benedicto relative moraliter, prout est Symbolum gratiæ in Sacra Scriptura, denotaque vel gratiam nobis conferendam, vel ipsum Christum. Unxit enim Deus Christum oleo lætitiæ, & Christi nomen à chrismate derivatur. Sic laudamus imagines Christi ac Sanctorum, easque colimus non substantiam, colores aut artem, sed propter respectum, quem habent ad prototypum seu exemplar, in quod omnis illa laus, cultus & honor redundat.

Amputavimus caput hæreseos, substituumus caput Catholicæ veritatis. Ecquod illud? Traditio Ecclesiæ à temporibus Apostolorum, ad hoc nostrum usque seculum derivata per diversos Pontifices, Concilia ac SS. Patres. In Cathalogo Pontificum non infimas tenet Fabianus Episcopus. 2. supra citatâ, in qua etiam præcipit singulis annis novum Chrisma consecrari; valet tamen vetus, ut bene notat Pontius supra c. 2. n. 23. Quippe nulla fit mentio hujus renovationis in Concilio Florentino, & aliâs res ipsa satis ostendit valde extrinsecum esse, quòd Chrisma sit illius anni.

Confirmatur ex materia Extreme Unionis, quæ etiam quot annis renovanda est, sic tamen ut veteri uti possit, qui novum nondum

nondum accipere potuit.

77. Fabiani partes suscipit Innocentius III. c. unico de sacra Unctione ibi: Ad exhibendum autem exteriorem & visibilem unctionem benedicitur oleum, quod dicitur Catechumenorum, vel infirmorum, & consecratur (id est, consecratur) Chrismata, quod ex oleo fit & balsamo mystica ratione.

Hujus benedictionis meminit Florentina. Inter Concilia nullum clarius Florentino, ibi: Secundum Sacramentum est Confirmatio, cuius materia est Chrismata consecrum ex oleo.... & balsamo.... per Episcopum benedicta.

78. Testimonia SS. Patrum obvia sunt; ut frustra videatur illa particulatim recensere. Videantur Bellar. de hoc Sacramento lib. 2. c. 8. & Pontius parte 2. c. 3. Quamquam aliqua explicari possint; & debeant de ipso Sacramento: prout est illud D. Aug. lib. 5. de Baptismo c. 19. in fine: Quomodo, inquit, aquam mundat, & sanctificat homicida? Quomodo benedicitur oleum tenebra? Si autem adest Deus, adest Sacramentis & verbis suis per qualeslibet admittuntur; & Sacramenta Dei ubique recta sunt, & mali homines, quibus nihil profunt, ubique perversi sunt.

Similiter intelligendum puto quod ait c. 20. eodem libro: Cur autem ad verbas, que procedunt ex ore homicidæ, postea tamen Deus oleum sanctificare, & in altari, quod heretici posuerunt, non possit, nescio, nisi forte cor hominis, quem fallaciter conversum intus non impedit, lignum fallaciter positum impedit foris, quod minus Sacramentis suis adest dignetur, nullis hominum fallacitibus impeditur.

79. Prosequitur: Si ergo ad hoc valet quod dictum est in Evangelio: Deus peccatorem non audit ut per peccatorem Sacramenta non celebrentur, quomodo exaudit homicidam deprecantem, vel super aquam Baptismi, vel super oleum, vel super Eucharistiam, vel super capitulum eorum, quibus manus (reconciliatoria) imponitur? Qua omnia tamen & sunt, & valent etiam per homicidas. Hactenus Aug.

Interim tamen; quia infinitis propemodum locis SS. Patres vocant oleum sanctificatum, Chrismata sacratum; sacrosanctum, sacratissimum, sacrum; benedictum &c. accedente præsertim perpetuo & universali Ecclesie usque, nemini dubium esse debet, aut potest quis præter ipsam consecrationem Sacramenti, alia benedictio seu consecratio Chrismatis sit necessaria, saltem ex præcepto.

Nam quod attinet ad valorem Sacramenti, adducit Paludanus in 4. dist. 7. q. ultimâ in solutione ad primum, contra communem opinionem, ubi habet hæc verba: Ad cuius evidentiam est sciendum,

quod fortè ex dispensatione Papæ ex Chrismate non consecrato, & de oleo non benedicto possent sani confirmari; & morientes ungi: & esset eadem materia; quia consecratio illa nihil reale addit, sed puram relationem rationis dicit.

Unde Christus materiam instituit, sed sanctificationem Ecclesie commisit. Unde Papa qui est supra totam Ecclesiam non potest quidem materiam mutare, sed eius consecrationem potest mutare, vel omittere; quia sic Christus instituit; quod oleum vel Chrismata sit materia, eodem modo quo fuerit per Ecclesiam determinatum. Unde fortè non idem modus est consecrandi apud omnes. Et quia consecratio illa non est Sacramentum, sed aliquid Sacramentale, ideo videtur esse in dispositione Ecclesie.

Sicut autem nullum est Matrimonium inter personas, quas Ecclesia reddit illegitimas; sic non esset Confirmatio nec Unctio, si fieret de materia consecrata ritum Ecclesie præparata. Hæc Paludanus. Quam sententiam transcripsit Capreolus in 4. dist. 7. q. 2. in solut. ad 1. & probabiliter iudicat Estius in 4. eadem dist. §. 9. in fine.

Profecto haud clare video, ex quo alio capite contrariam efficaciter possit convinci, præter communem sensum Ecclesie, que in Concilio Florentino, sicut requirit oleum & balsamum, sic simpliciter & æqualiter requirit, ut sit per Episcopum benedictum. Ergo si oleum & balsamum sunt materia necessaria necessitate Sacramenti, quidam etiam benedictio Episcopalis?

Pateor aliter Christum potuisse instituire; sed instituisse nullum apparet vestigium Pontificibus, Conciliis ac SS. Patribus unanimiter postulantis benedictionem, & inter essentialia Confirmationis eam recensentibus. Cum autem tota hæc res pendeat à voluntate Christi, quam nostris rationibus non possumus metiri, optime ea colligitur ex universali sensu Ecclesie, que est, teste Apost. 1. ad Timot. 3. v. 15. Columna & firmamentum veritatis.

Enimverò si Ecclesia utiquam putasset se habere potestatem dispensandi (ut vult Paludanus supra) in benedictione Chrismatis, mirum si nunquam dispensasset. Quia Greg. XIII. quando concessit facultatem simplici Sacerdoti confirmandi in India, sollicitè curavit, ut uteretur Chrismate ab Episcopo benedicto.

Et quàm facile potuisset Florent discernere materiam essentialem ab accidentali dicendo: Communiter ab Episcopo benedictum, vel: Cui debet accedere benedictio Episcopalis.

De necessitate Sacramenti dubitat Paludanus,

Cujus sententiam probabiliter iudicat Estius,

Oppositum equidem clare convincitur ex sensu Ecclesie,

Et que Christi voluntas dignoscenda est,

Et que hanc dispensandi potestatem non agnovit,

77.

Hujus benedictionis meminit Florentina.

78. Et obvia sunt aliorum PP. testimonia. apud Bellar. & Pont.

79.

79. Hujus benedictionis meminit Florentina.

Episcopi? Sicuti loquitur de aqua, quæ ex solo præcepto miseri debet vino consecrando, dicens: *Materia Eucharistia est panis triticus, & vinum de vite, cui ante consecrationem aqua modicissima admisceri debet.* Et sicuti de ministro Confirmationis dicit: *Ordinarius minister est Episcopus.* Ac de verbis matrimonialibus: *Causa efficiens Matrimonij regulariter est mutuus consensus per verba de presenti expressus.*

Cùm ergo Florentinum simpliciter pronuntiet materiam Confirmationis esse Chrisma ex oleo & balsamo confectum per Episcopum benedictum, nec ullibi Ecclesia agnoscat in se potestatem dispensandi magis in benedictione, quàm in oleo, aut balsamo; neque ullo tempore, aut loco legatur administrasse hoc Sacramentum aut sine oleo, aut sine balsamo, vel in Chrismate non benedicto, nulla est ratio asserendi magis Chrisma esse partem essentialem, quàm benedictionem.

Non magis quàm dispensandi in oleo & balsamo.

82. Si dixeris cum Estio supra; non leve sumitur argumentum pro contraria opinione ex Innoc. III. c. 1. de Sacramentis non iterandis, ubi ratum habet hoc Sacramentum factum unctione solius olei, quod non est verisimile benedictum fuisse, saltem eà benedictione, quæ Chrismati adhibetur, cùm sint diversæ, & ad diversa ordinate benedictiones olei simplicis & Chrismatis.

Neque ratificatio Sacramenti facti unctione solius olei aliquid probat.

Ad hoc, inquam, argumentum Conclusionis præcedenti abundè responsum fuit, Pontificem haudquaquam ratam habuisse in illo casu Confirmationem, sed potiùs irritam iudicasse, & ideo denuo consecrandam.

Unde enim constat illud oleum non fuisse benedictum.

Atque ut ratam habuisset, unde constat illud oleum non fuisse benedictum? Potuit namque benedici eà benedictione, quæ solum oleum benedicitur in Pontificali Romano post benedictionem balsami. Quod autem taceatur benedictio in eo capite, non præbet firmum fundamentum eam negandi, utpote argumentum desumptum ex auctoritate negativa.

Porro quòd illa benedictio sit diversa, quid refert? Quippe secundùm communem sententiam forma benedicendi relicta est determinationi Ecclesiæ, ita ut Christus, licet instituerit oleum seu Chrisma consecrari per Spiritus sancti invocationem; non tamen illius invocationis determinata verba præscripserit.

Est benedictione diversa?

83. Si rursùm opponas verba D. Aug. tract. 118. in Joannem circa finem ibi: *Postremò quid est quòd omnes noverunt signum Christi, nisi crux Christi? Quòd signum nisi adhibeatur,*

sive frontibus credentium, sive ipsi aque, ex qua regenerantur, sive oleo, quo chrismate unguuntur, sive sacrificio, quo aluntur, nihil eorum rite perficitur. Ubi benedictionem olei æquiparat benedictioni aquæ baptismalis, quam constat esse accidentalem.

Respondeo; omnes Patres, & Concilia semper diversimodè loqui de benedictione aquæ, & benedictione Chrismatis, Non adfero nisi ipsum Concil. Florentinum, quod enumerans essentialia Baptismi, ne verbo attingit benedictionem aquæ. Similiter Concil. Tridentinum, quod tamen sess. 7. de Sacramento Confirmationis appellat Chrisma sacrum can. 2. ibi: *Qui sacro Confirmationis Chrismati virtutem aliquam tribuunt.*

Quid ergo ad Aug.? Dico cum Pontico supra parte 2. c. 3. n. 14. Ly Rite, explicandum esse de necessitate præcepti, non excludendo tamen necessitatem Sacramenti; quippe quod requiritur ad valorem, etiam est necessarium ex præcepto, licet non è contra. Aut certè sumendum generaliter; ut accommodatè ad naturam Sacramentorum (de quibus ibi non disputat Aug. sed solum enumerat) vel ritum de notet essentialem, vel accidentalem.

Cæterò quoniam ex eodem testimonio probaretur ritum unguendi in forma crucis non esse essentialem contra communem sententiam Scholasticorum; ut dicitur Conclusionem sequenti. Patet, quia etiam de eà unctione loquitur, sicut de alijs.

Dices Tertio cum Estio supra; iudicò Patres studiosius urgent necessitatem benedictionis Chrismatis, quàm aquæ, tum quòd illa ex divina institutione descendit, non ista; tum ne videantur arctare viam salutis, si necessitatem benedictionis aquæ vehementius urgerent, quamvis & illa sit in præcepto.

Sed contra Primò; si benedictio Chrismatis præcipitur à Deo, interrogo ubi deinde infero: ergo requiritur ad valorem, ut præcedenti Conclusionem argumentati sumus, contra Dicastillonem & præcitantum Auctorem, pro essentiali mixtione balsami. Vide ibi dicta.

Contra Secundò; quia minor necessitas Confirmationis quàm Baptismi, rectè ita Christus instituit, ut potiùs benedictio Chrismatis sit essentialis, quàm benedictio aquæ; sicuti quamvis in Baptismo, ob summam ejus necessitatem, quicumque sit sufficiens minister, Confirmationis tamen solus Episcopus, de quo sectione sequenti.

Venio ad Paludanum, qui non omnino asserit sic esse, sed loquitur dubitativè, ut

Quamvis
& satis ma-
gna sit inter
unum &
aliud Sacra-
mentum
disparitas

teria Ordinationis, ut mox dixi, sit signum aliquod reale ex instituto, designans potestatem, quæ per Sacramentum confertur. Et quamvis Christus potuisset tale signum determinare seu instituire, voluit tamen hoc relinquere arbitrio hominum, ad quos de per se spectat hujusmodi signorum ordinatio.

At verò materia Confirmationis est duplex substantia, oleum scilicet & balsamum, quorum significatio est naturalis. Huic autem duplici substantiæ superaddit Christus benedictionem, sive signum benedictionis; permittens nihilominus Ecclesiæ ejus determinationem in particulari; in quo est aliqua paritas inter materiam hujus Sacramenti, & materiam Sacramenti Ordinationis.

Non tamen
sine aliqua
paritate.

90.
Cur Chri-
stus requi-
sit conferre
Confirmationem,
Scotus.

Sed quorsum, inquires, requisivit Christus illam consecrationem? Respondeo penes ipsum est. Quis Consiliarius ejus fuit? Scotus supra ad 2. objectionem, scilicet: Quia nec in Baptismo necessaria est aqua consecrata: Respondet n. 3. in fine: Ad secundam dicendum, quod Christus contactu sue carnis mundissimæ omnem aquam consecravit in usum Baptismi, non sic autem materiam illam Confirmationis: & ideo requiritur hic specialis sanctificatio. Quod etiam est rationabile magis hic, quam ibi; quia Baptismus est Sacramentum necessitatis, & ideo potest à quocumque ministro conferri, & rationabile est quod in aqua non consecrata: alioquin materia conveniens non posset esse communis, & impediretur salus multorum.

Illamque
Episcopi,
ratio à prio-
ri est ejus
voluntas,

Interrogas iterum, esto requiratur benedictio, cur non sufficit benedictio simplicis Sacerdotis? Respondeo iterum; pro ratione à priori stat voluntas Christi, quam satis clarè expressit Concil. Florentinum dicens: Ab Episcopo benedictio.

91.
Manifesta
omnium
consensu,

Atque hæc est ultima pars conclusionis, communis omnium Scholasticorum (Cajetano excepto) si intelligatur de ministro ordinario, ita ut si à Presbytero benedicatur Chrisma sine speciali commissione, non valeat Confirmatio cum tali Chrismate collata. Solus Cajetanus ad q. 72. art. 3. oppositum putat rationi magis consentaneum, idque quia Sacerdos simplex potest efficere maximam consecrationem, scilicet Eucharistiæ; ergo & quamcumque minorem, ita ut facta teneat, quamvis peccet faciendo.

Innixa de-
bilitatis
fundamen-
to,

Debile profectò fundamentum & minus altum ad superedificandam singularem opinionem: quippe in causis ac virtutibus limitatis, prout est potestas consecrandi, nullum argumentum sumitur à majori ef-

fectu ad minorem, quando unus alterum non includit, neque ei subordinatur. Quæ autem inclusio aut subordinatio benedictionis Chrismatis ad consecrationem Eucharistiæ? Hercule nulla, cum sint res omnino diversæ ac disparatæ, à quibus non valet consequentia; siquidem non sequitur: Homo potest producere hominem, qui perfectior est; ergo etiam muscam: Ignis potest generare ignem; ergo etiam aërem, licet minus perfectus sit.

Alioquin eodem argumento probare potuisset Cajetanus Presbyterum valide confirmare & ordinare, consecrare templam, altaria, calices & similia (quia hæc omnia minora sunt, quam Consecrare Eucharistiæ, secundum illos, qui, ut diximus disp. 1. sect. 4. conclus. 3. præferunt Eucharistiæ cæteris Sacramentis) quæ tamen sine dubio falsa sunt; idque quia postulant propriam & specialem potestatem distinctam à potestate consecrandi Eucharistiæ, quæ limitata est ad suos actus.

Sic ergo est in præsentia. Nam etiam consecratio seu consecratio Chrismatis est specialis actus à Christo institutus, requirens specialem potestatem; hæc autem ut ex traditione antiqua colligitur, debet Christus solis Episcopis: Sed neque Ecclesiæ concessit simplicibus Sacerdotibus, utpote quæ à sui exordio ubique usum illius potestatis ipsis interdixit, ut in progressu patebit. A quo ergo habuerunt?

Hæc itaque sententiâ relicta tamquam minus tutâ, ne dicam temerariâ, quia sine fundamento contra torrentem DD. Superest videndum, an simplex Sacerdos sicut est minister extraordinarius ipsius Sacramenti, ita etiam esse possit minister extraordinarius benedictionis Chrismatis.

Dubitare videtur Scotus supra num. 2. ibi: Sanctificatum (Chrisma) specialiter ab Episcopo, vel alio, cui talis sanctificatio poterit committi. Quasi diceret, Vel alio, si non poterit committi, hoc est, ex hypothese quod possit committi. An autem possit, ibi Doctor non disputat.

Expressius pro sententiâ affirmante loquitur in Report. eadem dist. & quasi n. 1. ibi: Et debet Chrisma compositum esse ex oleo olivæ & balsamo, sanctificatum sanctificatione Episcopali communitè, id est, ordinariè: ergo extraordinariè sufficit sanctificatio Presbyteralis.

Ac pro hac sententiâ, licet minus communi, probabili tamen, citat Pontius supra parte 2. c. 4. num. 2. Cajetanum, Valentianum, Hugolium, Arribarre & Petigie.

Petigianum. Et hi duo, inquit, postremi potissimum inducti videntur in hanc sententiam, quia sibi persuaserunt illam etiam docuisse Scotum.

94. Persuaserunt omnino, & non absque fundamento; quia verba sunt clarissima, si non absoluta & assertiva, saltem dubitativa. Nam quod Suarez disp. 33. sect. 2. §. Tertia sententia est, & ipsum secutus Pontius supra n. 3. dicunt; Scotum ibi nihil de consecratione Chrismatis, sed solum de Sacramenti Confirmationis ministerio disputare, nemo non videt esse falsum, cui non fuerint oculi excaecati contraria opinione.

Suarez hic errat in interpretanda mente Scoti. Philippus Faber.

Nec miror Suarium ut alibi, ita etiam hic errasse in interpretanda mente Scoti; sed summopere miratus fui Philippum Fabrum, alioquin profitemem Scoti doctrinam, in 4. dist. 7. disp. 27. q. 2. n. 18. Suarii interpretationem exscripsisse. Si hoc est doctrinam Scoti magna facilitate dilucidare, & contra Adversarios omnes veteres & recentiores defendere (quod elogium scriptis illius Auctoris tribuitur in titulo libri) nescio quid sit obscurare, & corrumpere.

Certum igitur apud omnes esse debet, Scotum favere sententiae, affirmanti ex commissione Papae simplicem Sacerdotem posse Chrisma benedicere; quae etiam eo ipso tuta est: extat quippe grave illud testimonium doctrinae Scoti; quod ejus libri absque ullo erroris novo usque in hanc diem in Oecumenicis Conciliis inviolati permanferint. Neque haec opinio suis delituitur fundamentis.

Sententia Scoti tuta est.

95. Praecipuum existimo, quod desumitur ex Florentino supra de hoc Sacramento ibi: *Ordinarius minister (ipsum Sacramenti) est Episcopus.* Ex quo colligunt Doctores, ut infra videbimus, extraordinarium ministrum Sacramenti posse esse simplicem Sacerdotem. Quidni etiam benedictionis, quae minor est in eodem ordine, & Sacramento subordinata? Etenim illius potentiae apparet disponere materiam, cujus est inducere proximè formam.

Sed contra Primò; ministerium Eucharistiae committitur Diacono, non tamen consecratio.

96. Respondet; quia ministerium minus est, quam consecratio; hae autem administratio sive consecratio Sacramenti major est, quam benedictio, sive praeparatio materiae.

Contra Secundò; quare igitur Florentinum similiter non dixisset, materiam esse Chrisma benedictum ab Episcopo ordinariè.

Respondet; quia supposuit eundem esse

ministrum benedictionis & Sacramenti; adeoque putavit sufficere ultimo loco & principaliori distinguere.

Contra Tertio; non legitur Pontificem aliquando commisisse potestatem conficiendi Chrisma ac benedicendi simplici Sacerdoti, bene potestatem administrandi Sacramentum, ea tamen lege, quod uteretur Chrismate per Episcopum benedicto, ut expressis verbis significat Florent. supra dicens: *Legitur tamen aliquando per Apostolicæ Sedis dispensationem ex rationabili & urgente admodum causa simplicem Sacerdotem Chrismate per Episcopum consecuto hoc administrasse Confirmationis Sacramentum.* Ergo non est eadem ratio de consecratione Chrismatis, & ministratura Confirmationis.

Obicitur

Et quamvis esset, equidem in ijs, quae pendunt ab institutione, non queritur rationis paritas, sed voluntas instituentis per Scripturam, aut Ecclesiam. Potrà Ecclesia semper & ubique docet, & docuit consecrationem Chrismatis soli Episcopo esse propriam, Sacramentum autem ipsum aliquando commisit simplici Sacerdoti.

Atque haec sit potissima ratio contrariae sententiae, quae uti communior, ita apparet probabilior saltem ex auctoritate; adeoque in praxi magis tuta. Num propterea sequenda?

Dico, si de facto alicui simplici Sacerdoti Pontifex committeret hujusmodi consecrationem, quamvis probabilis sit commissio non valere; attamen sine peccato, propter probabilitatem contrariae sententiae, sicuti Pontifex ex justa causa committeret, ita Sacerdos commissionem posset exequi, & exequeretur.

96. Ex quibus objectionibus colligitur major securitas & probabilitas partis negativae.

Quo non obitante posset Pontifex licet committere, & Sacerdos commissionem exequi.

Nec obstat periculum invaliditatis, quia minister Sacramenti non semper tenetur sequi partem tutiorem de valore Sacramenti, praesertim quando non est Sacramentum necessarium, & non obstat praecipuum Ecclesiae. Jam autem Confirmatio per se non obligat, ut patebit Sect. sequenti; & aliunde Pontifex est supra leges Ecclesiae; licet etiam nulla sit lex, quae prohibeat Sacerdoti consecrare Chrisma ex commissione Papae.

97. Querit aliquis à me, cur ergo Pontifex numquam talem potestatem delegaverit? Respondet; quia numquam judicavit subesse justam causam delegandi; cum facile possit Chrisma ab Episcopo benedictum ubique deferri; non ita facile Episcopi ubique possunt esse praesentes ad confirmandum.

97.

Numquam commisit defectu justae causae.

Quòd si contingeret casus in longinqua aliqua regione, quae primum ad fidem convertitur, nec Episcopum posse esse praesentem,

Definitio a non ecclesiastice ministerio, quare non ubi non ubi

Ex quo non ubi sequens abicit

Ubi non ubi non ubi

Ubi non ubi non ubi

Ubi non ubi non ubi

Ubi non ubi non ubi

Ubi non ubi non ubi

nec Chrisma ad eam deferri ab Episcopo benedictum; non video quare Pontifex secundum probabilem sententiam, præsertim tempore persecutionis, quando hoc Sacramentum est maximè necessarium ad fortiter fidem profitendam, quare, inquam, non possit Sacerdoti ibidem commoranti delegare potestatem, & consecrandi Chrisma, & eodem Chrismate confirmandi. Valeat quantum valere potest, saltem non oberit, & aliunde tam committens, quam exequens propter probabilitatem sententiæ, excusantur à peccato irreverentiæ, licet Sacramentum exponatur periculo nullitatis.

Simili modo quidam argumentantur, & conantur probare Papam non posse dispensare in Matrimonio rato; quia, inquiunt, nunquam dispensavit: ergo non potest.

Sed gratis admissio antecedente, nego consequentiam. Quippe nunquam iudicavit Pontifex adesse sufficientem causam dispensandi, sine qua, etsi fortè validè, ut quidam volunt, saltem non potest licitè dispensare. Allegetur justa causa, & videbimus quid Pontifex sit factururus. Cæterò quia ex negatione actus de per se malè infertur negatio potestatis.

Solet etiam pro sententia, quæ apparet esse Scoti, à quibusdam citari Concil. Toletanum I. c. 20. ubi sic ait: *Quamvis penè ubique custodiatur, ut absque Episcopo Chrisma nemo conficiat, tamen quia in aliquibus locis vel provinciis Presbyteri dicuntur Chrisma consecrare: Placuit, ex hac die nullum alium, nisi Episcopum, Chrisma consecrare.* Ergo est solius præcepti quippe neque reprehendit factum neque declarat invalidum.

Respondent aliqui Concilium loqui de Chrismate baptismali; siquidem immediatè sequitur: *Et per diocesim destinare, ita ut de singulis Ecclesijs ad Episcopum ante diem Paschæ Diaconi destinentur, aut Subdiaconi, ut consecratum Chrisma ab Episcopo destinatum, ad diem Paschæ possit occurrere.* Utiq; in ordine ad baptismalem unctionem (nam Confirmationem singulæ Ecclesiæ jure ordinario non ministrant) quam primus instituit Sylvester, teste Damaso & alijs; & ad quam Presbyteri Palentini in Hispania consecrabant Chrisma, eò quòd carerent proprio Episcopo.

Insuper Presbyteros territorij prænominati non solum illicitè, sed etiam invalidè consecrassè ejusmodi Chrisma (esto solum fuisset ceremoniale) videtur Pontio supra parte 2. c. 4. n. 5. satis clarè significare in quadam sua epistola ad Fratres territorij Palentini Montanus Archiepiscopus Toletanus, qui Concilio Toletano II. præfuit,

ibi: *Nova namque præsumptio præsentium verbis Presbyterorum (loquitur de Presbyteris Palentinis) nostrorum pulsavit auditus; si tamen nova tantum, & non deestabilis dici possit, quæ ab initio fidei Catholica nunquam, præter nunc, subrepsisse probatur, ut id quod per manus summi Pontificis trina divinitatis invocatio consecrare consuevit, Presbyter ignarus disciplina conficere sibi Chrisma præsumeret. Hoc si ignavia est, tam demens Sacerdos esse non debuit; si præsumptionis est, hunc schismaticum esse quis nesciat, qui mauditam rem, & religioni contrariam, senescente iam mundo, talis temerario iudicat?*

Et infra. *An forsitan Sanctorum Patrum regulas & constitutiones Synodicas ignoratis, quibus præcipiuntur Parochenses Presbyteri, non per viliores personas, sed aut per semetipsos, aut per rectores sacratiorum, annuis vicibus Chrisma à præfidente sibi Episcopo petant? Credo quòd qui petere iusserunt, potestatem consecrandi penitus abstulerunt.*

Et in alia Epistola ad Theoribium Asturicensem & Palentinum Episcopum hæc habet: *Quidam Presbyteri ausu temerario, res sacras non tam consecrare, quam violenter præsumunt, & cunctis ab initio fidei Catholica seculis institutum summus sui ordinis hominibus, nisi tantum Pontificibus, debitum ius consecrationis Chrismatis, nescio, quo typo an demeritè dicam, indubitanter assumunt. Quod quam sacrilegum sit, pissimam conscientiam tuam latere non credo.*

Illicitam benedictionem in his verbis agnosco, invalidam haud clarè video: nam qui prohibet consecrare, potestatem licitè consecrandi penitus aufert. Et qui sacrilegè consecrat, licet validè, non tam consecrare, quàm rem sacram violare præsumitur.

Constat, inquit B. Martyr Cyprianus in 2. Epistola contra hæreticos, & refertur 1. q. 1. c. 70. oleum, unde baptizati unguuntur, sanctificari, & Eucharistiam fieri apud illos omnino non posse, ubi spes nulla est & fides falsa. Quis autem dubitet Episcopum hæreticum validè benedicere Chrisma, & Eucharistiam conficere?

Violare tamen præsumitur, quia indigne tractat, juxta illud Gratiani 2. q. 1. c. 4. *Quicumque ab unitate Ecclesiæ fuerit alienus, execrare potest, consecrare non valet.* Ubi Gloss. Verb. *Non valet: inquit: Conficit tamen etiam extra Ecclesiam, si formam observet: quia hoc Ordinis est, quem retinet recedens ab unitate Ecclesiæ.* Nonne & benedicere Chrisma est actus Ordinis? Nemo ambigit.

Ut ut sit, sive validè, sive invalidè consecraverint, sive ad Confirmationem, sive ad Baptismum, in capite præmemorato factum narratur aliquorum particularium, ut sig-

Quis posset esse in istis locis, ad quos Chrisma ab Episcopo benedictum deferri nequiret.

89. Adfertur pro sententia affirmativa Concilii Toletanum,

Quod aliqui aliter interpretantur;

99.

Sect. 1. De Essentia Confirmat. Concl. 4. 445

simum est
tantum fa-
ctum patri-
cularium.

ut significant illa verba: *Tamen quia in ali-
quibus locis vel provincijs*, narratur, inquam,
sed non approbatur. Imò implicite repro-
batur, quoniam contra communem Eccle-
siæ consuetudinem, ut colligitur ex primis
verbis: *Quamvis ubique pene custodiatur.*

101.

Quod autem addit: *Placuit ex hac die*,
non sequitur antea fuisse licitum, aut vali-
dum, sed ex nunc novâ lege prohibet &
corrigit imperitium errorum paucorum
Presbyterorum; prout fecerat Sylvester
Papa, qui, ut refertur in ejus vita, consti-
tuit Chrisma ab Episcopo confici, utique
novo decreto tribuens, quod illis ex divi-
na institutione, teste Fabiano, Dionysio,
Clemente & alijs, qui Sylvestrum præcel-
serunt, competeat.

Bracar.

Eadem lex diu post Concil. Toletanum
renovata iterum fuit in Concilio Braca-
rensi I. c. 37. *Si quis Presbyter, inquit, post
hoc interdictum ausu fuerit Chrisma benedicere,
aut Ecclesiam, aut altaria consecrare, à suo of-
ficio deponatur. Nam antiqui hoc Canones ve-
tuerunt &c.* Certè ab initio Ecclesiæ illam
benedictionem Presbyteris fuisse prohibi-
tam, liquidò constat ex verbis Montani
statim allegatis. Imò communis sententia
& indubitata est, semper etiam invalidam
fuisse, nisi accederet consensus, saltem
Episcopi.

Quere ne-
que ex To-
letano ne-
que ex Bra-
carensi Co-
ncilio quid-
quam effi-
caciter pro
alterutra
sententia co-
cludatur.

102.

Ideoquè fortè Concilium Toletanum
non expressè declaravit factum invalidum,
supponens hoc omnibus notum esse ex sub-
jecta materia, utpotè cum Presbyteri illi
id facerent sine legitima commissione, aut
delegatione. Ergo neque ex Toletano, ne-
que ex Bracarensi Concilio quidquam effi-
caciter concluditur, pro una, aut altera sen-
tentia.

Dices; Toletanum post verba supra ex
ipso recitata, statim subjungit: *Episcopo sanè
certum est, quòd omni tempore licet Chrisma con-
ficere, sine conscientia autem Episcopi nihil pen-
tius Presbyteri agere præsumant.* Ergo saltem
ex conscientia sive commissione Episcopi
possunt Presbyteri Chrisma conficere.

Nequidem
quod hoc
possint Pres-
byteri ex
conscientia
Episcopi,

Respondetur Primò, supposito quòd
hic solum agatur de Chrysimate baptismali,
quod solum est ceremoniale, & non sacra-
mentale, ut dixi, sicut Pontifex illam chris-
mationem instituit, ita non dubito quin
posset præscribere certam formulam bene-
dicendi hujusmodi Chrisma, quo Presby-
teri ex consensu Episcopi possent uti.
Modò autem cum sit una tantum & eadem
forma benedicendi, & idem Chrisma Con-
firmationis, atque Baptismi, ideo

Loquitur
enim Tole-
tanum de

Respondetur Secundò, Concilium ibi
loqui de ordinarijs munij Sacerdotum,

v. g. unctione baptizati in vertice, quæ non
licebat olim Presbytero præsentè Episcopo
sine illius consensu; imò nec in baptiste-
rium introire. Unde subditur: *Statutum
verò est Diaconum non chrysmare, sed Presbyte-
rum, absente Episcopo, præsentè verò non, nisi
ab ipso fuerit præceptum.*

unctione
baptizati in
vertice.

Sed hoc mitigatum est ab Innoc. I.
Epist. 1. c. 3. ibi: *Nam Presbyteris, seu ex-
tra Episcopum, seu præsentè Episcopo baptizant,
Chrysmate baptizatos ungere licet &c.*

Innoc. 1.

Magis videtur urgere, quòd in Conci-
lio Bracarensi benedictio Chrysmatis an-
numeretur consecrationi Ecclesiæ, ac alta-
rium, prout etiam apud Dionysium de
Ecclesiastica Hierarchy c. 5. ibi: *Præcipue
verò ordinis Hierarchy præ cæteris ordinibus
divina lex diviniore ceremonias assignavit. Quo-
circa divina lex sacram Hierarchy ordinum
ceremoniam (id est, Ordinationem) diviniq;
unguenti consecrationem, atque sanctam altaris
consecrationem, divinorum Pontificum esse acibus
facultatibus singulari munere attribuit.*

103.

Benedictio
Chrysmatis
annumeratur
consecrationi Ec-
clesiæ.
S. Dionysium.

Planum autem est consecrationem alta-
ris posse delegari simplici Sacerdoti: ergo
etiam consecratio Chrysmatis, nisi ostendatur
ratio specialis; sicuti est in ministerio seu
collatione Ordinum; quamvis & Ordo
Subdiaconatus & Diaconatus possit Sim-
plici Sacerdoti committi, ut proprio loco
apparebit. Cur ergo similiter nequeat com-
mitti consecratio Chrysmatis?

Si ergo hæc
committi
possit sim-
plici sacer-
dote, quidni
illat?

Hic non habent Adversarij quid respon-
deant nisi Ecclesiam aliquando delegasse
unam potestatem, & non aliam. An hæc
responsio satisfaciat, relinquo iudicio lecto-
ris.

104.

Transco ad Epistolam D. Hier. ad Ru-
sticum Narbonensem, ubi habentur hæc
verba: *Denique Chrysmatis ea ratio est, atque
hic ordo legitimus consecrandi. Baptizatum Do-
minum, & in similitudine columba in specie
Chrysmatis à Patre unctum fuisse, manifestum
est, ac plenitudo Sacramenti corpus eius, & san-
guis ostensus, quæ, cum offerre licet etiam reli-
qua, quæ in eo sunt, consecrare. Quia in Christo
omnis plenitudo divinitatis corporaliter habitat.
Presbyteri ergo, si necesse est, possunt Chrisma
conficere, quia in corpore eius Chrisma est, &
quidem hæc regula etiam nunc servatur à plu-
rimis, atque in Ecclesijs multis sic ista faciunt.*
Quid clariùs dici poterat, si modò verè?

Quod ma-
gis roborat-
ur ex Epi-
stola D.
Hieron.

Sed quæ responsio? Omnes ferè Recen-
tiores notant, illam non esse Epistolam
D. Hier. cum ibi doceantur aliena à fide,
videlicet Presbyteros, & Episcopos esse
æqualis potestatis, & alia periculosa in fi-
de. puta omnia Sacramenta à Sacerdote
ministrari & confici posse. Ex quo errore

Quam re-
centiores
notant non
esse Hiero-
nymum,

K k k 3 facile

facile derivatus est alius de consecratione Chrismatis à Presbytero.

Quod autem adfertur de usu aliarum Ecclesiarum, consuetudo non est, sed corruptela, cui semper Ecclesia generalis contradixit, ut patet ex Concilijs supra relatis; ideoque de ea nihil curandum.

Hic finio materiam remotam, de qua fortassis plura, quam ratio nostræ scriptio- nis exigat, sed ut spero non propterea mi- nus grata Theologis, qui non superficia- lem, sed fundaram expectant doctrinam, Incipio materiam proximam, pro qua erit

CONCLUSIO V.

Materia proxima Confirma- tionis est unctio in fronte per modum crucis, ex præ- cepto Ecclesiæ facta imme- diatè pollice dextro.

Prima pars est communis, desumpta ex Concilio Florentino de hoc Sacra- mento §. Effectus autem, in fine: *Ideoq; in fronte, ubi verecundia sedes est, confirmandus inungitur, ne Christi nomen consistere erubescat: & præcipue crucem eius, que Iudæis est scandalum, gentibus autem stultitia, propter quod signum crucis signatur.* In quibus verbis exprimitur, ut patet, unctio in fronte per modum crucis.

Consonat Doctor Subtilis 4. dist. 7. n. 2. dicens: *Materia proxima, id est, illud visibile, quod concurrat in fundamento est unctio, facta in fronte, in figura crucis.* Addit: *Cum Chrismate sanctificato, quod in hac conclusione, ex dictis in præcedenti conclusione, satis subintelligitur; quandoquidem materia proxima, sit applicatio materiæ remotæ.*

Enimvero forma hujus Sacramenti, quibuscumque verbis exprimat, immediatè cadit sive determinat, non ipsum Chrismate sanctificatum, sed unctioem sive applica- tionem istius Chrismatis ad hominem confirmandum, & per ipsam immediatè sig- nificatur effectus Sacramenti.

Quippe sicuti panis materialis non nutri- rit corpus, nisi per comestionem debitè applicatus; & oleum non confortat, aut roborat corpus, nisi quod illo inungitur; ita quoque panis Eucharisticus non nutrit spiritualiter animam quamdiu per come- stionem non constituitur præsens; neque oleum seu Chrismate benedictum robor spi-

tus tribuit ad fortiter Christi fidem con- fitendam, nisi per unctioem corpori ap- plicetur.

Et hinc sæpissimè SS. Patres Sacramen- tum hoc vocant *Unctioem*, ut omnes in- telligant non esse Sacramentum perma- nens, quemadmodum Eucharistia, sed transiens sive consistens in usu, sicuti Ba- ptismus, & cætera Sacramenta, quorum esse est fieri. Pro quo

Nota nonnullos ex Græcis docuisse; ipsum Chrismate esse Confirmationis Sacra- mentum, ducti verisimiliter auctoritate Cyrilli Jerosolymitani Catech. 3. ubi sic inquit: *Quemadmodum panis Eucharistia, post Spiritus sancti invocationem, amplius non est panis communis, sed est corpus Christi; sic sacram hoc unguentum, non amplius est unguentum nudum, neque commune, postquam iam conse- cratum est, at est Chrismate (vel, ut alij legunt, Chrismate Christi) quod adventu Spiritus sancti efficaciam habet per ipsius divinitatem.*

At facilis est responsio; comparationem videlicet in hoc consistere, quod utraque res, panis nempe & Chrismate, ante con- secrationem sit res communis, & post consecrationem sacra, sed alio modo; nam panis Eucharisticus ante usum continet corpus & sanguinem Christi, adeoque efficaciter significat gratiam substantia- lem, id est, ipsum auctorem gratia sancti- ficantis seu inherens, quod sufficit ut sit verum Sacramentum, juxta dicta disp. 1. sect. 1. conclus. 2. Nihil autem tale reperitur in Chrismate sanctificato; utpote quod per consecrationem solum efficitur apta materia ad causandam gratiam ex opere operato in actuali sui, cum debita forma verborum, applicatione.

Quod optime noverat D. Cyrillus; & ideo verbis præcitatis continud atexit: *Quo frons, & alij sensus tui symbolici, id est, Sacramentaliter, inunguntur.* In ipsa ergo unctioem, etiam secundum illum sanctum Patrem, & non in nudo Chrismate benedicto, consistit essentialiter & completè Sacramentum Confirmationis.

Porro quod unctio hæc debeat fieri in figura Crucis, non efficaciter colligitur ex forma, si hæc valeat: *Confirmo te*, ut conclus. 2. argumentabamur de Chrismate: Et dato, quod forma communis non verificaretur in hoc puncto, enim propterea esset necessariò falsa in aliqua sui parte essentiali? Minimè. Uti si quis dextrâ baptizans, diceret: *Baptizo te sinistâ in nomine Patris &c.* validè baptizaret: quia quod dextrâ vel sinistâ fiat placet est Baptismo accidentale.

Aliunde

105.

Prima pars
Conclus.
probat ex
Florentino.

Cui conso-
nat D. Sub-
tilis.

Sect. 1. De Essentia Confirmat. Concl. 5. 447

Aliunde ergo probandum est signum crucis esse essentialia: non melius quam ex perpetuo & constanti usu universalis Ecclesiae, tam apud Græcos, quam Latinos.

Et ita docent omnes Patres, Pontifices Romani atque Concilia, præscribiturque in Pontificali Romano. Dionysius de Cælesti Hiërarchia c. 2. ibi: *Affumentes autem illum (baptizatum) Sacerdotes, susceptori sui accessus duci consignant, & una cum ipso illum vestem baptizati munditie congruam induunt: sicq; induum rursus ad Pontificem ducunt. Ille divino ac desico prorsus unguento virum signans (utique signaculo Christianorum, quod est crux) sacratissime communionis participem facit.*

Sed universali Ecclesie usu probatur.

Conferentibus Patribus, Concil. &c. D. Dionysij.

S. Ambrosij.

Manifestus D. Ambr. l. 6. de Sacramentis c. 2. *Vixit, inquit, te Deus; signavit te Christus. Quomodo? Quia crux ipsius signatus es forma ad illius passionem, accepisti signaculum ad illius similitudinem.*

108.

Atque de hoc signaculo intelligitur Concil. Constantinopolitanum primum, quando can. 7. præscribens ordinem & consuetudinem recipiendi hæreticos Arianos & alios, quos ibi nominat, copientes transire in partes Ecclesie orthodoxæ ait: *Frontis, & oculi, & nares, os & auricula signentur sive ungantur primum sacro unguento. Et cum signamus eos, dicimus: Signaculum domini Spiritus sancti. Similiter Cyrillus Catech. 4. ibi: Impinguavit enim caput in fronte per signaculum Dei.*

Constantinopol. 1.

Cyrillus.

Gregorij Turonensis.

Hoc signaculum accepit Constantinus Imperator, disertè scribens in suo edicto, Sanctum Silvestrum liniivisse in ejus fronte vexillum Sanctæ Crucis. De Clodoveo testatur Greg. Turonensis lib. 2. de gestis Francorum c. 31. *Delibutus est sacro Chrismate cum signaculo crucis.*

S. Augustini.

Et ne præteream D. Aug. verba ejus clarissima sunt Tract. 118. in fine: *Postremo quid est quod omnes noverunt, signum Christi, nisi Crux Christi? Quod signum nisi adhibeatur sive frontibus credentium, sive ipsi aqua ex qua regenerantur, sive oleo quo Chrismate unguuntur, sive Sacrificio, quo atantur, nihil eorum rite perficitur.*

109.

Profectò hæc testimonia, accedente continuo & universali usu Ecclesie, non solum ostendunt unctionem Chrismatum in forma crucis pertinere ad substantiam hujus Sacramenti; verùm etiam contra Ledesma hæc art. 9. & Victor. in summa de Sacramentis quæst. 18. efficaciter probant, non sufficere ad valorem, unctionem cujuscumque partis, sed necessariam esse chrisimationem frontis; quâ solâ utitur Ecclesia Latina & Græca primo loco, quamvis & alias

Quibus testimoniis confirmatur Chrismatum frontis esse essentialiam.

corporis partes inungat, ut patet ex Concil. Constant. supra relicto.

Quod & docet Cyrillus Hieros. Catech. 3. ibi: *Primum frontis unctionem, ut cum à nobis abstergetur pedrem, quem primus homo transgressus perpetuo circumferebat, similis efficiat, ut possimus vultu non velato gloriam Dei intueri. Deinde vero aures inunguntur &c. Nasales &c. Tum verò & pectus inungitur.*

Græci adhibent etiam alios unctiones juxta Cyrillum & Constant.

Pontius supra parte 2. c. 5. n. 6. existimat ad singulas unctiones repeti formam, quamvis in prima unctione frontis Sacramentum conficiatur, & effectum sortiatur.

110. Pontius.

Sed quorsum hæc repetitio, si totus effectus independenter ab illa est positus; maxime hæc, ubi Sacramentum, utpote imprimens characterem, nequit iterari? Aliud est in Extrema unctione, ubi singulæ partes inunguntur cum singulis formis experimentibus singulas distinctas partialiter unctiones, cum partiali probabiliter effectus, vel saltem cum dependentia totalis effectus ab illis.

Quæ omnes sunt explendas sub eadem forma verborum.

Hinc alij respondent, omnes unctiones explendas esse sub eadem forma verborum, ita ut forma ordinaria non prius finiatur, quam omnes partes sint inunctæ; alioquin unctiones, quæ sequuntur prolationem formæ, non erunt Sacramentales, sed tantum ceremoniales, ut disp. præced. diximus de trina merione in Sacramento Baptismi videlect. 1. conclus. 9.

Qui modus probatur ex Concilio Constant.

Hic modus videtur probari ex Concil. Constant. supra; postquam enim enumeravit singulas unctiones subjungit: *Et cum signamus eos dicimus: Signaculum domini Spiritus sancti. Quæ ultima verba, ut videbimus Concluf. sequenti, continent formam, quæ Græci in hoc Sacramento utuntur, ac si diceret Concilium: Inter unguendum singulas partes (quæ singulæ unctiones integrant unam moraliter unctionem) simul absolvimus verba essentialia formæ.*

111. Indubitatum equidè solâ Chrisimationem frontis esse necessariam necessitate Sacramenti.

Cæterùm indubitatum esse debet solam chrisimationem frontis esse necessariam necessitate Sacramenti; cum illa in utraque Ecclesia adhibeatur, & hæc solâ utatur Ecclesia Latina, quæ est, & semper fuit, magistra veritatis. Quis ergo, nisi hæreticus, dicere audeat, Ecclesiam Latinam à principio suæ institutionis errasse circa Confirmationem, quæ una est ex septem columnis, quibus tota Ecclesie Romanæ structura innititur?

Certè jam dudum Ecclesia periisset, imò numquam extitisset: neque enim est vera Christi Ecclesia, quam non docet Spiritus sanctus omnem veritatem, juxta promissum æternæ Sapientie Joan. 14. v. 26. *Paractus*

Joan. 14.

antem

autem Spiritus sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, & suggeret vobis omnia, quaecumque dixerit vobis. Et Joan. 16. v. 13. Cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem.

I 12. Nec obstat quod nullibi expressè hæc necessitas definiatur; quippe nulla unquam de ea fuit controversia, cum omnes tam Græci, quam Latini unanimitè illam assererent, si non verbo, saltem factò, nunquam confirmando sine unctione frontis, ut patet ex testimonijs præallegatis.

Innoc. I. Quibus adde Innoc. I. Epist. 1. c. 3. ibi: Non tamen frontem ex eodem oleo signare, quod solis debetur Episcopis, cum tradunt Spiritum Paracletum. Damascus quoque Epist. 4. inhubens Chorepiscopis hujus Sacramenti ministerium, inquit: Nec Chrismate baptizatorum fronte signare.

Damasus. Non omitam aliud testimonium D. Aug. in Psalmum 141. ibi: Usque aded de Cruce non erubescit, ut non in occulto loco habeat Crucem Christi, sed in fronte portem; impressam utique in Sacramento Confirmationis. Nam sequitur: Multa sacramenta aliter atque aliter accipimus. Quædam sicut nostris ore accipimus, quædam per totum corpus accipimus. Quia vero in fronte erubescit, ille, qui dixit, Qui me eruberit coram hominibus, erubescam eum coram Patre meo qui in caelis est, ipsam ignominiam quodammodo, & quam pagani derident (id est Crucem) in loco pudoris nostri constituit.

Aug. in Psalmum 141. Claudio hanc doctrinam auctoritate Innoc. III. c. unico de sacra unctione, ibi: Per frontis chrismationem manus impositio designatur; quæ alio nomine dicitur Confirmatio. Ubi Pontifex Sacramentum Confirmationis appellat, frontis chrismationem. Quæritur rationem? A priori est voluntas instituentis; congruentiam habes in verbis D. Aug. statim citatis, quam eandem reperies in Florentino allegato in principio Conclusionis. Hæc & plura alia, quæ possent adferri, ostendunt doctrinam nostram esse omnino certam, & fortè de fide; adeoque sententiam contrariam omnino falsam, & plus quam temerariam.

Innoc. III. Superest secunda pars Conclusionis, quam sufficienter probat Pontificale Romanum Tit. de Confirmandis ibi: Et Pontifex inquit sigillatim de nomine cuiuslibet confirmandi, sibi per Patrum flexis genibus præsentati, & summitate pollicis dextrae manus Chrismate intinctâ dicit: Signo te signo crucis, quod dum dicit, producit pollicis signum crucis in frontem illius.

Et ratione à priori, quæ est voluntas Christi. Atque ita ab omnibus practicatur; quam-

Unde hæc doctrina est fontè de fide.

I 13a Pontific. Rom.

Quod Chrismatio pollicis dextro fiat.

Ostenditur ex praxi:

vis non satis constet obligationem esse gravem, sic ut variatio sit mortalis, si alio digito tangat, & unget. Ita Diana parte 3. tract. 4. resol. 22. citans Didacum Nignum in 3. parte to 1. q. 62. a 4. dicit, 3. conclus. 4. quia non conitat utrum talis variatio sit gravis materia vel levis; videtur enim parum referre, quod unctione fiat indice, vel pollice, quod fiat manu dextra, vel sinistra. Sequitur hanc sententiam Dicastillo disp. unica dub. 12. n. 149.

Sed quid si instrumento tangat & liniat, quemadmodum solet conferri extrema. Unctio tempore pestis, imò & in alijs occasionibus? Eritne valida Confirmatio? Quippe illicitam fore propter contrariam Ecclesie consuetudinem nemo dubitat; etiam graviter, quia probabile est non valere, & ita exponitur Sacramentum periculo nullitatis; ex quo patet esse materiam notabilem.

Itaque communior sententia docet Sacramentum ita collatum non valere. Fundatur potissimum tum in communi praxi, tum quia hoc Sacramentum successit manuum impositioni teste Florentino in loco autem illius manus impositionis (quæ scilicet usi fuerant Apostoli in Actibus c. 8.) datur in Ecclesia Confirmatio. Et Innoc. III. statim citatus: Per frontis, inquit, chrismationem manus impositio designatur. Non apparet autem quomodo unctione habeat rationem impositionis manus, quando non fit manu, immediatè, sed medio tantum instrumento. Quæ ratio non militat in Extrema Unctione.

Equidem valere, multi censent probabile. Quod insinuat Doctor Subtilis, quando pro materia proxima solum assignat unctionem, factam in fronte in figura crucis; nullâ faciâ mentione pollicis dextri, aut immediati contactus manuum; à quo etiam abstinet Concilium Florentinum. Hæc ergo sic ratio hujus probabilis opinionis; quia videlicet nec ex testimonijs Patrum, neque ex locutionibus Conciliorum quidpiam adferri potest, quod efficaciter probet immediatum contactum pollicis dextri, aut alterius partis manuum esse essentialem.

Enimverò (præterquam quod de sacro mediet oleum, cum tamen a Apostoli fortè nudâ manuum impositione fuerint usi) non debet intelligi ista manus impositio in toto rigore physico; sed moralis, talis videlicet modi, qui sufficiat ad frontem inungendam; qualis omnium iudicio est, hinc medio instrumento, ut liquet in Extrema Unctione.

Ceterum

116. Cæterum quis dubitet valituram Confirmationem, si Episcopus carens volâ manus, aut manum studio contrahens solo tangat pollice? An forsitan non incurrit censuram Can. *Si quis suadente diabolo*. 17. q. 4. qui percutit clericum instrumento? Nemo ambigit incurere. Ut quid, cum jus requirat violentam manuum injectionem, ibi: *Quod in Clericum vel Monachum violentas manus iniecerit?*

Respondes; quia percussio medio instrumento est injectio manuum. Assentior: sed inquiri cur simili ratione unctio medio instrumento non possit dici manuum impositio? Quia, inquis, communis praxis & sensus Doctorum ita intelligit violentam manuum injectionem in Can. præallegato, secus impositionem manuum in Sacramento Confirmationis.

117. Sed contra; etiam praxis postulat tactum immediatum pollicis, & tamen non propterea est essentialis. Profecto sola praxis non potest esse signum sufficiens absoluta necessitate; quippe etiam illa communiter practicantur, nisi occurrat casus necessitatis, quæ tantummodo necessaria sunt necessitate præcepti. Quod si occurreret casus urgens chrismationem mediante instrumento, quis scit an Ecclesia eam non practicaret? Ergo sub judice maneat illis: quia casus metaphysicus.

Ad alia magis necessaria propero. Et quid magis necessarium quam forma Sacramenti? Pro hac ergo ponitur

CONCLUSIO VI.

Forma ordinaria Confirmationis est hæc: *Signo te signo crucis, & confirmo te Chrismate salutis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Valet forma Græcorum: *Signaculum doni Spiritus sancti.* Quidni & ista: *Confirmo te?*

118. Forma ordinaria est totius Ecclesie Latine usque recepta: Florent. Clement VIII.

Forma ordinaria (quis Catholicus ambigit an sufficiens?) eisdem verbis exprimitur in Concilio Florentino, & ex illo præscribitur in Pontificali Romano à Clemente VIII. atque à tota Ecclesia Latina usu est recepta. Solum controuertitur ac disputatur inter DD. Catholicos, an omnia in ea posita sint essentialia, ita ut si aliquid eorum in se, & in æquivalenti

omitteretur, forma foret invalida.

Dico: *Et in æquivalenti*; quia certum est non omnia illa verba in specie requiri ad valorem, quamvis bene ex præcepto. Quod insinuat Scotus supra num. 2. ibi: *Forma est talis: Signo, vel configno te signo crucis, confirmo te Chrismate salutis, vel sanctificationis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*

Neque variatio videtur semper notabilis, adeoque mortalis contra præceptum Ecclesiasticum; sed tunc maxime, quando reddit Sacramentum dubium, aut certe in Ecclesia Latina assumitur forma Græcorum, vide disput. præced. sect. 2. conclus. 1. Ubi de forma Baptismi usitata in Ecclesia Græca: *Baptizatur, vel, baptizetur servus Christi* &c. quæ secundum Concilium Florentinum æquivalere formæ Latinorum: *Ego te baptizo* &c.

Ex quo colligo hanc formam Confirmationis: *Consignatur, vel, consignetur servus Christi signo crucis, & confirmetur Chrismate salutis* &c. proculdubio æquivalere formæ ordinariæ, exprimit quippe personam confirmandam, actum ministri ut ab eo procedentem, & cætera necessaria; nihilominus graviter peccaret, qui eâ uteretur, ubi non est usitata; sicuti loco jam citato docuimus de eo, qui in Ecclesia Latina baptizaret hæc formâ: *Baptizatur servus Christi* &c. utique propter ejus notabilem in modo significandi diversitatem.

Aliud esset si loco, *Signo*, dicitur, *Consigno*, aut loco, *Salutis, Sanctificationis*; vel si omittatur *ly, Et*, positum inter *ly Crucis, & ly Confirmito*.

Sed veniamus ad principalem controuersiam, cujus decisionem, suppositâ veritate secundæ & tertie partis Conclusionis, nemo poterit ignorare.

Probatum itaque secunda pars; quia nec in ipso Concilio Florentino (ubi tamen fuit pax inita inter Ecclesiam Latinam & Græcam, & quæstiones compositæ) ulla fuit disputatio de forma Confirmationis, ejusque valore, cum tamen in alijs minoribus rebus fuerit disceptatio; quæsitum si quidem fuit, cur eorum Presbyteri confirmarent; & statutum ut soli Episcopi Chrisma conficerent.

Præterea Clemens VIII. in brevi quadam instructione ad reformandos abusus Græcorum, prohibet ne ministretur à Presbyteris, & ordinat reconfirmationem eorum, de quibus dubitabatur, an essent ab Episcopis confirmati. Ergo supponit non esse reconfirmandos illos, qui erant ab Episcopis confirmati, adeoque formam eorum legitimi-

Non omnia tamen verba in specie requiruntur ad valorem.

Scotus.

118.

Sufficit quod æquivalentiam secundum significationem.

119.

Unde valet forma Græcorum;

119. Unde valet forma Græcorum;

Quia in Florentino nulla fuit de forma disceptatio,

Clemens VIII.

legitimam. Præscribit autem formam confu-
erant Latinorum, quia à Latinis debe-
bant reconfirmari.

Dices; unde constat Græcos non fuisse
ufos formâ ordinariâ; sed illâ, quæ ponit-
ur in Conclusionè? Respondeo ex II. Syn-
odo Oecumenica, scilicet Constantino-
politana I. de qua Bessarion Cardinalis,
qui interfuit Concilio Florentino Tract.
de Euch. Sacramento sic ait: *Nostri verò
(id est, Græci) ut multa alia, quæ primum
apud nos ortum habuerunt propter calamitates
temporum perdidere, ita etiam horum rituum
(agit de verbis quibus Latini conficiunt
Eucharistiam) sunt obliti, quod manifestum
fiet, si quis ad Chrifti Sacramentum mentem
conuerterit.*

Etenim 2. Oecumenica Synodus verba, quæ
sacrum Chrifti perficiunt (id est, cum chris-
mate seu unctione ejus perficiunt Sacra-
mentum) tradens in 7. Canone ita inquit:
Signantes, hoc est, sanctissimo chrismate eos
chrisantes, dicimus: Signaculum doni Spi-
ritus sancti. Et hæc verba secundum eos, hoc
Chrifti Sacramentum perficiunt. Hoc idem
in cæteris diligens investigator inueniet. Hæc-
tenus Bessarion, quo certè nullus melius cal-
lere poterat ea, quæ fiebant in Ecclesia
orientali circa Sacramentorum administra-
tionem.

Respondent aliqui Primò; antiquos Pat-
res non semper integram formam expres-
sisse, ut disertis verbis docet Innoc. I. Epist.
1. ad Decentium cap. 3. in fine. Verba verò
(Sacramenti Confirmationis) dicere non
possum, ne magis prodere videar, quam ad con-
sultationem respondere.

Hæc tamen solutio, inquit Pontius su-
pra parte 2. c. 7. n. 7. ridicula est; quam-
vis enim veteres Patres silerent ea, quæ ad
sacra myseria fidei pertinent, cum vel ad
populum loquebantur, & concionabantur
propter Gentiles & Catechumenos, qui
interesse permittebantur; vel quando ad rei
propositæ explicationem necessarium non
erat, ut in Epist. Innoc. qui solum interro-
gatus fuerat de ministro Sacramenti, solusne
esset Episcopus, an etiam Presbyter; id ta-
men nulla ratione dici potest, quando ex
professo traditur ejus materia & forma,
prout fiebat in prædicto Concilio, decer-
nente hæreticos reconciliandos fore per Sa-
cramentum Confirmationis, quod ipsi ne-
gabant, & omittebant. Oportuit ergo distin-
ctè ponere, quæ ad legitimè ministrandam
Confirmationem judicabantur necessaria.
Et sanè cur potius tacuisset verba aliqua
formæ, quam partes inungendas, quas ta-
men omnes enumerat? Hinc

Respondent Secundò; Canones illos
non esse approbatos ab Ecclesia, ut patet ex
Greg. lib. 6. Epist. 31. ibi: *Canones Constanti-
nopolitani Concilij Eudoxianos damnant, sed
quis fuerit eorum auctor Eudoxius, minime de-
cunt. Romana autem Ecclesia eosdem Canones,
vel gesta Synodi illius, hætenus non habet, neque
accipimus &c.*

Sed contra; quod isto canone 7. statu-
tum est; antea erat ordinatum in Concil.
Laod. c. 7. Arelat. I. can. 8. & Arelat. II.
can. 17. & ab Eusebio Papa Epist. 3. circa
finem; & postea idem statuit Leo I. Epi-
stolâ 36. Basilius in Epistola canonica ad
Amphilochium; & meminisse ejusdem con-
suetudinis apud Græcos receptæ Greg. lib.
9. Epist. 61. Ita Pontius supra n. 8.

Lego receptionem hæreticorum per Sa-
cramentum Confirmationis; sed ubi forma:
Signaculum doni Spiritus sancti? Nullibi eam
reperio, præterquam in antiquissimis libris,
& Euchologijs ante multos annos confici-
ptis, quando nondum exortum erat schisma
Ecclesiæ orientalis; & hodie continetur in
Euchologio recusò sub Urban. VIII. poli-
quam examinatum fuit à nova congrega-
tione Cardinalium ad hunc finem erectâ.

Cæterum Canones Concilij Constanti-
nopolitani approbavit sexta Synodus, ut
refertur c. 7. dist. 16. ibi: *Confirmamus &
cæteros sanctorum Canones & Synodos id est Ni-
cænam &c. Constantinopolitanam &c.*

Et cap. sequenti eadem dist. ex Diurno
libro hæc transcribitur professio Romani
Pontificis. *Sancta octo universalis Concilia,
id est, primum Nicænum, secundum Constanti-
nopolitanum &c. usque ad unum apicem inuo-
lata servare & pari honore & veneratione digna
habere, & quæ prædicauerunt & statuerunt mo-
dis omnibus sequi, & prædicare; quæq; condem-
nauerunt, ore & corde condemnare profiteor.*

Adde Leonem IV. in Epistola ad Episc-
copos Britanniæ, & refertur dist. 20. c. 1.
Quibus, inquit, in omnibus Ecclesiasticis ni-
mirum iudicijs, sunt Canones Apostolorum, Nicæ-
norum &c. Constantinopolitanorum &c. Ipsi om-
nino sunt, & per quos iudicant Episcopi, & per
quos Episcopi simul iudicantur, & Clerici.

Quod ergo dixit Gregorius intelligen-
dum est de can. 5. in quo statuitur, Sedem
Constantinopolitanam esse secundam post
Romanam, & cæteris præferendam: quem
Canonem non recepit Ecclesia, ut constat
ex Epistola Leonis I. ad Anatholium; ex
duabus Epistolis Leonis VIII. vulgò IX.
adversus Michaelem; & ex Epistola Nicol.
I. Proposueramus. ad Mich. Imperatorem.
Baronius tom. 4. ad annum 393. num. 14.
existimat, & non sine fundamento, eum
canonem

120.
Cùm tamen
fuerint usi
formâ in
conclusionè
positâ.
Bessarion.

Ut constat
ex secunda
Synodo
Oecumeni-
câ.

121.
Nec refert
quod anti-
qui Patres
non semper
expresserint
formam in-
tegram;
Innoc. I.

Hoc enim
fastebant
in concio-
nibus.

122.
Alia
quædam
de
his
rebus
Greg. IX.

Forma
eorum
hæc
est
in
antiquis
libris

123.
Et
Cæcilius
Concilio
sup. dist.
VI. Synod.
approbat.

Et
Leon.
IV.

Gregorius
inter
eos
est
quæ
dam

Leo
VIII.

Baronius

Secl. 1. De Essentia Confirmat. Concl. 6. 451

canonem adscititium, & insertum Canonibus hujus Synodi.

Ut ut sit de isto Canone, ex reprobatione unius, malè inferitur reprobatio omnium. Et ut essent omnes reprobat, pro valore illius formæ sufficere deberet, quòd, ut mox dixi, relicta sit in Euchologio Græcorum de novo jussu Urbani VIII. reviso, & reimpresso.

Et hæc quidem pro veritate formæ Græcorum, quæ cum in substantia nequeat discrepare à forma ordinaria seu Latiorum, ostendo illas æquivalere. Utraque quippe exprimit actum, qui per ipsum ministrum exercetur, cum sanctæ Trinitatis invocatione, vel per nomina *Patris, Filij, & Spiritus sancti*, ut in forma ordinaria, vel per *ly Spiritus sancti*, ut in forma Græcorum, in quo implicitè continetur tota Trinitas, ut videre poteris disp. præcedenti *Secl. 2. Concl. 4.*

At inquires quomodo in forma Græcorum exprimitur actus, qui per ministrum exercetur, sive actio ministri & suscipiens, cum sit oratio imperfecta, sive non significativa defectu verbi.

Respondeo, secundum proprietatem Græci sermonis, præsertim in propositionibus prædicis, subintelligi debere *ly Est*, aut *ly Donatur*, vel, *Do tibi*, ut sensus sit: *Hoc quod tibi do est signaculum domi Spiritus sancti*. Vel brevius: *Est signaculum domi Spiritus sancti*, seu quod in idem redit: *Do tibi signaculum &c.* Sicuti synonyma sunt: *Hic est liber tuus*, prolatum ab eo, qui habet potestatem dandi, & *Do tibi hunc librum*.

Et verò implicat signaculum, & donum, ubi non est signans, & qui signatur, donans, & cui donatur. Ergo in his duobus verbis, *Signaculum domi*, implicitè continetur minister, ejus actio, & suscipiens; addo effectum, robur nempe ad fortiter consistendam fidem, quod est speciale donum Spiritus sancti.

Porrò hunc modum loquendi non esse inusitatum, etiam apud Latinos, patet ex his locutionibus: *Lumen Christi*; *Gloria in excelsis Deo*; *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto*; *Benedictio, claritas & sapientia, honor, virtus & fortitudo Deo nostro in sæcula sæculorum, amen*. Et pluribus alijs, in quibus subintelligitur *ly Est* aut simile verbum.

Unde *Luc. 22. v. 20.* ubi Latinus interpretes vertit: *Hic est calix novum testamentum in sanguine meo*. In Græco legitur: *Hic calix novum testamentum* omisso *ly Est*. Similiter ubi *Exod. 24. n. 8.* legitur: *Hic est sanguis fœderis, quod pepigit nobiscum Dominus &c.* Apostolus ad *Hebræos 9. v. 20.*

retulit sine verbo substantivo: *Hic sanguis Hebr. 9. testamenti, quod mandavit ad vos Deus.*

Si ergo Lucas formam consecrationis Calicis sine verbo protulit, & illa valida est, inquit *Bas. Pontius* parte 2. c. 7. §. *Similis modus loquendi* in fine, quid miramur si valeat hæc forma Confirmationis: *Signaculum domi Spiritus sancti*? Per quam Patres Concilij Constantinopolitani unà cum opere, quod faciebant, id est, chrismatione, sive unctione externi Chrismatis, significare volebant, & actu significabant totum, quod solis verbis magis expressè & explicitè significat Ecclesia latina dicendo: *Signo te signo crucis, & confirmo te Chrismate salutis &c.* Enimverò si quis dicat pauperi porrigendo manum: *En nummum*, eo ipso intelligitur eum dare.

Confirmantur jam dicta ex alia forma, quæ legitur usus *S. Sylvester* in Confirmatione Constantini Magni, quam ipse Imperator in edicto suo (quod habetur tom. 1. Concil. post Concil. Roman. II. sub Sylvestro) refert his verbis: *Levatòs me de venerabili fonte, induit vestibus candidis, septiformis gratia sancti Spiritus consignationem adhibuit beati Chrismatis unctione, & vexillum sanctæ Crucis in mea fronte livitū dicens: Signet te Deus sigillo fidei sue, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, in consignatione fidei.*

Dicam autem cum aliquibus Imperatorem in suo edicto non retulisse distinctè omnia, quæ in ejus Confirmatione gesta sunt, adeoque partem formæ omisit? Certè hæc potius fuga est, ubi non est fugiendum, quàm apprensus solutio, cum minutissima quæque alia recensat, quæ in, & ante Baptismum fieri solent, ut exorcismum, catechismum, benedictionem fontis, trinam merfonem, vestem candidam, & similia. Porrò licet hoc edictum in his, quæ habet de primatu Romanæ Sedis, & Patriarchali dignitate Constantinopolitana, à Græcis videatur corruptum: at in alijs communi calculo censetur legitimum & incorruptum.

Cæterum quomodo intelligenda sit hæc forma: *Signet te Deus &c.* quæ apparet esse deprecatoria facilè colliges ex dictis disp. præced. *secl. 2. conclus. 2.* de simili forma Baptismi: *Baptizet te Christus*. Nonne desiderium efficax exprimi potest tum indicando, tum imperando, tum optando?

Et eadem verba (ut rectè advertit *Pontius* supra §. *Quod satis declarat*) in diversis circumstantijs prolata, diversa significant, v. g. si sint in hoc cumulo libri diversorum dominorum, Petro cupienti scire, quinam

Et reperitur in formâ consecrationis Calicis, *Bas. Pont.*

126.

Et confirmatur ex forma quam refert *Constantinus Magnus*,

Dicere quòd Imperator refertat diminuatam formam est effugere difficultatem.

127. Qualiter dicta forma sit intelligenda, colligitur ex dictis.

124. Offenditur forma Græcorum æquivalere cum ordinaria Latiorum.

In qua secundum proprietatem sermonum apud Græcos exprimitur actio ministri & ipse suscipiens

Implicitè in verbo *Signaculum domi*

125. Qui modus loquendi nequidem est apud Latinos inusitatus.

Luc. 22.

Exod. 24.

quinam sint sui, dicam ego; Iste liber est tuus, non indico, me illi donare librum: at si omnes illi essent mei, eisdem planè verbis significo me illi donare librum. Item si quis à Rege potestatem haberet, vel supplicio afficiendi; vel liberos dimittendi reos: si alicui diceret, Princeps remittis tibi supplicium, apud eos, qui eam potestatem noverunt, idem est ac si diceret: Ego nomine Principis remitto tibi supplicium.

Cùm ergo certum sit, suppositâ institutione Christi, ministros habere potestatem à Deo conferendi gratiam per Sacramenta, idem est dicere, Consignet te Deus, ac dicere; Ego te consigno potestate acceptâ in nomine Patris &c. Vel: Deus te consignet per me eius ministrum. Vel, per sigillum, quod tibi imprimo in nomine Patris &c. Haec Pontius.

Et quis scit quare dixerit D. Aug. lib. 15. de Trinit. c. 26. Neque enim aliquis discipulorum eius (Christi) dedit Spiritum sanctum. Orabant quippe ut veniret in eos, quibus manum imponebant, non ipsi eum dabant (principaliter, bene ministerialiter) Quem morem in suis Praepositis etiam nunc servat Ecclesia?

Unde Act. 8. v. 15. Petrus, & Joannes cùm venissent Samariam oraverunt pro ipsis (Samaritanis) ut acciperent Spiritum sanctum. Quod licet plerique explicent de oratione dispositiva ad debitam Sacramenti susceptionem, haud equidem perspicio, quin possit intelligi de modo quo Apostoli ministrabant hoc Sacramentum vel in re, vel æquivalenter & dispensativè.

Neque ab hoc modo abhorret D. Ambrosius lib. 3. de Sacramentis c. 2. ubi in principio sic ait: Sequitur spiritale signaculum, quod audistis hodie legi, quia post fontem superest ut perfectio fiat, quando ad invocationem (quam aliquis interpretari posset, deprecatoriam) Sacerdotis, Spiritus sanctus infunditur, Spiritus Sapientiae & intellectus &c.

Quæ cùm ita sint, quis quæso vel mediocriter rem intropiciens non facillimè possit discernere, & digito quasi demonstrare, quænam verba ex illis, quibus constat forma ordinaria hujus Sacramenti, sint essentialia, & quæ non?

Atque imprimis verbum indicativi modi non esse necessarium necessitate Sacramenti, omnes pariter admittunt. Idem dicere debent de ly signò crucis, & ly Christmate salutis, quicumque docent valere formam Græcorum.

Quamquam existimem illa verba concurrere ad effectum Sacramenti, quando explicitè ponuntur, antequam verba essentialia sunt prolata; cùm in ipsis implicitè

contineantur, puta in verbo, Signo, aut Confirmo, modificato per actum exercitum.

Certè ignoro quare necessitate Sacramenti magis in forma Confirmationis deberet exprimi materia remota per ly Christmate salutis, quàm in forma Baptismatis, aut Extremæ Unctionis, dicendo: Ego te baptizo in aqua, Vel: Per istam sanctam unctionem olei.

Respondent Adversarij; quia ly Baptizo, per se satis significat abluitionem aquæ, & similiter ly Unctio, unctionem olei: quia ablutio communiter fit in aqua, & unctio in simplici oleo: qui autem dicit: Confirmo te, non significat ex vi verborum quòd Christmate confirmet.

Contra: etsi communiter ablutio fiat in aqua & unctio in simplici oleo, attamen si fieret ablutio in vino, & unctio in alio unguento, adhuc verè diceretur: Ego te baptizo, &: Per istam sanctam unctionem, ergo præcisè ex vi verborum non significatur determinatè aqua & oleum.

Non tango validam esse hanc formam Sacramenti Extremæ Unctionis (de qua suo loco) Pater sancte, medice animarum & corporum sana hunc servum tuum à morbo corporis & anime, quo detinetur. Ubi nulla mentio unctionis vel olei.

Quid clariùs quàm materiam Sacramenti Ordinis Sacerdotalis neutiquam exprimi in ejus forma? Materia secundùm Florent. in decreto Eugenij est portio calicis cum vino, & patenæ cum pane: Forma autem: Accipe potestatem offerendi sacrificium in Ecclesia pro vivis & mortuis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Num sacrificium ex vi verbi magis significat panem & vinum, quàm aliam quamlibet materiam, quæ eodem modo posset offerri, si Christo ita placuisset?

Sed quid sciendum de geminato verbo Signo, &, Confirmo? Judico alterum sufficere cum Pontio supra c. ultimo n. 7. & alijs ab ipso citatis, si vera est ultima pars Conclusionis (de qua statim) quippe in forma Græcorum non ponitur ly Confirmo, & in forma, quæ traditur ab antiquo ordinario Romano tacetur ly Signo. Quamvis enim à parte rei non sint synonyma, in præsentem tamen pro eodem sumuntur & solùm differunt, quòd unum magis explicitè significet robur, quod per Crucem accipitur ad eam non erubescendam, quàm aliud.

Restat explicita invocatio SS. Trinitatis per nomina Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, & hanc quæque non esse essentialem manifestè

S. August.

Act. 8.

S. Ambros.

128.

Non verbum indicativi modi,

Neque ly Signò crucis & Christmate salutis,

Cum verbo istis non imponitur materia remota.

129.

Quæ non determinat in Baptismo.

Neque hoc crucis portio per se significat.

130. Substantia bona sunt vel Corpore.

131. Neque hoc essentialis est Trinitatis invocatio.

festè probat forma Græcorum. Dicere namque unam & eandem invocationem explicitam SS. Trinitatis fuisse apud Græcos finem formæ Baptismatis, & initium formæ Confirmationis hoc modo: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Signaculum domi Spiritus Sancti*, quam habet apparentiam veri?

Etenim Synodus Constantinopolitana (de qua supra) can. 7. ubi traditur illa forma: *Signaculum domi Spiritus Sancti*, Arianos & alios hereticos, quos ibi enumerat, transire volentes ad veram Catholicam Ecclesiam, recipit per solum Sacramentum Confirmationis.

Et quid erat opus exprimere Spiritum sanctum in fine formæ, si in principio erat expressus cum Patre & Filio?

Nec obstat quòd in Baptismo requiratur; siquidem id concorditer omnes docent, & Florentinum distinguens inter verba essentialia, & non essentialia, in utraque forma tam Græca, quam Latina, illa exprimit.

Et quamquam eadem reponat in forma Confirmationis, non tamen ut certò essentialia, cum inter essentialia, & non essentialia ibi non discernat: & aliunde constet sine illis Sacramentum hoc administrari in Ecclesia Græca.

Accedit, quòd idem Concilium eadem verba præscribat in forma Sacramenti Ordinationis, quo tamen non obstante omnes docent Ordinem absque illis valere.

De cætero magis congruum fuit in uno exprimere, quam in alio; quia in Baptismo fit prima & expressa professio externa fidei, quæ pro primario objecto habet Deum unum, & trinum, utpotè qui sit radix & fundamentum omnium aliorum mysteriorum fidei: Confirmatio autem robur tribuit ad universam fidem publicè, cum opus fuerit, propugnandam, quòd appropriatur Spiritui sancto, qui propterea dicitur specialiter dari per hoc Sacramentum; ideoque factis erat, si ejus mentio fieret, in quo tamen implicitè tota Trinitas intelligitur, ut alibi explicavimus.

Habes lector verba non essentialia, vide quæ remaneant, & nobiscum interroga; Quidni hæc forma valeat: *Confirmo te?*

Respondet aliquis; quia non exprimitur causa principalis effectus, saltem per *ly Spiritus sanctus*, prout fit in forma Græcorum; quin & in antiquo Ordine Romano, in quo maximè fundatur ultima pars Conclusionis, sive valor illius formæ, expressè invocatur Sancta Trinitas per nomina *Patris, & Filij, & Spiritus Sancti*.

Sic quippe legitur in illo libro, qui antiquissimus est, & refert omnes ceremonias & ritus servandos in officijs Ecclesiasticis, & administratione Sacramentorum (habetur tomo 8. Bibliot. Patrum in fine) sic, inquam, scriptum reperitur *Tit. Item ordo de Sabbato sancto in die: in oratione, quæ sequitur depositionem cerei benedicti in fontem, Oratione expletâ interrogantibus Diaconibus nomina singulorum, Pontifex tincto pollice in Chrismate faciat Crucem in frontibus singulorum, ita dicendo: Confirmo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.*

Pontius supra ca. 7. legit: *Confirmo te &c.* verùm *ly Te*, vel omnium est errore typographico in volumine quod ego inspexi, vel ipse de suo addidit: saltem Trinitas expressè invocatur. Quocirca non videtur improbabile hoc Sacramentum essentialiter exigere in sua forma expressionem causæ principalis vel per *ly Spiritus sanctus*, ut in forma Græcorum, vel per *ly Deus*, ut in forma Silvestrina, vel certè per nomina *Patris & Filij, & Spiritus Sancti*, ut in forma ordinaria.

E quidem nec hoc aliquibus probatur necessarium, cum in alijs Sacramentis id non requiratur, ut patet in Matrimonio, imò & in Sacramento Pœnitentiæ, ubi sufficit secundum omnes: *Ego te absolvo à peccatis tuis*. Quare ergo similiter non sufficeret in hoc Sacramento: *Signo, aut, confirmo te?* Quippe etiam in omni Ecclesia invocatur Trinitas in forma absolutionis.

Solum obstat videtur communis sensus DD. at sicut ille fallit in explicita invocatione SS. Trinitatis per nomina *Patris & Filij, & Spiritus Sancti*, ita etiam non est infallibilis in expressione causæ principalis. Quid ergo? Non video quò argumento efficaciter possit evinci invaliditas hujus formæ: *Confirmo te.*

Quid si dicam, valete hanc solam Vocem: *Confirmo?* Sanè liber iste, qui inscribitur Ordo Romanus, vel nihil probat, utpotè apocryphus & mutilus, ut aliqui respondent; utique non consonans usuj Romanæ Ecclesiæ, & communi sensui DD. vel si authenticus & integer (ut probabilis est) secundum usum illius temporis, clarè demonstrat *ly Confirmo* sufficere.

Elige quod placet; sed utere semper formâ ordinariâ, ne notabiliter eam immutando, graviter pecces contra receptam consuetudinem Ecclesiæ, in qua Sacramentum administras.

Hic finis esset primæ sectionis, nisi curiosus quispiam Theologus à me quæreret; num etiam Apostoli in primitiva Ecclesia

Eslo in baptismo requiratur

Quia in uno est magis congruum exprimere quam in alio

133. Ex quibus colligitur hæc verba sufficere Confirmo te.

Pontius

133. Neque videtur necessarium in forma exprimere causam principalem effectus.

Licet communi sensui sit sentiant DD.

134. Imò qui dicitur hæc vocem confirmo pro se sufficere.

Non convincitur.

Quæ non desunt in Baptismo

132.

Eslo in Sacramento Ordinis per hanc formam

135. Mensura officii per hanc formam

136. Mensura officii per hanc formam

usi fuerint materia & forma jam explicatis, an verò nudâ manuum impositione? Cui curiositati volens satisfacere, nolens tamen haberi aut videri curiosus, coronidis loco fit hæc

CONCLUSIO VII.

Nec ratio nec auctoritas vincit Apostolos aliquando confirmasse per nudam manuum impositionem.

QUæ enim esset ista ratio? An fortasè paupertas Apostolorum, quæ prohibuit emptionem balsami, utpotè, quia rarum, carum? Sed hæc ratio nullius est considerationis. Nam, præterquam quòd Christus in ultima cœna consecraverit Chrisma, & Apostolis modum conficiendi illud ex oleo & balsamo tradiderit, ut supra diximus ex Fabiano Epistolâ 2.

Certum est ex Act. 4. cap. primos Christianos omnes suas facultates vendidisse, & posuisse ante pedes Apostolorum. Quid enim dicit Scriptura v. 34. *Neque enim, quisquam egens erat inter illos. Quorquot enim possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebant præterea eorum, quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apostolorum. Sequitur: Dividebatur autem singulis prout cuique opus erat.*

Dividebatur, inquam, sed à quibus? Indubie ab Apostolis. Et existimabimus eos tam parùm sollicitos fuisse, aut facultates fidelium tam tennes, ut non ante omnia ex illis sibi providerent de necessarijs ad Sacramentorum administrationem, v. g. modicâ quantitate balsami? Nefas sit hoc cogitare, supposito quòd Chrisma pro illo tempore fuerit materia necessaria.

Accedit abundantia balsami in Palæstina, quam testatam reliquit D. Hier. ad c. 27. Ezech. his verbis: *Dicitur autem quibus terra Iudæa, quæ nunc appellatur Palæstina, abundet copijs, frumento, balsamo &c.* Et Greg. Magnus in c. 1. Cant. in Vineis Engaddi dicit balsamum exitisse. *In Engaddi, inquit, gignitur balsamum &c.* Unde ergo tanta caritas in terra, ubi nascebatur? Et quæ tanta paupertas Apostolorum, aut ex quo tam modicæ illis pecuniæ, ut non sufficerent modicæ quantitati balsami in ipsa Palæstina?

Nec majoris ponderis est secunda ratio: Conveniebat, inquiunt, dignitati Apostolorum, ut faciliori & excellentiori modo conferrent Spiritum sanctum: præsertim

cùm esset ingens multitudo eorum, qui convertebantur.

Sed numquid etiam congruum erat ut faciliori & excellentiori modo conferrent remissionem peccatorum? Quis propterea docet Apostolos vel baptizasse, vel absolvisse absque materia & forma à Christo determinatis? Et siquidem aliquando baptizaverint ex privilegio in nomine solius Christi, nisi Scripturâ expressè attestante, nemo id assereret: quin & Scripturam, alioquin satis claram, multi ita interpretantur, ut doceant Apostolos semper baptizasse in aqua cum explicita invocatione SS. Trinitatis, cùm tamen non esset minor multitudo baptizandorum, quàm confirmandorum.

De Ordinatione autem quid? Non legitur Apostolos umquam ordinasse sine signo sensibili reali & vocali, non quidem traditione libri Evangeliorum, utpotè qui nondùm conscriptus erat, sed aliâ ceremoniâ ab Ecclesia pro tunc determinatâ ad significandam potestatem, quæ per Ordinem hunc vel illum conferebatur. Quo ergo fundamento conceditur Apostolis privilegium Confirmationis extraordinariæ sine materia & forma, jam tunc à Christo determinatis?

Dices, & est primum argumentum ab auctoritate, quia in Script. Act. 8. & 19. ubi legitur Apostolos dedisse Spiritum sanctum per manus impositionem, nulla fit mentio chrismationis, aut formæ vebalis.

Accedat auctoritas Innoc. III. c. unico de sacra unctione §. finali, ubi dicit: *Per frontis chrismationem manus impositio designatur, quæ alio nomine Confirmatio dicitur.* Eugenij quoque in Concilio Florent. ubi in decreto suo de hoc Sacramento, postquam adduxisset locum ex c. 8. Act. in quo Apostoli per manus impositionem dederunt Spiritum sanctum, statim subiungit: *Loco autem illius manus impositionis datur in Ecclesia Confirmatio.* Ergo (inquit Pontius parte 2. c. 6. n. 9.) illa manuum impositio, quâ Apostoli utebantur, non fuit chrismatio, neque Confirmatio.

Respondeo; hoc argumentum ab auctoritate solius Scripturæ, fatetur ille Auctor nullius esse momenti; tum quia ab auctoritate negativa; tum quia S. Lucas nomine *Impositionis manuum* potuit ibi intellexisse ipsam unctionem; quippe hæc voce Sacramentum Confirmationis, quod hodie Ecclesia administrat, sæpe ab antiquis Patribus & Concilijs significatum fuit, ut patet ex dictis, & patebit ex infra dicendis ac alioquin

135. Apostolos confirmasse per totam manuum impositionem non ostenditur

Ex paupertate Apostolica Act. 4.

S. Hiero.

Greg. Mag. num.

136. Neque ex illorum dignitate,

alioquin nequit confirmans frontem aliter tangere aut ungere, quin manus moraliter loquendo aliquo modo imponat supra confirmatum.

138.

Quæris, quare ergo Scriptura non expressè meminerit Unctionis & formæ, sicuti meminit materiæ & formæ Baptismi, Eucharistiæ & Pœnitentiæ?

Maximè cum potuerit esse ratio iustificandi, S. Aug. 1.

Respondeo citò: Quis Consiliarius Dei fuit? Consilium Dei velle nosse, inquit D. Aug. lib. 2. oper. imperf. c. 142. multorum est: nosse autem vel paucissimorum hominum, vel omnino nullorum. Fortassis ne omnia mysteria fidei nostræ, maximè non necessaria ad salutem, infidelibus proderentur, ac risui exponerentur: tum etiam quia voluit Deus exercere humilitatem & fidem nostram, per quam Ecclesiæ nos submitteremus.

Exercitium videlicet humilitatis & fidei nostræ, Idem.

Eleganter D. Aug. lib. 1. de Consensu Euang. cap. ultimo: Quicquid enim ille (Christus) deus factus & dictus nos legere voluit (adde de factis & dictis Apostolorum) hoc scribendum illis (Apostolis & Evangelistis) tanquam suis manibus imperavit. Alia non legi in divinis litteris, sed ab Ecclesia accipi voluit: quæ tamen etiam suo modo in sacra Scriptura continentur; non quidem in particulari, sed in universali; quatenus Evangelium nos monet, ut in rebus dubijs Ecclesiam consulamus, ac audiamus.

139. Vel multas res per compendium perititandis, Idem.

Superfedeo Scripturæ valdè familiare esse, res multas conjungi solitas per compendium perstringere. Sic Act. 8. & 19. dicit Lucas Apostolos baptizasse in nomine Christi, relinquens nobis, secundum multorum sententiam, alias personas subintelligendas.

Idem.

Similiter Act. 8. Spado ille (D. Augustinum auditis lib. de fide & operibus c. 9.) quem Philippus baptizavit, nihil plus dixit quam, Credo filium Dei esse Jesum Christum, & in hac professione continuò baptizatus est. Num ergo placet ut hoc solum homines respondeant, & continuò baptizentur: nihil de Spiritu sancto, nihil de sancta Ecclesia, nihil de remissione peccatorum, nihil de resurrectione mortuorum; postremò de ipso Iesu Christo nihil, nisi quia Filius Dei est, non de incarnatione eius ex Virgine, de passione &c. aliquid dicendum est catechizanti, ac prestendum credenti?

Ut alibi facit, Idem.

Sed quid ad hæc Aug. si, inquit, Scriptura tacuit, atque intelligenda admisit cetera; quæ cum illo Spadone baptizando Philippus egit, atque in eo quod ait: Baptizavit eum Philippus, intelligi voluit impleri omnia, quæ licet taceantur in Scripturis gratiâ brevitatæ, tamen serie traditionis scimus implenda: pari modo etiam in eo quod scripserunt, evangelizasse Philippum spadonem Dominum, nullo modo dubi-

Teste S. Augustino.

randum est, & illa in catechismo dicta esse, quæ ad vitam morales, pertinent eius, qui credit in Dominum Iesum.

Quidni igitur sub manuum impositione, quam solam brevitatæ gratiâ Lucas expressit, intelligamus cætera; unctionem scilicet Chrismatis, & certam verborum formam; ad eoque Sacramentum Confirmationis, quod hodiè in Ecclesia ministratur, & in ultima cœna præsentibus Apostolis à Christo fuerat institutum?

Quidni ergo sub manuum impositione reliqua comprehendat?

Respondes obitare auctoritatem Ecclesiæ superius adductam; sic quippe Confirmatio non esset distincta ab illa manuum impositione, contrarium asserentibus Innoc. III. & Eug. IV. Atque hoc argumentum efficacissimum est, inquit Pontius supra n. 10. Intellige negativè, quia nullum efficacius; sed neque hoc ipsum efficax esse ostendo hæc solutione.

Obstat, inquit, Ecclesiæ auctoritas superius adducta.

Suppono Pontifices præmemoratos nihil definire circa præsentem controversiam, sed tantum obiter ea dicere ad rem explicandam. Et quam quæro rem? Ceremoniam arbitror seu signum sensibile, quo confertur in Ecclesia Christi Spiritus sanctus ad augmentum & robur.

140.

Hoc obitaculum solvit auctoritas.

Et quidem unctionem Chrismatis, omnibus manifestam, Pontifices non poterant ignorare; manuum autem impositionem de qua loquitur Scriptura Act. 8. & 19. & quæ fuerant Apostoli usi ad conferendum Spiritum sanctum; cum multiplex esse possit, neque Evangelista Lucas exprimat, quæ aut qualis fuerit, ne forte aliquis existimaret ritum distinctum à moderno Sacramento Confirmationis, Per frontis (inquit Innoc.) chrismationem manuum impositio designatur; hoc est, frontis chrismatio est illa ceremonia, quam Spiritus Sanctus per Evangelistam voluit nobis significare per Manuum impositionem.

Unde continuò Subdit: Quæ alio nomine dicitur Confirmatio, quasi diceret: Illa frontis chrismatio, quæ in Actibus Apostolorum appellatur manuum impositio, nunc communi vocabulo dicitur Confirmatio, ab effectu scilicet; Quia per eam Spiritus sanctus ad augmentum datur & robor, ut ibidem Pontifex loquitur.

An hæc ridicula solutio, ut eam appellat Pontius supra? Sed quare? quia inter signans (inquit) & signatum diversitas intercedat necesse est; frontis chrismatio designat manuum impositionem: ergo non est manuum impositio. Neque Innoc. intelligi potest loqui de nominibus tantum, quia unum nomen istorum non significat aliud nomen; loquitur ergo de rebus ipsis.

141. Quæ solutio non est ridicula dicenda.

Quis

Quis dubitat? sed non de rebus tantum, quin potius de nominibus ut rerum significativis: non eo sensu, quem falsò sibi imaginatur Pontius, quasi ly *Frontis chrismatio*, significaret vocem, *Manus impositio*, aut, *Confirmatio*; sed hoc intellectu, quòd vox *Frontis chrismatio* eandem significet rem, quam olim significabat ly *Manus impositio*, & nunc representat ly *Confirmatio*. Ex quo patet diversitas inter signum & significatum, quam Pontius, insulse ridendo, ipse magis dignus risu, non satis animadvertit.

Quamvis nec ipsa res illis nominibus significata planè eadem sint; quippe *Manus impositio* in principio Ecclesiæ significabat unctiorem Chrismatis cum visibili descensu Spiritus sancti per donum prophetiæ & linguarum; nunc autem *frontis chrismatio*, aut, *Confirmatio* solum representat unctiorem Chrismatis cum certa verborum forma, & effectu invisibili Spiritus sancti per gratiam internam iustificantem.

Quæ diversitas, partim nominis, partim rei significata; abundè sufficit, ut *Frontis chrismatio* rectè dicatur designare, seu representare *Manus impositionem*: sicuti Episcopatus designat seu representat Apostolatum, quamvis Apostolatus fuerit verus Episcopatus, cum aliqua tamen speciali prerogativa universalitatis jurisdictionis.

Et sicuti Episcopi à Florentino supra dicuntur tenere vicem Apostolorum, licet Apostoli fuerint veri Episcopi, ita sine omni impropriate verborum affirmare potuit Eugenius: *Locò manus impositionis datur in Ecclesia Confirmatio*; veluti si diceret: *Locò Apostolorum dantur in Ecclesia Episcopi*, nemo dubitaret, quin hæc locutio esset propria & vera, & tamen quis indè legitime inferret; Ergo Apostoli non fuerunt veri Episcopi? Ergo similiter ex hoc antecedente: *Locò manus impositionis datur in Ecclesia Confirmatio*, inconsequenter deducitur. Ergo *manus impositio non fuit verum Sacramentum Confirmationis*.

143.

Transeat, inquis, saltè valet hæc consequentia: Per *frontis chrismationem* manus impositio designatur, ergo manus impositio non fuit verum Sacramentum Confirmationis. Antecedens probatur ex Innoc. IV. in Epist. ad Episcopum Tusculanum Apostolicæ Sedis Legatum in regno Cypri, ibi: *Soli Episcopi consignent Chrismate &c. quoniam soli Apostoli, quorum vices gerunt Episcopi, per manus impositionem (quam Confirmatio, & frontis chrismatio representat) Spiritum sanctum tribuisse leguntur*. Ergo Confirmatio representat manus impositionem, non

vox vocem, sed res rem, quia videlicet illa fuit symbolum Confirmationis habens similem effectum & finem. Ita quidam Auctor.

Sed dicere debuisset; habens omnem effectum Confirmationis, & eundem finem, & aliquid ampliùs: ratione cuius amplitudinis (ut sic loquar) optimè dicitur non vox dumtaxat vocem, sed & res rem representare, & manuum impositionem fuisse symbolum Confirmationis, eodem modo sicuti loquimur de Episcopo & Apostolo, Episcopatu & Apostolatu.

Ex quo etiam patet responsio ad simile argumentum ejusdem Auctoris, fundatum in verbis Florentini. Non dicit (inquit) vocatur Confirmatio, sed datur. Adeoque non solum nomen nomini, sed res rei successit, tamquam aliquid aliud symbolum externum. Fateor, sed non aliud omnimodà alietate (ut sic loquar) verum partiali tantum diversitate effectus.

Pergit Auctor: Deinde vult quòd in Ecclesia datur Confirmatio, non solum hoc ævo, sed etiam ævis superioribus post tempora Apostolorum, quorum factum opponit factò Ecclesiæ; adedque etiam verum est, quòd tempore D. Aug. v. g. loco illius manus impositionis dabatur in Ecclesia Confirmatio; atqui tunc non successerat nomen nomini (cum, uti nunc frequenter, tunc ordinariè adhuc vocaretur manus impositio) ergo sensus est quòd successerit res rei.

Transeat totum. Ergo aliquando Apostoli sine Chrismate per solam manus impositionem contulerunt effectum hujus Sacramenti: Nego consequentiam; quippe nunc probavimus ad illam successiorem sufficere diversitatem effectus. Quam, & non aliam, agnovit D. Aug. lib. 3. de Baptismo c. 16. ubi Sacramentum Confirmationis appellat manuum impositionem dicens: *Spiritus autem sanctus, quia in sola Catholica per manus impositionem dari dicitur &c.*

Et infra assignans distinctionem inter modernam manuum impositionem, & illam, quæ viguit tempore Apostolorum inquit: *Neque enim temporalibus & sensibilibus miraculis attestantibus per manus impositionem modo datur Spiritus sanctus, sicut antea dabatur &c.*

Ex quo sic arguo contra præfatum Auctorem: D. Aug. (& plures alij Patres, ut ipse fatetur) nominat Sacramentum, quòd hodie in Ecclesia administratur cum unctiōne Chrismatis. manus impositionem. Similiter Concilium Arelatense I. can. 8. ibi: *Et si perviderint in Patre, & Filio, & Spiritu sancto*

Ut fufius
prosequitur
auctor,

142.
Ostendendo
Frontis Chrismationem
rectè representare
manus impositionem;

Innoc. IV.

Sect. I. De Essentia Confirmat. Concl. 7. 457

sancto eos baptizatos, manus eis tantum imponatur, ut accipiant Spiritum sanctum. Imo & nunc frequenter ita loquimur.

PP. & Concilia eandem esse rem, quae significatur nunc per Confirmationem, & tunc significabatur per Manuum impositionem, alioquin male usi fuissent hac voce ad significandum hodiernum Sacramentum, cum verè illud non significaret; sed rem seu ritum omnino distinctum.

Respondet, parum curandum de vocabulo, quando sensus est in tuto. Contra, disputatur, quis sit sensus PP. ergo non est in tuto.

Respondet Secundò, & meliùs, nomen istud ejusdem esse effectus significativum, & (ut infra dicam) fortè idem fuisse formale signum manuum impositio & frontis chrismatio, quamvis materialiter diversum. Sicut (inquit Pontius supra n. 18.) Baptismus appellatur Circumcisio à Paulo ad Coloss. 1. & ad Rom. 6. Credo voluisse dicere: ad Coloss. 2. & ad Rom. 15. nam ad Coloss. 1. & ad Rom. 6. nihil tale reperio.

146. Interim argumentor Secundò; juxta Pontium (quem sequitur ille Auctor) Apostoli non semper usi fuerunt nudà manu impositione, ut constat ex Dionysio Areopagita, qui vixit temporibus Apostolorum, & unguenti seu chrismatis meminit, ut supra vidimus: prout etiam ex Fabiano Epistola 2. ubi ait: *Ista* (ulium videlicet chrismatis, & ejus quotannis renovationem) à sanctis Apostolis, & successoribus eorum accepimus, vobisq. tenenda mandamus.

Ergo res non successit rei; quoniam non succeditur propriè nisi præcedenti, simul autem fuerunt in Ecclesia Dei & nudà manu impositione, & chrismatio. Et quis scit an Apostoli non priùs usi fuerint chrismatione, quam nudà manu impositione? Nam quòd aliqui dicunt Scripturam non facere mentionem unktionis, ad hoc jam responsum est.

147. Si opponas: ergo Scriptura tacuit quod præcipuum erat, & illud tantum expressit, quod ad collationem Spiritus sancti nullo modo concurrebat, sed commoditatis gratià comitabatur, cum suffecisset digito frontem tangere.

Imò nullibi revelatum Apostolos non unxisse frontem tactu pollicis. Mar. 7. Imò nullibi revelatum Apostolos non unxisse frontem tactu pollicis. Mar. 7. Imò nullibi revelatum Apostolos non unxisse frontem tactu pollicis. Mar. 7.

& expuens tergit linguam eius v. 33.

Non igitur tacuit Scriptura, quod præcipuum erat; sed expressit manuum impositionem, quæ tunc temporis, quando Lucas scripsit Acta Apostolorum erat in usu, quam non dubito fuisse unktionem frontis cum chrismate. Non enim verisimile est usque ad ea tempora, saltem non constat, tam diu mansisse donum linguarum, quò cessante docet Pontius & alij Apostolos confirmasse cum Chrismate.

Optima, inquis, responsio; ex qua tamen manifestè sequitur primum locum in Ecclesia obtinuisse nudam manuum impositionem; deinde successisse chrismationem frontis; juxta illud Innoc. III. supra: *Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum; cuius adventus per unktionis ministerium designatur.*

Respondeo Pontificem loqui de adventu Spiritus sancti per internum augmentum gratiæ sanctificantis, & robur auxiliorum actualium ad resistendum tentationibus fidei; nam donum prophetiæ & linguarum hodie fidelibus per hoc Sacramentum non conceditur: ergo etiam non significatur sive designatur, quippe Sacramentum est signum efficax.

Sanè visibilis descensus Spiritus sancti super confirmatos, & donum linguarum non tam signum, quàm signatum fuerunt, hoc est, effectus Sacramenti; quem proinde bene dixit Pontifex designari per Unktionis ministerium, hoc est, Sacramentum Confirmationis, scilicet pro illo tempore, quò talis effectus mansit. Quis enim hodie ex visione unktionis chrismatis in fronte, vel leviter suspicari potest visibilem descensum Spiritus sancti per donum prophetiæ & linguarum? Vel quis audeat dicere Unktionem istam ad hunc descensum perpetuò significandum à Christo esse institutam? Si quidem quod Sacramenta significant, id efficiunt, ut dictum est.

Pontifex ergo illis verbis non aliud intendit, quàm Unktionis ministerium designare, sive nobis representare illum ritum, quò olim Apostoli significabant, & conferebant, non solum invisibiliter, sed etiam visibiliter Spiritum sanctum, sive ille ritus fuerit idem, sive diversus, de quo ibi Innoc. non disputat.

149. Quin magis inclinari videtur in identitatem substantiæ, ubi dicit: *Hanc* (frontis chrismationem) *non nisi summus Sacerdos, id est, Episcopus debet conferre.* Rationem subdit: *Quia de solis Apostolis legitur (quorum Vicarij sunt Episcopi) quòd per manuum impositionem Spiritum sanctum dabant.*

M m m Eisdem

148.

Neque ex Innoc. III. colligitur primum locum in Ecclesia obtinuisse manus impositionem

Imò potius oppositum

Juncta au-
thoritate
Eugenij IV.

Eisdem ferè verbis utitur Eugen. IV. in Concil. Florent. Et cum ceteras, inquit, unctiones simplex Sacerdos valeat exhibere, hanc (Confirmatoriam) non nisi Episcopus debet conferre: quia de solis Apostoli legitur (quorum vicem tenent Episcopi) quod per manus impositionem Spiritum sanctum dabant.

Sed quæ consequentia; soli Apostoli per manus impositionem dabant Spiritum sanctum; ergo soli Episcopi debent conferre frontis chrismationem, si manus impositio, & frontis chrismatio sint ritus à parte rei distincti?

Respondent Adversarij, collectionem fieri ex identitate finis, & effectus, medij extraordinarij & ordinarij: quasi dicerent Pontifices: utraque actio ordinabatur ad eundem effectum, scilicet ad robur Spiritus sancti: quare si soli Apostoli eum conferebant per speciale privilegium sine unctione, etiam soli Episcopi debent esse ministri unctionis ordinariæ: sicuti, si Apostoli ex privilegio ordinassent Episcopos sine materia & forma ordinariæ; adhuc rectè inferretur, solos Episcopos esse ordinarios ministros Ordinationis; quia soli Apostoli contulerunt Ordinationem, et si per speciale privilegium contulissent sine ordinaria materia & forma. Ita præfatus Auctor, & Pontius supra c. 6. n. 16.

150.
Quæ non bene explicatur de identitate finis & effectus, medij extraordinarij & ordinarij.

Inquiro ab illis: rectène sequitur; Christus concessit privilegium solis Apostolis baptizandi in nomine solius Christi; ergo non nisi Episcopus potest baptizare in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti? Item: Christus, ponamus, voluit Apostolos validè baptizare in aqua rosacea, aut remittere peccata sine pravâ confessione; ergo solus Episcopus potest baptizare in aqua naturali, & absolvere à peccatis legitime confessis?

Profectò, secundùm probabilem multorum sententiam, Christus ipse per extraordinariam potestatem absolvit paraliticum à peccatis suis Math. 9. v. 3 per hæc verba: Remittuntur tibi peccata tua; ergo solus Pontifex, qui est Vicarius Christi, potest ministrare ordinarium Sacramentum Penitentia. Quis sic argumentatur?

Cum sit dignius ministerium conferre gratiam medio extraordinario, quàm communi.

Revera ipsa ratio naturalis videtur requirere majorem potestatem, sive ministerium altioris dignitatis ad conferendam gratiam medio extraordinario, quàm communi, sine Sacramento, quàm cum Sacramento. Quomodo ergo bene concluditur; soli Apostoli sine Sacramento (ut Pontio placet, quamvis alijs, & meritò, displiceat) aut certè per ritum extraordinarium & non communem contulerunt Spiritum sanctum;

ergo soli Episcopi, qui sunt eorum Vicarij, possunt illum conferre medio Sacramento ordinario, ad hoc à Christo instituto?

Si respondeant, non legitur ullum alium præter Apostolos dedisse Spiritum Sanctum. Interrogo, ubi legitur Apostolos dedisse Spiritum sanctum per manuum impositionem, nisi in Actibus Apostolorum? Unde constat alios discipulos non dedisse per chrismationem sine descensu visibili Spiritus sancti? Scriptura, inquit, non meminit. Sed teste Pontio supra n. 7. argumentum à Scriptura negativè, non est efficax. Sacra namque Scriptura non est sola fidei regula, neque omnia literaliter continetur in ea, quæ ad fidem spectant.

Taceo identitatem effectus, quæ falsò allegatur; licet enim principalis effectus fuerit unus, secundarius tamen diversus sive alius, scilicet visibilis descensus Spiritus sancti per donum prophetiæ, & linguarum. Porro ex identitate partialis effectus non rectè colligitur identitas ministri: quippe omnes passim in veteri lege erant ordinarij ministri Circumcisionis, cum tamen solus Sacerdos sit minister ordinarius Baptismi. Adde omnium Sacramentorum principalem effectum esse gratiam sanctificantem, non tamen ideo omnium unus & idem minister.

Vides quàm sit inefficax hæc consequentia: Manuum impositio & frontis chrismatio (signa materialiter secundùm Adversarios prorsus distincta) habent eundem effectum principalem; ergo eundem ministrum? Quin imò, etiam in nostra sententia id est, supposità identitate signi materialis, non omnino convincitur unitas ministri: potuit enim Christus requirere majorem dignitatem in ministro Confirmationis per visibilem descensum Spiritus sancti miraculosum ac extraordinarium, quàm in ministro Confirmationis per metam internam gratiam.

Imò sic factum videtur; quoniam non legitur ullus Episcopus tempore Apostolorum ita confirmasse, quemadmodum leguntur Apostoli, qui omnes erant Episcopi universales (esto quasi extraordinarij, & delegati, solo Petro excepto) dedisse Spiritum Sanctum in Actibus Apostolorum. Quare? quia Christus hoc speciale privilegium reservavit dignitati Apostolicæ.

Arguo tertio contra Pontium: Sancti Patres & Pontifices colligunt Confirmationem esse Sacramentum, quia olim per manus impositionem conferebatur Spiritus sanctus; sed quæ collectio, si ambobus non sint à parte rei idem, & quod plus est,

est, si secundum Pontium manus impositio non erat Sacramentum?

Num rectè colligitur ex facto Christi, remittentis peccata paralytico, in Ecclesia dari Sacramentum Poenitentiae? Ubi nunquam apud Patres aut Pontifices legitur talis consequentia?

Respondet Pontius constare ex illis locis Actorum, Spiritum sanctum datum ab Apostolis ad specialem effectum, idque ex infallibili promissione Christi: ergo institutum est à Christo speciale Sacramentum; quia ad speciales effectus gratiae sunt instituta à Christo specialia Sacramenta.

153. Infero: ergo etiam datur hodiè aliquod Sacramentum per quod visibiliter confertur Spiritus sanctus; quia ex illis locis Scripturae constat Spiritum sanctum visibiliter datum ad specialem effectum; neque ex facto isto Apostolorum magis convincitur infallibilis promissio invisibilis quàm visibilis descensus Spiritus sancti.

Impositio-
nem ma-
nuum fuisse
Sacramen-
tum colligi-
mus ex in-
fallibili
promissione
gratiae.

Deinde si illa manuum impositio non fuit verum Sacramentum, ubi invenitur illa infallibilis promissio gratiae sanctificantis? Nonne Christus potuit pro isto tempore velle fidelibus, adhuc parum in fide roboratis & exercitatis, conferre speciale robur, sive gratias actuales internas ad fortiter propugnandam fidem Catholicam, quae nondum erat propagata, & tamen robor illud negare fidelibus, fide jam sufficienter firmata, & per totum mandum diffusà? Quis dubitat?

S. August. Nam, ut bene notat D. August. lib. 3. de Baptismo contra Donatist. cap. 16. temporibus Apostolorum dabatur visibiliter Spiritus sanctus *Ad commendationem rudis fidei, & Ecclesiae primordia dilatanda.* Quidni potuisset tunc dari etiam invisibilis gratia, & temporibus sequentibus negari? Numquid fratres mei (interrogat D. Gregor. Homilia 29. in Euang.) *quia ista signa (miracula) non facitis, minime creditis? Sed hac necessaria in exordio Ecclesiae fuerunt. Ut enim ad fidem cresceret multitudo credentium, miracula fuerat nutrienda.*

Cùm ergo de facto in Ecclesia cesset visibilis descensus Spiritus sancti, si Manuum impositio non fuit stabiliter à Christo instituta ad speciale robur internum conferendum, quomodo efficaciter ex facto Apostolorum concluditur nostrum Sacramentum Confirmationis, maxime cùm non sit necessarium, ut infra patebit, sed per alia media possit ejus effectus obtineri?

154. Idcirco alij dicunt, & melius, impositio-

tionem istam manuum fuisse Sacramentum, prout illam expressè nominat D. August. supra, ibi: *Cum ergo sit aliud Sacramentum, quod habere etiam Simon Magus potuit &c.*

Et Eusebius Epist. 3. prope finem: *Manus, inquit, impositionis Sacramentum magna veneratione tenendum est, quod ab alijs per se non potest, nisi à summis Sacerdotibus. Nec tempore Apostolorum ab alijs, quàm ab ipsis Apostolis legitur, aut scitur peractum esse. Nihil autem cogit nomen Sacramentum hinc late sumere pro quocumque signo rei occultae & mysticae; & non potius strictè pro signo efficaci gratiae sanctificantis.*

Nam, quod dicit Pontius, Sacramentum novae legis debere constare determinatâ materiâ & formâ, unde probatur? Nonne definitur Sacramentum in stricta significatione; sensibile signum efficax gratiae. An manuum impositio; etiam in sententia Pontij, non fuit signum sensibile? Nec forè defuit forma; quae, aut qualis Scriptura voluit latere.

Illamque
sic nominat
Augustinus
sup.
Eusebium.

Imò quidni fuerit Sacramentum Confirmationis; etsi symbolum quodammodo diversum, quod est quid materiale? Propriè quippe accipiendo Sacramentum, praecisè in ratione signi significantis rem facram sanctificantem, non distinguebatur: nam significabat eandem omnino rem, scilicet gratiam; quae datur ad roborandum homines contra tentationes fidei.

Sic inter Nos & Graecos in collatione Ordinum cernitur quaedam diversitas materialis, & tamen censetur idem Sacramentum Ordinis. Quare idem Sacramentum esset; etsi solis Apostolis licuisset ordinare more Graecorum. Similiter etsi ipsi baptizaverint in nomine Jesu; equidem actio ista erat Sacramentum, & quidem Baptismi.

Atque, ut propius accedamus, Graeci in Sacramento Confirmationis, juxta superius dicta, non tantùm liniunt frontem, sed etiam alias partes; & tamen non ideo est diversum Sacramentum, etiam dato, quod omnes actiones essent sacramentales. Sic igitur licet manuum impositio fuisse signum aliquod distinctum materialiter ab unctione frontis, tamen potuit esse idem Sacramentum.

Neque ab-
soluè est
necessarium
omne Sa-
cramentum
constare
formâ &
materiâ.

Unde ma-
nuum im-
positio tan-
tùm fuisse
signum ma-
terialiter
diversum,

Et hâc viâ efficacius ex Scriptura colligitur Sacramentum Confirmationis; item quod minister ejus sit solus Episcopus, sicut soli Apostoli erant ministri manuum impositionis, quae formaliter coincidit cum Confirmatione. Denique ostenditur congrua locutio Patrum, & Pontificum, nec non Conciliorum, quâ subinde hoc

Sacramentum appellant manuum impositionem, interdum frontis chrismationem, rursum Confirmationem, Unctionem &c. nomina quidem distincta, sed ejusdem formalis significati, scilicet sensibilis signi efficacis specialis gratia: ad fortiter pugnandum pro fide Catholica.

155. Ex his satis perspicuo Christum sic potuisse facere; porro ita fecisse, dico verum, nec ex ratione, nec ex auctoritate efficaciter ac evidenter convincitur. Unde solum potentiam asserit Doctor Subtilis 4. dist. 7. num. 3. ibi: *Ad primum istorum dicendum quod Christus non alligavit potentiam suam Sacramentis, & ideo ipse sive in terris, sive post ascensionem in celo existens potuit confirmare Apostolos sine tali materia, & tali*

forma. Cum Apostolis etiam in primitiva Ecclesia potuit dispensare.

Potuit, inquam; ergo dispensavit? Ab hoc Scotus praescindit, quia ad solutionem objectionis satis erat ostendisse potentiam.

Arguis, in Reportatis Lugduni impressis dicit: *Ipse dispensavit cum Apostolis ut non uterentur ipsi signis necessariis, ut Chrismate sanctificato, & ipsi verbis propter signa alia, quae tunc apparebant in collatione huius Sacramenti per impositionem manuum.*

Respondeo, in Reportatis Coloniae impressis nihil simile reperitur; adeoque auctoritas manet dubia. Factum itaque sit, an non, elige, & non errabis in fide, aut bonis moribus.

SECTIO SECUNDA.

De Effectu & Ministro Confirmationis.

1. Gratia sanctificans est effectus communis Sacramentorum,

Non disputo hic de effectu gratiae sanctificantis, qui communis est omnibus Sacramentis novae Legis; jam enim Sectione praecedenti conclusione

1. ostendimus Confirmationem esse unum ex septem Ecclesiae Catholicae Sacramentis, adeoque efficere ex opere operato gratiam justificantem, aut ejus augmentum.

Uti character aliquorum,

Præterea quoque characterem, quem fidei est imprimere, ut constat ex dictis disput. 1. sect. 4. conclus. 5. An autem character confirmatorius specie distinguitur à baptismali, an verò ipsum praesistentem intendat, sicut gratia sanctificans, quae hic infunditur, intensivè auget gratiam infusam in Baptismo; aut certe extendat, si conjecturae locus sit, sine longiori examine, quia res non meretur.

Distinguitur specie character confirmatorius à baptismali.

Dico, esse diversae speciei; tum quia Sacramentum specie diversum; tum quia significat diversum statum, in quo homo ponitur; tum denique quia character Baptismi est capacitas quaedam moralis ad reliqua Sacramenta legitime suscipienda; Confirmationis autem, quaedam potentia ad fidem fortiter propugnandam. Aliud est de gratia habituali, cum idem semper sit principalis ejus finis, ex quacumque causa proveniat, & idem effectus formalis, scilicet constituere filios Dei.

Non sic gratia sanctificans.

His ergo praetermissis pro speciali effectu Confirmationis, quem habet distinctum à cæteris omnibus Sacramentis, sit

CONCLUSIO I.

Confirmatio confert specialia auxilia gratiae ad feliciter consummandum certamen fidei.

Colligitur ex Concilio Florentino in decreto Unionis ibi: *Effectus autem huius Sacramenti (Confirmationis) est, quia in eo datur Spiritus sanctus ad robur, sicut datus est Apostolis in die Pentecostes, ut Christianus audacter Christi constiteatur nomen.*

Consimiliter Scotus 4. dist. 7. q. 1. n. 1. ibi: *Significans efficaciter ex institutione divina unctionem animae per gratiam roborantem, ad confutandum cum constantia fidem Christi.*

In quo secutus est unanimum consensus Patrum, quorum testimonia vide apud Pontium parte 3. c. 3. num. 5. quae quidem non faciunt expressam mentionem confessionis fidei Christi; ea tamen sic intellexit Concilium Florentinum supra, adferens pro exemplo, & simul probatione, Confirmationem extraordinariam Apostolorum in die Pentecostes, promissam his verbis Act. 1. v. 8. *Accipietis virtutem supervenientis Spiritus sancti in vos, & eritis mihi testes in Ierusalem, & in omni Iudaea, & Samaria, & usque ad ultimum terrae: utique, si opus fuerit, pro meo nomine atque mea doctrina etiam sanguinem vestrum*